

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku — Ilustrirana priloga „Teden v slikah“

SLOVENE

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Delavske plače in delavske organizacije

Ko danes krščansko delavstvo praznuje praznik svojega delavskega patrona sv. Jožefa, je prav gotovo potreba naglasiti, kako potrebna bi zlasti dandanes bila enotna krščanska delavska organizacija, katera naj bi na temelju krščanskih socialnih načel zbrala pod svoje okrilje vse krščanske delavske množice. Če je potreba dobre in strumne delavske organizacije bila očitna že doslej, je odslej naprej njen obstoj nujna zahteva delavstva samega, če ne bo hotelo, da bi v prihodnje o delavskih življenjskih zadevah odločale organizacije, katere so tuje krščanskemu svetovnemu nazoru in mu celo sovražne.

V zadnjih tednih smo namreč na področju delavske zakonodaje doživeli velikanski napredek, katerega se mora veseliti vsak pravi prijatelj delavskih slojev, ki so do nedavna še bili tudi pri nas skoraj brez pravic in izročeni sili močnejših. Po zaslugi sedanje vlade, v kateri sedita tudi zastopnika slovenskega ljudstva, je bila namreč 15. svečana uveljavljena uredba o minimalnih delavskih mezdah, ter je bila s tem pridobljena dragocena pridobitev v našem delovnem pravu. Slovensko delavstvo je že dolgo zahtevalo, da bi se pri nas vendar že enkrat delavske plače zakonito uredile, da bi bilo konec izkoriščanja. Vedeti pa je treba, da so delavske organizacije zahtevale minimalne mezde za vso državo, in sicer se je še lansko leto glasil sklep ene izmed delavskih organizacij, naj bodo minimalne mezde določene za vso državo enake, kar pa bi bilo nemogoče ali pa, če bi se to res tako izvedlo, bi bilo v velikansko škodo slovenskega delavstva. Vprašanje minimalnih delavskih mezd je bilo še toliko težje, ker se je druga stran z vsem svojim vplivom postavila proti tej opravičeni delavski zahtevi. Lahko rečemo, ko bi naša dva slovenska ministra ne bila z vsem svojim vplivom podpirala ministra za socialno politiko v njegovem prizadevanju, da bi ali minimalnih mezd sploh še ne dobili ali pa bi dobili take, da bi slovenski delavec od njih imel samo veliko škodo. Treba je bilo velikega boja za to delavsko zahtevo in zlasti slovensko delavstvo bi moralo danes biti hvaležno svojim možem v vladi, da se jim je posrečilo to izvajati.

Načelne važnosti je, da bo v prihodnje minimalne mezde za posamezne banovine, v okviru uredbe seveda, določal sam ban. Torej bo minimalne mezde za slovenske delavce določal slovenski ban, kar je gotovo velikanska pridobitev, ker vemo, da je v pogledu življenjskih potreb velikanska razlika med delavstvom v Jugoslaviji. Kakšne pa so bile pri nas doslej plačilne razmere med delavstvom? Na podlagi izkazov OUZD v Ljubljani vidimo, da povprečna na varovana dnevna mezda za naše delavce znaša 22 dinarjev. Ker pa vemo, da je mnogokje delodajalec mezdo, zaokrožil precej navzdol, da je treba manj plačati za bolniško blagajno, je treba v resnici vzeti večje številke. Izračunano je, da znaša dosedanja resnična dnevna mezda pri 40.250 delavcih več kakor 24 dinarjev na dan, pri 39.350 delavcih pa manj kakor 24 dinarjev na dan. Resnično povprečje pa znaša na dan 27 dinarjev. Kaj pa v tem pogledu prinaša uredba novega in bolj šega?

Malodosti nekvalificirani delavci obeh spolov ne bodo v prihodnje smeli dobivati manj na dan kakor pri šurnem delu 12 do 18 dinarjev, pri 10urnem delu pa ne manj kakor 13 do 22,50 Din. Odrasli nekvalificirani delavci pa ne bodo smeli za šurno delo dobivati manj kakor 16 do 24 Din, za 10urno pa ne manj kakor 20 do 30 Din. Za kvalificirane delavce pa minimalne mezde niso določene. Ako bo torej ban določil najvišje minimalne mezde, tedaj nekvalificirani delavci pri šurnem delu ne bo smeli prejemati manj kakor 24 Din na dan. To bo torej minimalna mezda, med tem ko sedanji izkazi kažejo, da je polovica slovenskega delavstva zaslužila na dan manj kakor 24 Din. Zastonj je tudi strah nekaterih delavcev, da bodo plače v prihodnje zaradi teh minimalnih mezd šle navzdol. To se doslej še nikjer ni zgodilo, in vendar imajo po vseh modernih državah že vpeljane minimalne mezde. Sicer pa je vladna uredba o minimalnih mezdah razmeroma še najmanj važna v pogledu določanja minimalnih mezd.

Veliko večje važnosti za delavstvo je drugi del uredbe, ki govori o sklepanju kolektivnih pogodb. Tu je jedro vprašanja. Tukaj določa uredba tako važne stvari, da bi morale vse delavske organizacije takoj stopiti na noge ter začeti prirejati manifestacijske shode v čast vladi, ki je to uredbo uzakonila. Sedaj bo po tej uredbi konec dosedanjega slepomišljenja pri mezdnih sporih. Ban je dobil v roke pooblastilo, da izsili sporazum v plačah ter posamezne kolektivne pogodbe uveljavi za vso deželo. Ako bi se zgodilo, da bi večina delavcev ene stroke zaprosila bana, naj se sklne kolektivna pogodba, pa bi delodajalec to odklanjal in bi ne prišlo do sporazuma v določenem roku, sme v takem slučaju ban določiti pravo tarifno skalo za delavske mezde, katera bo seveda znatno višja kakor so minimalne mezde.

Za vzgled naj navedemo še drug primer, kake važnosti je ta uredba za delavstvo! Če je na primer nekaj podjetij sklenilo s svojimi delavci kolektivne pogodbe, pa se temu upira drugi del podjetij, sme ban kratkoma uveljaviti to pogodbo za vso stroko. Kolektivne pogodbe pa sklepajo samo organizacije delavcev z organizacijami delodajalcev. S tem so torej delavske strokovne organizacije dobile zakonito priznano polnomočje, da smejo in morajo zastopati delavske interese. Ta določba je tako dalekosežna, da ugodnih posledic tega določila za delavstvo danes niti preceniti ne moremo.

Prav v tem pa je krščanskemu delavstvu dan zadnji signal, naj svojo delavsko organizacijo izpopolni, sicer bodo njegov kruh rezale njemu nasprotni roke. Sedaj mora krščanska delavska organizacija z vso odločnostjo

Rdeči prodajajo španski Marok Anglija in Francija sta odločno odklonili ogabno kupčijo

London, 18. marca. TG. Tukajšnji Reuterjev tiskovni urad je od zunanjega ministrstva sprejel naslednje obvestilo z ozirom na ponudbo, ki jo je rdeča vlada v Španiji stavila Franciji in Angliji, da je namreč pripravljena dati tema dvema državam znatne ugodnosti v španskem Maroku, ako bi jo v sedanji državljanski vojni podpirali:

»Vlada v Valenciji je zares napravila ponudbo dne 9. februarja in sicer istočasno francoski in angleški vladi, da je pripravljena z nova preučiti razna vprašanja v Maroku in dati Angliji in Franciji posebne ugodnosti kot zahvalo za dobrohotno pomoč v državljanski vojni. Toda niti francoska niti angleška vlada nista niti trenutka počakali, da jasno izjavita vladi v Valenciji, da je ponudba nesprejemljiva, ker ni v skladu z obveznostmi, ki ki jih obe vladi v Parizu in Londonu imata. Vlada v Valenciji bo dobila pismen odgovor v istem smislu.

Madrid pod topovskim ognjem

Madrid, 18. marca. c. Cel dan že težko nacionalistično topništvo obstreljuje Madrid. Granate padajo tudi v središče mesta. Topovi so začeli obstreljevati Madrid ob 5 zjutraj in opoldne njihovo grmenje ni ponehalo. Istočasno se je pri hvoščem predmetu začela bitka med obema pehotama, ki opoldne še ni bila končana.

Salamanca, 18. marca. AA. Uradno poročilo vrhovnega poveljstva pravi:

Na fronti pete divizije je sovražnik napadel naše postojanke vzhodno od Huesce in je bil odbit z napadom na nož. Sovražnik je pustil na bojišču 35 mrtvih. Ujeli smo več tujcev, med njimi štiri Ruse in enega Nizozemca.

Na fronti osme divizije smo odbili protinapad pri Gueri. Sovražnik je pustil na bojišču 30 mrtvih.

Na fronti pri Guadalajari je sovražnik napadel

severnovzhodno od Hite. Odbili smo ga in je moral zbežati z velikimi izgubami.

Na fronti ob Jarami je sovražnik pripravljaj protinapad. Sovražnik pa je bil odbit in je pustil na bojišču mnogo vojnega materiala.

Na južni fronti smo prodrli še za 10 km. Zavezli smo važne postojanke in prizadejali sovražniku hude izgube.

Madrid, 18. marca. b. Nacionalisti so danes v glavnem vodili borbe na jugu, kjer resno ogrožajo veliko rudarsko železniško postajo Pozoblanco, ki je 36 milj severno od Cordobe. Zadnje vesti s sektorja Pozoblanco pravijo, da je sovražnik napredoval za celih 5 km proti položajem rdečih.

Severnovzhodno bojišče je v glavnem brez večjih borb. Včeraj so zavzeli nacionalisti tri vasi Peare Solambio, El Madade del Extremo in Torre della Burgo.

Madrid je izpostavljen od včeraj zopet težkemu artiljerijskemu ognju in sicer že od ranega jutra. Artiljerija je skušala razbiti utrjene rdeče položaje in novo zgrajeni mestni aerodrom.

2 milijonska stavka v Parizu Radikali so odložili odgon Bluma na jesen

Pariz, 18. marca. c. V parlamentu in v vsej francoski javnosti se še zmeraj razpravlja o krvavih spopadih v Clichyju, kjer je bilo na stotine ranjenih. Skrajna levica dolži policijo, da je zakrivila tak razvoj spopada v Clichyju in komunisti še zmeraj zahtevajo, da mora socialistični notranji minister odstopiti. Zmerni socialisti pobijajo to zahtevo in bivši socialistični notranji minister v Daladierovi vladi Frot je danes dal častnikarjem izjavo, v kateri pravi, da je policija postopala čisto v redu. Dočim se levica otresa tako odgovornosti za to prelivanje krvi, pa skušajo radikali tokrat spodensti tla vladi ljudske fronte in si zopet priboriti oblast samo za sebe. Že dolgo rušita vlado ministra Chautemps in Daladier, za njima pa stoji radikal Caillaux, ki že ves čas obstoja te vlade ruši vlado v senatu, kjer ima za seboj veliko večino.

Krivi so komunisti

Že sinoči so radikali trdili, da so pokolja krivi komunisti, ki sploh ne spoštujejo več nobenih dogovorov v okviru ljudske fronte in delajo zmeraj na svojo roko. Radikali se zelo jeze tudi na glavno delavsko zvezo, ki si lasti pokroviteljstvo nad vlado. Ker pa radikali nimajo strokovnih organizacij, v tej zvezi ne morejo kontrolirati dela socialistov in komunistov. Višek njihovega nerazpoloženja je povzročil nočni proglas splošne delavske zveze, ki je v znak protesta proti dogodkom v Clichyju proglasila poldnevno stavko delavstva.

To stavko je danes dopoldne izvajalo približno 2 milijona delavcev in nameščencev v Parizu in okolici. Stavka je potekla mirno, samo pred Severnim kolodvorom in pred Borzo je prišlo do spopada med stavkajočimi in pa šoferji, ki se stavke niso hoteli udeležiti. Policija pa je zelo energično posegla vmes in tako je vse poteklo v redu in miru.

Popoldne je bil pogreb štirih smrtnih žrtev pokolja. Obdukcija je dokazala, da so žrtve do-

Papeževa okrožnica o komunizmu

Vatikan, 18. marca. c. Sv. oče Pij XI. je danes objavil poslanico vsem škofom. V poslanici sv. oče ostro obsoja komunizem in brezboštvo. Ves svet opozarja na nevarnost komunizma. Sv. oče pravi, da goji globoke simpatije do ruskega naroda in trpi z njim v njegovem velikem trpljenju. Svet pa danes nima večje nevarnosti kot pa mu preti od komunizma.

stopiti na plan ter zbrati okoli sebe vse krščansko delavstvo. Toda ta organizacija mora biti tej svoji novi nalogi tudi kos. Pri nas imamo sedaj dve delavski strokovni organizaciji, kar mnogi prijatelji delavstva iskreno obžalujejo. Toda sedaj je čas, da se sprašamo, ali je dosedanja zastopnica krščanskega delavstva JSZ, ki je postala torišče tako zvanih krščanskih socialistov, še sposobna stopiti na to pot? Po vseh znakih sodimo, da tega ni več zmožna.

Pred očmi imamo članek »Delavske Pravice«, ki ga je spisal odvjetnik dr. Pokorn o vprašanju minimalnih mezd. In kaj pravi ta voditelj krščanskih socialistov? Med tem, ko marksisti to uredbo hvalijo ter pozdravljajo, naglašajo njene dobre strani, med tem, ko je nacionalist dr. Bajčič v društvu »Pravniki« v svojem predavanju imenoval to uredbo odlično delo ter naglašal, da ta uredba nima namena zniževati delavske plače, ampak varovati existenčni minimum, kar se je povsod dobro obneslo, ko torej ljudje iz vseh nasprotnih taborov to delo vlade hvalijo, pa ti pride poglavar krščanskih socialistov ter v glasilu JSZ udari ne le po uredbi, ampak tudi po obeh slovenskih možeh, ki sta to uredbo pomagala izvajati. Celotako se pa zapisi: »Delavcem

bile strele iz karabink. Vlada se je bala neredov in je prepovedala skupen pogreb. Sama je določila posameznim žrtvam uro pogreba in tudi določila, na katerih pokopališčih smejo pokopati žrtve. Tako se ljudje niso mogli zbirati v prevelikem številu in demonstracij med pogrebom ni bilo.

...do jeseni

Ves dan so zborovale levičarske stranke. — Leon Blum je moral sprejemati ves dan delegacije radikalov in ostalih levičarskih strank. Popoldne se je sestala eksekutiva strank ljudske fronte in na tej seji je moral notranji minister obrazložiti svoje postopanje. Radikali se odločno protivijo, da bi naj vlada razpustila desničarski stranki »ognjenih križev« in Doriotovo »ljudsko stranko«. Vlada je dosedaj tema strankama prepovedala samo vse shode. Veliko je zanimanja sedaj zato, ali bodo radikali tokrat že vrgli vlado ljudske fronte. Vse kaže, da radikali sedaj tega še ne bodo storili in to zaradi tega: finančni položaj je nekoliko boljši in začenja se med strankami premirje zaradi pariške svetovne razstave. Najbrž bodo radikali počakali do jeseni, ko bo tudi zunanjepolitični položaj tako urejen, da ne bo nikdo

60 pogrebcev strmoglavilo v skrito grobnico

Strašni prizori v temi sredi stotin starih okostnjakov

Rim, 18. marca. TG. Stefani poroča, da se je v Saracehi dogodila nesreča, ki je zaradi strašnih okoliščin zasejala strah po vsej okolici. V Saracehi je namreč umrla 97 letna starica in je prišlo na njen pogreb več sto ljudi iz vasi in okolice. 60 najodličnejših pogrebcev je prišlo v hišo, kjer je pokojnica ležala na mrtvaškem odru. Ker je bil prostor majhen, so bili tako stisnjeni, da je bila glava pri glavi. Naenkrat so slišali tisti opazovalci, ki so zunaj čakali, strašno pokanje in hreščanje. Ko so šli pogledat, kaj se v hiši dogaja, so na svoje začudenje opazili, da so se tla v sobi pod težo tolikih ljudi udrla in da so vsi, z mrličem vred izginili v globino podzemeljske kleti, o kateri sploh nikdo več ni imel pojma. Pri reševalnih delih so našli, da je bila ta klet

starodavna grobnica, kjer je ležalo več sto okostnjakov in posameznih mrljskih glav iz davnih časov. Pogled je bil pretresljiv, ko so se živi kotlali med okostnjaki ter na vse načine vpili na pomoč medtem, ko so jih zasipale kosti davnih mrtvecev. Nesreča bi lahko še postala hujša, kajti sveče od odra so prižgale nekatere obleke ponesrečencev. Le največjim naporom vseh se je posrečilo pogasiti in izveliči pogrebce iz strahotnega podzemlja. Dvanaest so jih morali prepeljati v bolnišnico zaradi telesnih poškodb in tudi zaradi omračenja uma.

Zagrebska vremenska napoved: Spremenljivo. Dunajska vremenska napoved: milo, oblačno, mogoče tudi dež.

jemlje ugled našim slovenskim možem v vladi. Ne v enem ne v drugem slučaju se JSZ s tem člankom ni legitimirala, da bi mogla in znala biti dobra vodnica slovenskega krščanskega delavstva na novih poteh in pri novih nalogah, katere delavskim organizacijam odpira ta uredba. Prvo, kar od delavskih organizacij zahtevamo, je, da znajo in hočejo delavstvo pravilno in pošteno informirati. Članek v »Delavski Pravici« pa ne kaže, da bi hotel krščanskega delavca pošteno informirati, zato organizacija, ki daje po svojem glasilu pisati take članke, ne more pričakovati, da bi tako delo imeli za pošteno.

In če smo v uvodu rekli, da je napačil čas, ko je treba napeti vse sile, da se zbere enotna delavska krščanska organizacija, ta poziv ne more več veljati JSZ, ki je s svojim delom, kakor dokazuje navedeni članek o minimalnih mezdah, tako razgalila svojo nesposobnost v važnih trenutkih, da bo slovensko krščansko delavce moral iskati drugačne družbe.

Nove naloge nastajajo, katerim bo krščansko slovensko delavstvo moralo biti kos samo z ustvarjajočim delom za boljšo prihodnost delavskih družin in delavskega stanu v znamenju praznika sv. Jožefa.

Ljubljanski občinski svet

Nov vozni red na tramvaju

Ljubljana, 18. marca.

Danes ob 5. popoldne je bila redna seja ljubljanskega občinskega sveta, ki jo je vodil župan dr. Adlešič, v imenu banske uprave pa ji je prisostvoval inspektor dr. Guštin. Dr. Korun, ki se je na zadnji proračunski seji umaknil iz zbornice, je pri sprejemanju pravilnika skušal načeti politično debato in polemiziral z izjavo dr. Adlešiča, katero je dr. Korun prečital šele v »Slovenec«, namesto da bi jo sam poslušal v zbornici. Dr. Adlešič pa je zahteval, naj dr. Korun sedaj govori o formalnostih zapisnika, ali je pravilen ali ne, ne pa da načena politično debato. Dr. Korun je trdil, da je župan rekel, da je njegova izjava, ki jo je župan izročil pred proračunsko razpravo, vsebovala politično demagogijo. (Medklici: »Tako je!«) Župan dr. Adlešič pa je potrdil: »V tem oziru je zapisnik pravilen! Dr. Korun je hotel še nekaj ugovarjati, ker pa ni vedel k zapisniku nič povedati, je moral s svojim govorom nehati.

Poročilo finančnega odseka

Je podal prof. Dermastja. Poročal je najprej o računskem zaključku iz leta 1934 in prvih treh dvanajstih letih 1935, ki so morale biti uvedene po novem zakonu o mestnih občinah, po katerem se prične redno proračunsko leto s 1. aprilom vsakega leta. Tudi iz tega poročila o računskih zaključkih je bila razvidna porazna slika bivše občinske uprave. Proračun za leto 1934 je znašal 47.792.000 Din in je imel enako izdatkov kakor dohodkov. Toda proračunsko leto se je zaključilo s 544.808 Din izgube, ki je nastala, ker je bil predpis dohodkov za 1.204.000 Din previsok, pri izdatkih pa je bilo doseženih le 659.000 Din prihrankov. Še slabšo sliko pa nudi gospodarstvo v dobi dvanajstih in je bilo v tem času izkazane 1.023.000 Din izgube zaradi prekoračenja materialnih kreditov. Prenos iz dobe rednega proračuna na dobo dvanajstih pa izkazuje še celo 2.860.000 Din odpisov. Izterjanih pa je bilo le 392.000 Din. Aktivnih zastankov izkazuje le 938.000 Din. Mestna podjetja so drugače pokazala normalno sliko. Na predlog finančnega odbora je občinski svet odobril računski zaključek.

Cerkev na Barju.

Občinski svet je svoj čas sklenil, da bo zamenjal neko svoje zemljišče na Barju v izmeri 15.294 kvadratnih metrov za neko zasebno zemljišče in to podaril trnovski župniji, ki bi postavila tam cerkev. Trnovska župnija pa je prosila, naj bi mestna občina raje podarila svoje prvotno zemljišče, ne pa zamenjanega sveta. Na predlog odbora je nato občinski svet sklenil, da tej prošnji ugoditi, toda župnija mora postaviti cerkev vsaj v treh letih, sme pa nezadnji svet uporabiti za razne kulturne namene, ne sme ga pa prodati.

Svet za kraljevi spomenik.

Med društvom za zgradbo spomenika pokojnemu kralju Aleksandru in društvom »Kazinac« je prišlo do končne rešitve, da bo društvo »Kazinac«, ki je zavračalo odstop sveta na restavracijskem vrtu, kjer bo spomenik stal, odstopilo svet pod pogojem, če mestna občina da jamstvo za kavarniški vrt v Zvezdi. K tej točki je stavil dr. Stele širši predlog, namreč, naj bi mestna občina za deset let dala kavarni »Zvezdi« kavarniški vrt v parku v najem proti letni najemnini 120 Din. Društvo »Kazinac« pa odstopi restavracijski vrt za postavitev spomenika. Sprejet je bil širši predlog dr. Steleta s skoraj vsemi proti nekaterim glasovom.

Na prošnjo mestnih nameščencev za brezplačni električni tok v naturalnih stanovanjih do 10 kilovatnih ur mesečne uporabe, je na predlog odseka občinski svet sklenil, da bo tem nameščencem odlašal tok le po istih pogojih, to je po znižani ceni, kakor drugim mestnim nameščencem.

Tramvaj

Širša debata se je razvila o prošnji tramvajske družbe za odobritev novega voznega reda in vozne tarife na cestni železnici. Nekatere bistvene spremembe so, da bo tramvaj v bodoče vozil od kolodvora do Most v obeh smereh, tako kakor je vozil pred zgradbo krožne proge. Sprejet je bil predlog, da se iz konkurenčnih ozirov uvede vozna od St. Vida do magistrata in obratno za ceno 2 Din.

Na predlog odbora je bila dovoljena neka milostna pokojnina in pa neke mestne davščine. Prof. Dermastja je bil poročal tudi o trošarinskem od-

boru. Vloženih je bilo 5 pritožb proti trošarinam, ki pa so bile vse zavržene.

Poročilo obrtno-industrijskega odbora

Je podal g. Miroslav Zupan. Vloženih je bilo 8 prošnji, od katerih je bila prošnja Rudolfa Babnika za krčmo odložena, 5 prošnji ugodenih, zavrženi pa sta bili prošnji zadržne delavske kuhinje za ljudsko kuhinjo na Tyrsevi cesti 9 in pa prošnja Josipine Jurličeve v Kersnikovo ulico 5. Zadnji prošnji je odsek že ugodil, toda pri obravnavi je ob sv. g. Musar protestiral proti tej koncesiji ter naglašal, da je v Kersnikovi ulici vajeniški dom in ne gre, da bi nasproti vajeniškemu domu dovoljevali gostilno. Musarjev predlog, da se prošnja zavrne, je bil soglasno sprejet.

Poročilo gradbenega odseka

Je podal dr. Stele. Na njegov predlog so bile odobrene tri parcelacije.

Poročilo personalno-pravnega odseka

Je podal g. Novak Avgust. Eni prošnji za sprejem v domovinsko zvezo je bilo ugodeno, ena pa je bila odklonjena.

Samostojni predlogi

G. Miroslav Zupan je vložil predlog, naj bi se javna dela, ki se vrše iz bednostnega fonda in ki so bili do sedaj brezposelni, oddala po razpisu zasebnim podjetnikom, ki bi prav tako delala izključno le z delavci, katerim nekaže delo socialni urad, toda bi zasebni podjetniki ta dela bolj učinkovito izvedli. Od tega bi imela javnost in občina več koristi. G. Zupan je odgovoril, da je dobil od gradbenega urada poročilo, da so brezposelni delavci, ki so dobili delo pri javnih mestnih delih, zelo marljivi in vestni, res pa je, da ljudje, ki po več let niso delali, res ne morejo pogosto toliko napraviti, kakor redno zaposleni delavci (medklici: »Lačni so!«). Ne gre, da bi zahtevali od lačnih delavcev akordno delo. G. Zupan je tudi dalje predlagal, da bi mestna občina oddajala večja kovaška in kolarška dela samostojnim obrtnikom, ki so prav v tej stroki zaradi novih prometnih razmer skoraj brez dela. G. Zupan je tudi temu predlogu pripomnil, da je to stara borba med samostojnimi obrtniki in delavnicami, da pa mora mestna občina tudi zaposliti svoje dolgoletne delavce, ne pa jih metati na cesto. Sicer bodo pa odseki poskušali najti srednjo pot. Občinska svetnica Florjančič in Černe sta vložili interpelacijo zaradi dela mestnega veterinarja in župan je obljubil, da bo zadevo preiskal ter ukrenil vse potrebno.

Po javni seji je bila tajna seja, na kateri pa so obravnavali le nekatere manjše zadeve.

Davčna pojasnila o letoviških krajih

Belgrad, 18. marca. AA. V zvezi s pravilnikom o proglasitvi za tujsko-prometne kraje so nekateri vprašali davčni oddelek finančnega ministrstva, ali se imajo za tujsko-prometne kraje v ožjem pomenu smatrati za letovišča in ali se zato v teh krajih odšteje na račun stroškov za vzdrževanje, upravo in amortizacijo pri odmeri hišnoinajemniškega davka 25% v smislu čl. 36 zakona o neposrednih davkih.

Glede na to vprašanje je davčni oddelek finančnega ministrstva izdal pojasnilo, ki pravi med drugim, da se tujsko-prometni kraji v ožjem pomenu ne morejo smatrati za letovišča, in sicer zato ne, ker po členu 36. zakona o neposrednih davkih določa ta značaj letovišča socialno in trgovinsko ministrstvo. Zato se ima v teh krajih, če so sicer vasi, odšteti na račun stroškov za upravo, za vzdrževanje in amortizacijo poslopja 30%, če so pa mesta ali mesteca, se ima na račun stroškov odšteti 25%. V vseh mestih, tudi v tistih, ki se ne smatrajo za letovišča, se ima na osnovi zakona na račun stroškov zmerom odšteti 25%. V tujsko-prometnih krajih klimatskega ali kopališkega značaja ne glede na to, ali so vasi ali mesta, se ima pa na račun stroškov odšteti 25%.

„Konec poti“ v Belgradu

Belgrad, 18. marca. m. Prosvetno društvo v Belgradu pripravilo v soboto, 20. t. m., ob 20 v veliki dvorani Ruskega doma v Kraljice Natalije ulici vojno dramo v šestih slikah »Konec poti«. Vstopnina je 16, 11 in 6 Din. Na prireditve opozarjamo vse belgrajske Slovence.

Proračun pred senatom

Belgrad, 18. marca. m. Na današnji seji senata je po sprejetem zapisniku včerajšnje seje prvi govoril senator Andjelinovič (JNS). V svojem obširnem govoru se je bavil tudi ta govornik s hrvatskim vprašanjem ter je vso odgovornost zanj očital postopanju poveljnega Belgrada, ki da ni vodil prave jugoslovanske politike. Bavil se je tudi z ostalimi političnimi vprašanji. Izvajanja senatorja Andjelinoviča, predvsem ona, ko je valil vso krivdo za nastanek vseh političnih vprašanj v naši državi na povojni Belgrad, niso nalezli na najboljši razumevanje pri njegovih tovariših iz vrst JNS, kar se je moglo ugotoviti po seji senata, ko so senatorji JNS med seboj komentirali izvajanja Andjelinoviča. Glasoval bo proti.

Dr. Frangeš o organizaciji samouprav

Za njim je govoril član Delovnega kluba, senator dr. Frangeš. Uvodoma izreka priznanje kr. vladi za njeno delo za zboljšanje gospodarskega stanja v naši državi. Govornik šteje v dobro kr. vladi, da se je na zunanje-politični položaj zboljšal, pa tudi v notranji politiki so prenehala krvava politična obračunavanja ter sedaj narod v miru pričakuje rešitve velikih problemov naše notranje politike. Senator dr. Frangeš tudi poudarja, da je pri sklepanju novih trgovinskih pogodb, ki jih je naša država sklenila z drugimi državami, Francija uvidela, da njen popolni desinterese v gospodarskih vprašanjih napram Jugoslaviji ni bil na mestu, ker je sedaj Francija sklenila odpreti vrata našemu izvozu, in to na način, ki nas precej obvezuje napram naši zaveznici. Če primerjamo uredbo o kmečkem varstvu, ki jo je izdala naša vlada, z rešitvijo tega problema pri naših sosedah Romuniji, Bolgarski, Madjarski, Češkoslovaški in Poljski, da niti eden od teh zakonov v drugih državah ni bil tako obziren do interesov upnikov kakor tudi dolžnikov ter niti eden od teh zakonov nima tako srečen izhod, da ne bi bil v škodo interesom tako malih upnikov kakor tudi malih trgovcev in obrtnikov na deželi. Drugi važen problem, ki ga je kr. vlada pričela reševati, je problem poplavljanja naših cest in zgraditev velike avtomobilske ceste, ki vodi iz Calaisa v Franciji v Carigrad čez našo državo. Govornik omenja tudi cesto od Jesenice čez Ljubljano na jug. Naproša tudi finančnega ministra, naj posveti vso pozornost znosni davčni obremenitvi širokih slojev našega naroda. Glede tega izreka priznanje finančnemu ministru ter ga naproša, naj tudi v bodoče dela na to, da se bodo davčna bremena še znižala.

Govornik se je obširno bavil z decentralizacijo naše uprave. Pravi, da govore to iz lastne pobude. Rešitev perečih notranje-političnih vprašanj bi se precej odpravila z decentralizacijo celokupne državne uprave in z uvedbo banovinskih samouprav v najširšem obsegu. To je prva in najvažnejša zahteva vseh onih delov države, ki imajo še v živem spominu predvojnino odgovarjajočo avtonomno administracijo. Predlaga, da bi morale v okvir banovinske samouprave spadati vse posebne administracije vrhovne državne uprave, razen zunanjega, vojnega, požarnega in finančnega ministrstva (z državnimi dolgi, pokojninami in invalidskimi podporami). Funkciji vseh ostalih ministrstev bi morale prenehati in imeti samo to nalogo, da izdelujejo okvirne zakonske osnutke za narodno predstavnost, da sodelujejo pri gotovih personalnih vprašanjih, neposredno odločujejo o posebnih stvareh. Tako omejen delokrog ministrstev bi se mogel tudi zmanjšati. Po decentralizaciji bi odpadla vsa tretja instanca, vsa potovanja referentov v ministrstvo in obratno. Vsi stroški za administracijo v celoti bi se občutno zmanjšali. Istočasno z decentralizirano upravo bi pa bilo nujno potrebno uvesti tudi finančno avtonomijo banovin. Finančna avtonomija bi se pa ne smela izvesti po kakem ključu. To bi se doseglo edino na ta način, da se jasno in precizno razmeje državni dohodki in izdatki od banovinskih dohodkov in izdatkov. Država naj bi si pridržala od dohodkov splošne fiskalne narave: carino, monopol, trošarino, takse, državna podjetja, izključni dohodek državnih železnic, razne druge dohodke iz državnih poslov in prometa. Ostale državne dohodke naj se prepusti banovinom. Če se na teh temeljih z možnostjo ustvaritve tega skušajo razmejiti državni proračun za preteklo leto, pridemo do rezultatov, ki so zadovoljivi. Senator navaja kot primer samo glavne postavke iz leta 1935—1936 in 1936—1937. Pravi, da bi državni dohodki po tej razmejitvi za l. 1935-36 znašali 8.222.196.000 din, za l. 1936-37 8.522.709.000 din, izdatki pa v letu 1935-36 8.125.370.000 din, za leto 1936-37 pa 8.417.940.000 din. Za banovinske samouprave bi pri dosedanjih državnih dohodkih 10.161.250.000 din preostalo 1.949.054.000 din, od 10.323.513.000 din pa 1.800.804.000 din. Če bi se tako razdelilo ta denar na banovine po številu prebivalstva, tedaj bi po odobrenem proračunu za leto 1936-37 banovine razpolagale s sledečimi vsotami:

1. Dravska banovina: sedanji banovinski proračun 132.869.000 Din, odstop države 186.000.000 Din, skupaj 318.869.000 Din. 2. Savska banovina: ban. proračun 199.281.000 Din, odstop države 441.000.000 Din, skupaj 640.281.000 Din.

3. Vrbaska banovina: 31.613.000 Din, 181.000.000 Din, skupaj 214.613.000 Din. 4. Primorska banovina: 40.187.000 Din, 159.000.000 Din, skupaj 199.187.000 Din. 5. Drinska banovina: 72.101.000 Din, 263.000.000 Din, skupaj 335.101.000 Din. 6. Zetska banovina: 46.493.000 Din, 163.000.000 dinarjev, skupaj 209.493.000 Din. 7. Donavska banovina: 120.204.000 Din, 387.000.000 Din, skupaj 507.204.000 Din. 8. Moravska banovina: 40.800.000 dinarjev, 236.000.000 Din, skupaj 276.800.000 Din. 9. Vardarska banovina: 47.247.000 Din, 259.000.000 dinarjev, skupaj 806.247.000 Din. Vse banovine skupaj: 730.789.000 Din, 2.277.000.000 Din, skupno 3.007.789.000 Din. Brez dvoma bi se z decentralizacijo tudi izselilo iz Belgrada veliko število uradnikov v sedeže banovin. Bodočnost Belgrada kaže v drugo smer: to je v izkoriščanju trgovskega položaja. Belgrad naj bo po decentralizaciji trgovsko in industrijsko središče v državi.

Predzadnji je govoril na dopoldanski seji član kluba JNS Daka Popović. V začetku govora je izjavil, da so se sporazumeli slovenski klerikali in muslimanski klerikali. Prišlo je do prekanja med obema skupinama senatorjev in govornik je vpadel v besedo senator Smodej: »Slovenska ljudska stranka smo se imenovali. Vljudnost zahteva, da menujete stranko tako, kakor se zove!« Oglasil se je Ivan Pucelj: »Zakaj se pa sramujete svojega pravega naziva? Pristna firma se ne sme sramovati svojega imena!« V besedo je posegel Uroš Krulj (JNS): »Vi ste kakor avstrijska Schuschniggova stranka! Vi ste krščanski socialci!« Senatorju Krulju je odgovoril Smodej: »Lahko bi vas imenoval komunistično stranko, pa tega ne storim!« V sejni dvorani je nastal nemir. Predsednik Mažuranič je napravil red in govornik je nadaljeval svoj govor ter napadal vladno politiko.

Dopoldanska seja je bila nato zaključena in se je popoldanska začela ob 4 popoldne.

Na popoldanski seji senata so govorili naslednji senatorji: Tomo Jalžabetič (JNS), Svetozar Tomić (neodvisni klub), Milutin Dragović (JNS), Vatroslav Danjuga (delovni klub), Vasa Glušak (JNS) in Marko Radulović (delovni klub). Nato je bila seja zaključena. Na jutrišnji seji bo govoril kot prvi senator dr. Albert Kramer v imenu JNS.

Seja skupščine

Belgrad, 18. marca. m. Na današnji seji skupščine je odgovoril notranji minister na interpelacijo glede dogodkov v Bos. Petrovcu, da je za pomiritev javnosti sam odposlal na lice mesta banovinskega inspektorja z nalogo, da prouči dogodke v Bos. Petrovcu. Ministrov odposlanec se je prepričal, da okrajni načelnik v rešnici ni pravilno postopal. Zaradi tega ga je notranji minister takoj odpoklical ter je proti njemu uvedel tudi disciplinsko preiskavo. Kar se pa tiče uporabe orožja, je inspektor ugotovil, da je bila upravičena. Notranji minister je nato sprejel nujnost za interpelacijo.

Skupščina je prešla na dnevni red, in sicer na proučevanje zakona o pooblaščenih inženjerjih. Govorilo je več poslancev, med drugim tudi ing. Franc Lubačič. Vsi govorniki so izjavili, da je predloženi zakon dober, izvzemši Voje Laziča. Pri glasovanju v načelu in podrobnostih je bil zakon sprejet s 473 proti 4 glasovom. Poslanci JNS so se vzdržali glasovanja. Navzoči poslanci Narodnega delovnega kluba ter Baričevičevega Jugoslovanskega kluba so pa glasovali za.

Prihodnja seja bo jutri. Na dnevnem redu so tri konvencije trgovsko-prometnega značaja med našo državo, Nemčijo, Italijo in Bolgarijo.

Osebnosti

Belgrad, 18. marca. m. V IV/1 je napredoval dr. Pavel Strmšek, profesor realne gimnazije v Celju, v V. skupino Josip Jeras, profesor učiteljskega v Ljubljani, v VI. skupino Franc Ravnar, profesor realne gimnazije v Mariboru.

Belgrajske vesti

Belgrad, 18. marca. AA. Z dovoljenjem gospodarskega ministrskega odbora in s pooblastilom ministrskega sveta je generalno ravnanstvo drž. železnice sklenilo s »Putnikom« novo pogodbo za prodajo voznih listov in za lepljenje na železniških objektih za propagiranje tujskega prometa.

Premog so našli v Italiji

Ležišča od Merana do Trbiža

Rim, 18. marca. b. Italijanska agencija Geza javlja, da so italijanski inženjerji po dolgem iskanju končno ugotovili, da se v Lombardiji zapadno od Turina nahaja velika žila premoga. Ta gre, proti severu do Merana, nato pa skozi gorovje proti jugu do Trbiža in dalje proti Jugoslaviji. Ravno tako so inženjerji odkrili tudi drugo žilo premoga, ki gre od severne meje proti morju in od tam proti Reki in dalje proti Jugoslaviji. Italijanski listi pripisujejo tem odkritjem velik pomen.

Schuschnigg v Pešti

Zanimivo gibanje za zблиžanje s ČSR

Dunaj, 18. marca. b. Tisk se izogiba vsakih komentarjev o poti dr. Schuschnigga v Budimpešto. Danes se ta pot bolj komentira med notranje-političnimi krogi, posebno med desničarskimi krogi krščanske socialne in demokratske stranke, ki se vse bolj zblížujeta in iščeta nove orientacije pri zapadnih silah. Na čelu tega gibanja stoji dr. Schmitz, dunajski župan in vodja kršč. delavcev Kunze. Posebno pa je v tem oziru aktiven bivši finančni minister Kulmann in vodja avstrijskih kmetov Josef Reiter. Ti izrazito demokratski elementi so bili vedno nasprotniki avtoritarnih režimov v Avstriji ter ravnali tako nasprotniki nemške in italijanske politike v Avstriji, a so nasprotno bili vedno za sodelovanje z zapadom in s sosedmi. V zvezi s Schuschniggovim potovanjem v Budimpešto se pričakuje uradni važni razgovori glede gospodarskega in političnega zblížanja s Češkoslovaško in zapadnimi demokratskimi državami. Kakih iznenadenj v tem oziru ni pričakovati, ker je vse šele v pripravljalnem stanju. Vendar pa poučeni krogi poudarjajo, da samo pri pripravi ne bo ostalo dolgo. Gre samo za to, da se ugotovi, v koliko je na Madžarskem pripravljen teren za te razgovore in v koliko bo madžarska vlada v stanju, da zaustavi pot desničarskim elementom, ki bodo sedaj svojo aktivnost golovo še povečali.

Budimpešta, 18. marca. b. Jutranji tisk srčno pozdravlja dr. Schuschnigga, ki prispe popoldne v Budimpešto. Tisk ugotavlja, da postajajo stiki med avstrijskimi in madžarskimi državniki že nekako stalno sredstvo madžarske in avstrijske politike. Madžarski tisk poudarja, da morejo ostati kot temelj za sodelovanje samo rimski protokoli, ki niso niti oslabiljeni, niti ni ogrožen njihov obstoj ali njihova upravičenost.

V Berlinu razburjeni

Berlin, 18. marca. b. Tukajšnji tisk objavlja razburljive komentarje o potovanju dr. Schuschnigga v Budimpešto ter poudarja, da bi v normalnih razmerah ta pot ne imela posebnega pomena. Sedaj, v današnjih razmerah, pa je treba posvečati temu potovanju vso pomembnost. Posebno »Völkischer Beobachter« in »Berliner Tagblatt« vidita v tem potovanju »vmešavanje tujih elementov«, posebno pa angleške diplomacije, ki stremi za tem, da na Alpah prekine zvezo Rim-Berlin. To najbolj dokazuje dejstvo, da bo po povratku Schuschnigga iz Budimpešte potoval avstrijski državni tajnik za zunanje zadeve Schmitz v Pariz in London. »Völkischer Beobachter« pa še pristavlja, da bo Schuschniggova pot v Rim zopet odložena.

V globoki žalosti sporočamo, da je naš ljubljani brat in stric, gospod

IVAN STROJ

višji revident državnih železnic v pokoju

v 75. letu starosti, previden s tolažili svete vere, danes, dne 18. marca ob 14.15 umrl.

Dragega pokojnika prepeljemo v soboto, 20. marca ob 10 dopoldne iz Novega mesta v Ljubljano, kjer bo iz mrtvašnice na Vidovdanski cesti 9 ob 16 pogreb na pokopališče k Sv. Križu.

Novo mesto-Ljubljana-Podbrezje, dne 18. marca 1937.

ŽALUJOČI OSTALI.

Slovo nadškofa dr. Ujčiča

Danes ob pol desetih bo darovah prevz. belgrajski nadškof dr. J. Ujčič svojo prvo pontifikalno sv. mašo v ljubljanski stolnici ter se bo tako poslovil od ljubljani in ljubljancem, med katerimi je deloval polnih 17 let, polnih blagoslovljenega dela.

Kdo izmed ljubljancem ni poznal sedanjega belgrajskega nadškofa dr. Ujčiča, ki je vzgajal cele generacije mladega duhovskega naraščaja ter ga pripravljaval za uspešno delovanje med ljudstvom v smislu modernih

zahtev? Kdo ga ni poznal, ki je rad, kjerkoli je mogel, predaval ter v sloje, kjer to sicer ni bila navada, tako rekoč presajal nauke katoliške cerkve ter v tem oziru premagal in pomagal premagati marsikaj predsodkov ravno tam, kjer jih je zaradi nepoznavanja katoliškega verskega nazora bilo največ. Vse to pa je storil in delal s tako ljubezljivo preprostostjo, ki vedno odlikuje velikega duha. Kar nič se nikdar ni pomišljal, kadar je kazala in velevala potreba dušnega pastirstva, da je sam posegel in zagrabil, kjer so ga potrebovali, pa najsi je moral hiteti tudi v predmestje in v leseni božji hiši oznanjati božji nauk.

Njegovi govori, ki bodo ostali nepozabni vsem, ki so ga kedaj imeli priliko slišati, so bili vsak zase mojstrovina. Razodevali so globoko učenost, pa so bili tako preprosto umljivi vsakomur, da nihče brez haska ni odšel od pridige, kjer je govoril g. prof. dr. Ujčič, najsi je bil še tako preprost in neuk.

Za vsako sodobno vprašanje našega katoliškega slovenskega gibanja je imel pravo razumevanje. Za vsako dobro stvar si dobil njegovo pomoč in dober nasvet, ki je bil navadno zlata vreden. Nikdar se ni zapiral vprašanjem resničnega življenja, zato pa je to življenje tako razumeval, kakor le redki med nami. Bil je sicer tih in skromen, a velik apostol med nami.

Ko se danes Ljubljana poslavlja od njega, mu ključemo: Prevzvišeni gospod nadškof! Bog naj spremi! Vsa Vaša pota na velikem in odgovornem mestu, kamor Vas je klicala božja previdnost! Bog naj Vam dodeli svoj obilni blagoslov! In ljubljane ter našega naroda ne pozabite, kakor tudi mi Vas ne bomo!

Ogromno delo Vincencijeve konference J. S.

Nad 50.000 kosil in večerij

je bilo brezplačno razdeljenih poleg številnih drugih podpor

Danes polaga na svojem V. rednem običnem zboru obračun dela v preteklem letu Vincencijeva konferenca Srca Jezusovega v Ljubljani. Nekaj podatkov naj javnosti nekoliko predloži obseg njegovega delovanja. Denarnega prometa (dohodkov in izdatkov) je imela 194.300 din. V naravi nabrani darovi (živila, obleka, obutev, kurivo, pohištvo itd.) predstavljajo vrednost 64.000 din. S temi sredstvi je konferenca vzdrževala med šolskim letom dijaško kuhinjo za 70 dijakov srednješolcev in akademikov in je med te brezplačno razdelila v poslovnem letu 35.625 kosil in večerij. V posebni ubožni kuhinji se je pa med ubožne družine, katerih resnična potreba je bila poprej ugotovljena, v 4 zimskih mesecih razdelilo 15.700 kosil. Poleg tega je konferenca v svojem okolišču redno podpirala 85 družin v živili, obleko, obutvi in drugih potrebščinah v vrednosti 27.700 dinarjev. Za veliko noč je bilo obdarjenih 118 družin; za božič 104 družine. Za sv. birmo je konferenca oskrbela 11 deklet in 9 dečkov z vsem potrebnim. Razen tega je konferenca v mnogih slučajih revežem pomagala do podpor pri oblasteh,

posredovala službe, oskrbela oddajo onemoglih v zavetišča, ogroženo deklico je spravila v vzgojni zavod itd. Za veliko noč je oskrbela za reveže duhovno obnovo in priliko za sv. spoved v kapeli pri Sv. Križu.

Za vsa dela ljubezni, ki jih je v preteklem poslovnem letu mogla izvršiti, se Vincencijeva konferenca Srca Jezusovega zahvaljuje predvsem Bogu, ki je očividno blagoslovil njeno delovanje, potem pa vsem, ki so z osebnimi žrtvami in z velikodušnimi podporami v denarju in blagu sodelovali za omiljenje bede in pomoč ubožcem. Javna oblast je v globokem umevanju priskočila konferenci na pomoč, ljubljanski mesarji in pekli so v obilni meri zalagali ubožno kuhinjo, prodajalke na živilskem trgu so rade dajale v isti namen razno sočivje, nekatere ljubljanske trgovine so pomagale z živili in obleko, in veliko zasebnih dobrotnikov je od svojih skromnih dohodkov rado odstopilo del Vincencijeve konference za njene podpirance. Vsem ključemo danes Vincencijeva konferenca Srca Jezusovega v svojem imenu in v imenu podpirancev — najprisrčnejši Bog plačaj!

Ciganski vlomilci - šiba podeželja

Nedavno so poročali časopisi, da so prišli orožniki na Ptujskem polju in v Halozah na sled vlomilski ciganski tolpi, ki je plenila podeželske trgovine ter je imela shranjenega nakradenega blaga v vrednosti za 100.000 din. Niti so vodile tudi v okolico Ormoža in v sosednjo hrvatsko Vinico, kjer so istotako izsledili med tamošnjimi cigani in kmeti pripadnike te tolpe ter veliko število ljudi aretirali. Preiskavo vodijo sedaj tamkajšnja oblastva, ki bodo izročila potem aretirance v zapore mariborskega okrožnega sodišča. V sredo zjutraj pa so tudi računski orožniki aretirali v svojem okolišču dve ciganki, ki sta hodili od hiše do hiše z velikimi bisagami, v katerih sta imeli razno manufakturno blago. Tudi to blago izvira iz tatvin, ki jih je zagrešila omenjena tolpa. Sedaj je bila podana še druga sled in nenadoma so se pojavili vsi veliki vlomilci, ki so bili zadnje mesece izvršeni v mariborski okolici, med drugim tudi v Mernikovo trgovino na Teznu, ter številni vlomilci in trgovine na Dravskem in Ptujskem polju, v Halozah in v Slovenskih goricah. Povsod je plenila ista tolpa, ki je v Halozah izropala skoraj vse vinogradne hiše ptujске gospode ter odnesla dobesedno vse, kar ni bilo pribito. Ugotovljeno je

tudi, da je bil kolovodja te tolpe cigan Baranja, ki je znan muzikant, ter je igral šestokrat v Mariboru in okolici po gostilnah. Od časa do časa je izginil iz Maribora, zbral člane tolpe skupaj ter se podal z njimi na roparske pohode. Pri teh pohodih so bili cigani oboroženi z lovskimi puškami ter vojaškimi pištolami in so nastopali skrajno predržno in nasilno. Preiskava je ugotovila, da so dobili cigani odjemalce za ukradeni blago pri kmetih, predvsem v vasi Prepole na Dravskem polju. Orožniki so našli mnogo blaga pri kmetih, ki so ga kupili za mal denar od ciganov. Preiskava je bila zelo otežkočena, ker so kmetje skrajno odločno tajili, da bi kupovali od ciganov ukradeni blago ter so morali vsakemu šele s hišno preiskavo dokazati njegovo krivdo. Oblasti bi bile tej roparski tolpi že zdavnaj prišle na sled, če bi bili kmetje toliko pametni ter bi bili orožnike opozorili na cigane, ki jim ponujajo blago. Tako pa so postali še sami skrivni ter bodo zaradi tega občutno trpeli. Večina članov tolpe je za varnimi zapah, samo nekaterim se je posrečilo pobegniti. Oblasti pa upajo, da bo za nekaj časa sedaj mir in da bodo tatvine in vlomilci ponehali.

Liković Joža:

Cvetni romarji

Na Zalostni gori so vnovič udarili zvonovi; milo in slovesno se je razlegala njihova pozdravna pesem, namenjena cvetnim romarjem, ki so se zgrinjali proti božjepotnemu svetišču. Romarji so, prihajali preko barskih strženov in trdin, oni od Vrhnike z ladjami, lžanci s klockajoni vozovi. Goričevci, Rakičani in Meniščevci, dobri, slabi in stanovitni, ki se jih potrpečljivo Bog ne navešča. Predpoldan cvetnega petka je bežno minil, romarji so se komaj zvrstili. Kdo bi ostal doma, saj Marija na gori nikogar ne zavre! Tako sem se tudi jaz pridružil nad prevajalskimi ledinami zakasneli družbi domačih romarjev. Bregovi Zalostne gore so bili svetli in mikavni. Vse je bilo bistro, vse se je oglašalo v brezimnih spevih in se zahvaljevalo Bogu za prehojenje. Veter je pometal poslednje ostanke trohne in odnašal preperelo listje v gluhe grape. Leševje se je odelo v mehko zelenino, lipe so poguale, sosesa kosov se je razletela po skritih gnezdih. V bukovju so vriskali pastirji, ki so nabirali brinje, divjo trto in mačice, da bo dehtela butara kakor košček raja.

Nekateri romarji so dvignili Marijino pesem. Odmev pobožnega napeva je hitel pred nami kakor sel, ki se bo dotaknil rdečih bandere pred cerkvijo in oznanil zbranim, da prihaja nova družba vernih. Romarice so drobile po cestah ob zvokih zvonov; možje so večinoma molčali in zrlji v neki zadregi na goro, kjer jih bo omešala žalostna Marija, ki so ji posvečeni cvetni dnevi... Pot je zavila med strunce. Sladkobno dehtenje nas je objelo. Tukaj se je gotovo oddahnila ljuba pomlad, ki je razvnela hoje na Trebevniku, skrita jezerska okenca in strta srca, čemčja kraj belih brez. Še

tako puščoben grmač je osrečila ljubezniva polanka s šopom belic, piskavčkov in zvončkov, prekladali kljunček je položila skrivoma nov spev, ki se je pridružil romarskemu prepevanju. Vsi smo sledili njenim mehkim stopinjam, ki peljejo na goro; skoraj nismo čutili bremena pokore ali zaobljube, ki smo si jo naložili z romanjem. Saj se je blestela v vsaki cvetki čista kapljica odpuščanja, ki nam ga je namenil Bog!

Zvonovi so utihnili, tudi romarji so nehali prepevati. Bili smo skoraj pod visokim božjepotnim ozidjem. Reber nas je upehala, čvrsto sonce je razgrelo naša čela. Stopnišče, ki vodi k cerkvi, se mi je zdelo odmaknjeno grehu in prahu, ostalo je še vedno nekam strmo, skoraj nepristopno posvetnim ljudem. Nič nečistega se mu ni moglo približati, stopinje romarjev so se blestale na njem. Starke so počivale na vsaki stopnici, se pobožno pripogibale in križale. Izza ozidja so gledala na nas dekleta, ki so si nadela pisane robce, blesteče kožalnice in cenen nakit. Pod platenimi strehami sejnarjskih šotorov so se menjale vrstili medeni odpustki, mikavni medaljoni in oljčne vejice. Pri zakristiji je vihtel deček v rdečem oblačilu posodico z živo žerjavico. Veter se je s svojimi nevidnimi ušteskami nasrkal novjav kadila, se bežno poigraval z jabranki in končeno minil v modrem ozračju, ki je presihalo neke nad rakiškimi košeninami v bleščečo sinjino. Tam je bilo nebo podobno negibnemu pajčolanu, ki zastira našim očem večnost.

Praznična ubranost, ki se je zrcalila v oknih svetlišča, vrh lin in vsepovsod, nas je navdala s svetlim navdušenjem. Zvonovi so ponovili svoj pozdravni spev, sedaj še bolj slovesno, povzdigujoč naše duše in prošnje. Bronasti bratje so z gromkim glasom raznašali cvetno blagovest, kakor da že slutijo velikonočno zarjo z Alelujo, ki nas bo ob tednu razveselila. Hosana, hosana!

Pogajanja za kolektivno pogodbo stavbinskih delavcev

Ljubljana, 18. marca. Po naredbi bana je Inspekcija dela v Ljubljani sklicala razgovore za sklenitev kolektivne pogodbe med Zdrženjem graditeljev dravske banovine in med stavbinskim delavstvom. Pogajanja so se pričela že v mesecu decembru preteklega leta in so bila prekinjena radi spora, ki je nastal vsled nekega letaka. Ker se bliža sezona, je g. ban odredil, da se skličejo prizadete stranke oziroma stranke pogodbenice na ponoven razgovor, da se zadeva uredi in kol. pogodba sklene.

Včeraj in danes so se vršili razgovori med delodajalsko organizacijo in delavskimi strokovnimi organizacijami v Delavski zbornici. Delavstvo so zastopali: Zveza združenih delavcev, Savez gradjevinskih radnika Jugoslavije, Narodna strokovna zveza in Jugoslovanska strokovna zveza. Dosedanji razgovori so potekali zelo mirno in stvarno, tako da je upanje, da bodo pogajanja dobro uspešna. Če bo pri podjetnikih še malo več dobre volje, bo kol. pogodba kmalu podpisana, ker je delavstvo v nekaterih točkah skrajno popustljivo. Kar se tiče plač je stvar sicer težavnejša, vendar je protipredlog delavstva primeren. Pogajanja se bodo nadaljevala prihodnji teden, ko bodo delodajalci sporočili svoj odgovor.

Huda avtomobilska nesreča na Ježici

En potnik mrtev, drugi se bori s smrtjo

Ježica, 18. marca.

Danes popoldne je bil most, ki vodi čez kamniško železniško progo na Ježici, pozorišče hude avtomobilske nesreče, kakršne Ježenci že dolgo ne poznajo.

Okoli pol 4 se je tovorni avto, ki je last tovarne »Appetit« v Smarci pri Kamniku in ki je v Ljubljani iztovoril vojaški upravi naročene testenine, vračal po Vodovodni cesti nazaj v smeri proti Ježici. V avtu sta bila poleg šoferja Mikoliča Antona še dva delavca, zaposlena v omenjeni tovarni, in sicer brata Rotar Jože ter Rotar Franc, oba italijanska državljana. Pri Vidmarju, tovarni s pletenimi in dežniki v Savljah, je šofer tovarni avto ustavil in obiskal svoje dekle. Čez nekaj časa pa so vsi trije z avtom nadaljevali pot proti železniškemu mostu, ki je oddaljen od Vidmarja približno pol kilometra. S ceste je avto v osterm ovinku zavil na most, ki je lesen. Tedaj je nesreča ali neprevidnost — to bo ugotovila preiskava — hotela, da je avto od strani zadel ob ograjo na mostu. Lesena ograja ni mogla vzdržati pritiska težkega voza in se je podrla. Avto je izgubil ravnotežje in strmoglavil navzdol. Padel je na železniški nasip in se prevrnil. Pod

Kaditi . . . in vendar imeti bleščeče bele zobe!

Zoprna zobna prevlaka, ki nastane pri močnem kajenju, se da odstraniti zelo preprosto. Zjutraj kot prvo, očistite si temeljito svoje zobe s Chlorodontom. Chlorodont, ta prijetno osvežujoča zobna pasta, osnaži s svojo izredno čistilnostjo celo orumenele zobe, da so bleščeče beli in odstrani zoprno in škodljivo zobno prevlako.

Zvečer kot zadnje, očistite si brezporojno predno greste spat ostanke jedil izmed zob, s tem da jih še enkrat temeljito očistite z zobno pasto Chlorodont.

Peneči ali ne peneči se Chlorodont, obe kvaliteti sta enako dobri. Domači proizvod. Zadoštuje ako le trikrat vbrizgnemo Chlorodontovo ustno vodo v kozarec in že se poveča osvežujoči učinek redne zobne in ustne nege s Chlorodontom.

— Pri zaprtju motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josel grenčice«.

seboj je pokopal vse tri: šoferja in oba delavca, ki so sedeli skupaj v pokriti šoferski kabini.

Ta strašni prizor je takoj privabil množico ljudi, ki so z združenimi močmi izlekli ponesrečence izpod avtomobila. O grozni nesreči je bila takoj obveščena ljubljanska reševalna postaja, ki je poslala tja svoj reševalni avtomobil. Reševalci so težko ranjenega Rotarja Franca takoj odpeljali v ljubljansko bolnišnico; njegovemu bratu pa niso mogli več pomagati: bil je na mestu mrtvega. Šofer je iz te nesreče odnesel le lahke poškodbe. Ker pa je padel nanj sum, da je zakrivil nesrečo, so ga orožniki aretirali in odvedli na orožniško postajo. Na kraj nesreče je prišel tudi ježenski župan g. Sever, ki je ukrenil, da so mrtvega Rotarja Jožeta prepeljali v mrtvašnico na pokopališče pri sv. Juriju v Stožicah. Obdukcija trupla bo jutri.

Ali je usodno avtomobilsko nesrečo zakrivila nesreča ali neprevidnost voznika, bo ugotovila preiskava. Nekateri očividci trdijo, da gre izključno le za nekaten slučaj. Če bi bil most železen, bi bil gotovo vzdržal pritisk težkega tovornega avtomobila. Stanje ranjenega Rotarja Franca je kritično in je malo upanja, da bi okrevail.

Nad 18 milijonov požarne škode

Ljubljana, 18. marca.

Gasilska zajednica v Ljubljani je sedaj sestavila prav pregledno, v zanimive podrobnosti se-gajočo statistiko o požarih za l. 1936. v Sloveniji. Statistiko je izdelal na podlagi skrbno zbranega gradiva gasilski inšpektor inž. Dolenc. Na videz suhoparne številke zgornje kažejo, kako veliko in požarovalno delo so izvršili in še vrše z vso idealno vneto našimi gasilci. Zanimivo je dejstvo, da je bilo lani 835 raznovrstnih požarov, predlanskim 783, a v letu 1934. celo 924. To leto so prav za prav požari dosegli vrhunec. Navajamo nadalje nekatere podrobne podatke, primerjač jih s podatki v l. 1935., ki so stavljeni v oklepajih.

Lani je bilo 380 (366) malih požarov s povprečno škodo do 10.000 din. Srednjih požarov s povprečno škodo do 50.000 din je bilo lani 375 (332), večjih s škodo do 100.000 din 54 (63), velikih s škodo nad 100.000 din pa 24 (19) in katastrofalna le 2 (3). Oba katastrofalna požara sta bila na Dravskem polju, kjer so požari najštevilnejši. Ti podatki o požarnih vzrokih so poučni! Vzroki so bili: nepazljivost 146, 57 zaradi slabih dimnikov. Otroci so zažgali 5 krat, predlanskim pa celo 12 krat. Električni tok je povzročil 4 požare (predlanskim 14), strela je lani užgala 45 poslopij, predlanskim 33. Podtakinje je bil požar na 147 krajih, predlanskim 151. Iz koristoljubja je bilo zažganih lani 22, predlanskim 12 poslopij. Pravega vzroka požaru niso mogle varnostne oblasti ugotoviti pri 409 požarih, predlanskim 349. Požar je lani nastal pri 665 zavarovanih poslopijih (652) in pri 170 nezavarovanih (131).

Koliko je znašala požarna škoda? Po podatkih gasilske zajednice, ki jih je prejela od posameznih gasilskih čet odnosno gasilskih žup, je bila požarna škoda lani cenjena na skupno 18.623.596 din, od te škode odpade 17.380.046 din na zavarovana poslopja, ostanek pa na nezavarovana. Predlanskim pa je znašala požarna škoda celo 27.902.431 din. Gasilske čete so lani sodelo-

vale pri 788 požarih (761), pri 47 požarih pa je bil ogenj poprej pogasen ali pa so nastali požari na visokih krajih, kamor niso mogli gasilci s svojim orodjem, zlasti na visokih planinah. Gasilskih akcij se je lani udeležilo 16.793 gasilcev (18.058). Mnogo časa je bilo porabljeno za gašenje, vsega 2825 ur ali okoli 118 dni, predlanskim 2698 ur. Ako bi vsakemu požarovalnemu gasilcu zaračunali za naporno delo minimalno dnevno 20 din, bi pač morale vasi, občine in druge oblasti plačati gasilec 39.631.480 din za njih trud. Prav ta moment kaže, kako važna in človekoljubna institucija je naše prostovoljno gasilstvo.

Statistični seznam ima tudi posebno rubriko, v kateri je navedena škoda, ki bi eventualno nastala, ko bi ne poseglo gasilstvo v akcijo. Mnogo poslopij je bilo z lokalizacijo požara in s pomočjo modernih brizgalnih in drugih tehničnih oprem obvarovanih pred uničenjem, kajti dostikrat je obstajala nevarnost, da divji element pokonča vsa naselja, a se je gasilec posrečilo ogenj udušiti. Tako event. škoda ceni statistika na 86.781.700 dinarjev. Gasilci pa niso delovali samo pri požarih, žrtvovali so se tudi drugod, kjer je pretila velika nesreča. Sodelovali so pri rešitvah akcijah ob treh velikih povodnjih, reševali so nekega utopljenca in pomagali so pri dveh večjih prometnih nesrečah. Požarovalnemu delu gasilstva čast in priznanje!

Ljutomer

Na praznik sv. Jožefa je ob osmih sv. maša, katere se udeležijo naši člani fantovskega odseka in mladi. Med sv. mašo je skupno sv. obhajilo. Po sv. maši je v Katoliškem domu zborovanje mladine. Govorilo se bo o nalogah sodobne mladine. K temu zborovanju se zlasti še vabijo starši. Popoldne pa je v Katoliškem domu lepa akademija, pri kateri sodelujejo tudi dekleta iz dekljskega odseka. Program obsega 16 pestrih točk. Prijatelji mladine od blizu in daleč, pridite in se ogrejte ob ognju mladih sil!

družine brez, božja pomoč, gore s svetlimi bregovi, oblaki s prijaznimi lici, domačije, ki kličejo romarje! Tedaj se mi je razvedrilo srce, kakor da me je nekdo uslišal ter se nagnil preko mojih ramen in toplo dahnil vame. Zdrnil sem se, dvojje velikih, malce začudenih ošes me je prijazno motrilo. Bila je moja mladost, ki je tudi priromala semkaj! Tista bela, drobna in nasmejana mladost, ki ne pozna težav! Nagnila se je prav do mojih ustnic. Kdo se ne bi razveselil? Ali bi ji segel v roke, ali bi jo poklical z najslajšim imenom, ali bi ji kupil cvetni odpustek! Ah, ne! Saj je bila sama dovolj srečna in mična. Brez besed sva čemela na gori, mimo naju so hiteli spomini s svojimi neslišnimi stopinjami, ki ne dvigajo prahu in bridkosti. Romarji so se razhajali, pesem zvonov jih je spremljala preko brez in dolov. Večnilo se je, Bog se je vnovič dvignil sredi stvarstva in šel s svojim pravičnim prstom od zvezde do zvezde. Na barskih trdinah so se svedrali tanki dimki; bele sence so vstajale in minevale sredi nepristopnega rakitovja. To so bile molitve vračajočih se romarjev, darovane v solzah in ljubezni za verne duše.

Tako je minilo cvetno romanje; nato se je spočel čar velikega tedna, poln luči in odpuščanja!

— Pri koruplentnih ljudeh se izkaže naravna »Franz-Josefova« grenka voda kot zanesljivo in prijetno delujoče sredstvo proti zaprtju, katera se uporablja brez posebne dijet. »Franz-Josefova« grenka voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami.

Ogl. reg. S. br. 30474/33.

Drobne novice

Koledar

Petek, 19. marca: Jožef, ženin Device Marije. Marija 7 žalosti. Prvi krajev ob 12.46. Herschel napoveduje snež ali dež.

Sobota, 20. marca: Aleksandra, mučenica; Janez Parna.

Novi grobovi

† St. Janž na Dolenjskem. V Orehovi je umrl g. Lamovšek Jernej. Bil je delj časa odbornik hranilnice in posojilnice, nad 20 let vnet cerkveni pevec, odločen kot krščanskega mišljenja, ter naročnik samo katoliškega časopisa. Sirom domovine je imel prijatelje, ki so ga poznali kot gostoljubnega in veselega ter značajnega človeka. Vsi, ki so ga poznali naj se ga spominjajo v molitvi.

Osebnosti

— Promoviran je bil večeraj v Gradcu za doktorja vsega zdravilstva g. Valter Krušič. Iskreno čestitamo.

— Napredovanja. Napredoval je gozdarski višji pristav gosp. inž. Franjo Ratar za banovinskega svetnika pri komisiji za agrarne operacije v Ljubljani.

Sigurno, milo, normalno izpraznjenje omogočujejo
ARTIN — DRAŽEJE Dr. WANDERA.

Dobivajo se v vseh lekarnah v škatlicah po 12 dražej Din 8'— in v vrečkah po 2 dražej Din 1'50.
Ogl. reg. pod S. br. 22115-33.

— GG. katehete si dovoljujejo opozoriti, da je izšla v ponovnem natisu ena prekrasna pesem »Po sv. obhajilu«, po kateri je bilo že toliko povpraševanja. Pesmico so zložili gg. misijonarji iz Celovca. Primerna je zlasti za prvoobhajance. Stane 100 komadov 15 din in se naroča v trgovini H. Nieman v Ljubljani. Istotam se dobe tudi molitve v spravo za bogokletje, cena 100 komadov 10 din.

— Prosvetno društvo v Belgradu pripravlja za belo nedeljo 4. aprila t. l. ob 4 popoldne v dvorani, Krunka ulica 23 proslavo Materinskega dne. Pripravlja se zelo pester program z otroško igrico, na kar belgarijske Slovence že sedaj opozarjamo. Priprave za vojno dramo v 6. slikah »Konec poti« v prevodu Otona Zupanciča, ki jo priredi dramski odsek v soboto 20. marca t. l. ob 20 v Ruskem domu, so v polnem teku. Vloge so v najboljših rokah bivših članov Ljudskega odra v Ljubljani. Zato se pričakuje velik obisk in popolen uspeh te lepe vojne drame iz težkih dni leta 1918.

— Sprejem gojencev v 4. pehotno podčastniško šolo »Kralje Marije« v Zagrebu. 10. maja t. l. bo sprejetih v šolo večje število reflektantov, ki morajo biti naši državljani in ne smejo biti mlajši od 18 in ne starejši od 21 let. Doprskiti so morali ljudsko šolo najmanj z dobrim uspehom ali pa kakšen razred srednje šole. Prošnje je poslati najkasneje do 1. maja t. l. Besedilo prošnje je objavljeno v »Službenem vojnem listu« na strani 291—298, iz katerega so tudi razvidni podrobni sprejemni pogoji in je list na razpolago interesentom pri pristojnih vojnih okrožjih in na vseh orožniških postajah.

Za Veliko noč od 26. III. do 29. III. t. l. štiri dnevni avtoizlet v Padovo in Benetke in osem dnevno potovanje od 26. III. do 2. IV. z brzovlakom v Firenzo, Neapelj, Pompeje, Vezuv, Capri in Rim. Cena vožnje tega izleta je v II. razredu brzovalca, krožne vožnje z avtobusom po Rimu, Neaplju in Pompejih, z železnico na Vezuv in z ladjo na Capri, prevoz iz kolodvora v hotel in obratno, ter vse oskrbe ter italijanskega vizuma samo 2300 Din. — Prijave: Izletna pisarna M. Okorn, hotel Sion, Ljubljana, tel. 26-45

— Gradbenega inženjerja potrebuje inženjerski štab dravske divizijske oblasti. Reflektanti ne smejo biti starejši od 50 let in pošljejo lastnorodno napisane in s 5 dinarskim kolekom kolekovane prošnje do 1. aprila t. l. načelniku inženjersko tehnične oddelka ministrstva vojske in mornarice. Sprejemni pogoji so razvidni iz »Službenega vojnega lista« str. 289 do 292, ki je interesentom na vpogled pri pristojnih vojnih okrožjih in na vseh orožniških postajah.

— Razpis službe. Razpisana je služba ekonoma obče državne bolnišnice v Ljubljani s kvalifikacijo po § 20 zakona o bolnišnicah. Prošnje naj se vložijo pri kraljevski banski upravi dravske banovine v Ljubljani do 31. marca 1937.

— Zdravniška služba. — Razpisana je služba zdravniška združene zdravstvene občine Slovenj Gradec. Prošnje morajo imeti pogoje za sprejem v državno, odnosno banovinsko službo v smislu § 3. zakona o uradnikih ter zdravniško pripravljeno dobo in vsaj 6 mesecev bolnišne prakse iz porodništva in ginekologije. Prošnje naj se vložijo pri kraljevski banski upravi dravske banovine v Ljubljani do 31. marca 1937.

— Električna razsvetljava postajališča Gorenja vas—Rateče. Večkrat izstopim na tem postajališču, da grem nakupit v Rateče, kjer je več plehtarjev jerbasev in korbic, zlasti v tem času, ko jih odjemalci rabijo da nesejo k »žegnu«. Kadar sem izstopil zvečer, sem bil vedno nevoljen, ker je bila na postajališču taka tema, da sem komaj našel pot z nje. Zato sem se silno začudil, ko sem v ponedeljek stopil iz vlaka, ker je bilo tako svetlo, kakor bi sijala polna luna na jasnem nebu. Ko pogledam okoli sebe, opazim, da je električna razsvetljava in sicer na peronu 5 velikih žarnic, pa tudi postaja je bogato razsvetljena. Kakor smo včasih pozabljali, kako da ne more direkcija na tako prometno postajališče napeljati električne luči, ker gre daljnovod tik ob postajališču, tako smo sedaj hvaležni direkciji, da je tako bogato razsvetlila postajališče, hvaležni tako letoviščarji, kopalci in hribolazci, kakor domačini, ki v obilnem številu jutraj zgodaj in pozno zvečer prihajajo in odhajajo na delo in po opravkih. Tako je direkcija, ki je pred 11. leti dovolila, da so prebivalci Rateč in Gorenje vasi z mnogimi žrtvami napravili postajališče, to v teku 10 let vedno še izpopolnjevala in sedaj z električno razsvetljavo častno dopolnila. Iskrena hvala!

— V Planici je zopet sončno vreme, dober sneg tako, da se smučarska šola SK Ilirije nemoteno vrši. Od 21. t. m. dalje je uprava Doma znatno znižala cene in stane oskrba 50 din dnevno. Smučarska šola vrši svoj pouk do vključno velikonočnih praznikov eventualno tudi dalje. Stalno se vrše izleti v Karavanke in Triglavsko pogorje. Vodstvo vseh tur in izletov je brezplačno. Po velikonočnih praznikih ture v Tirolske Alpe, Oetztahtske Alpe (Obergurgl 3700 m), Silvretta, PitzBui, Švica; Parsen in pričetkom maja v Berninsko skupino. Vse informacije in prijave sprejema g. Janez Bitenc, upravitelj Doma Ilirije, Rateče-Planica.

— Tridnevni avtoizlet čez Gorico v Trst 27. marca jutraj in zvečer: do Gorice 120, do Trsta 160 din. Prijave »Po božjem svetu«, Ljubljana, Wolfova ulica 1.

— Vremenska napoved. Evropa: Visok pritisk z deloma oblačnim vremenom je nad jugovzhodno Evropo. Depresija z oblačnim vremenom in dežjem v ostalih delih Evrope. Sneži v območju Baltiškega morja in v južni Rusiji. — Jugoslavija: Oblačnost se je povečala v vsej kraljevini in na zahodu. Dežuje v Zgornjem in Gorskem Kotarju. Temperatura se je zvišala po vsej zemlji. Najnižja je zabeležena v Kalinoviku 1, najvišja pa v Kobiljaci 19 stopinj. Napoved za danes: Oblačno po vsej kraljevini, nekoliko vedro na vzhodu in na jugu kraljevine. Dežuje tu in tam, posebno na zahodu. Temperatura se bo zvišala.

— Nove igrice. Za materinsko proslavo je izdal p. Krizostom dva nova zvezka — VI. in VII. — svojih otroških igric z sledečo vsebino: VI. zvezek: »V Indijo Koromandij«, igrice za materinski dan v petih dejanjih; »Materinski dan«, deklamacija; »Ali poznate mojo mamico«, deklamacija. Cena 4 din. Vsebinska VII. zv.: »Mamičin najlepši dan«, prizorček z rajanjem; »V boj za mamico«, otroški prizorček v dveh dejanjih; »Kadar praznuje mamica svoj god«, prizorček; »Materina pot«, deklamacija. Cena 4 din. Založila oba zvezka Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

— Društvo »Putnike« priredi izlet v Carigrad od 24. do 31. marca. Podrobnejše informacije v biljetarnicah »Putnika«.

— K naknadnemu pregledu motornih vozil, ki bo, kakor je bilo objavljeno, v soboto, dne 20. marca od 8 do 12 v Ljubljani na Bregu št. 20, je pripeljali vsa letos še nepregledana motorna vozila iz Ljubljane in bližnjih okrajev: Kamnika, Litje, Ljubljane, Logatca in Škofje Loke. Za motorna vozila iz okrajev: Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško in Novo mesto bo pregled v torek, dne 23. marca od 10 do 12 v Novem mestu. Za motorna vozila iz okrajev Kranj in Radovljica ter predstožnja mestne policije na Jesenicah pa bo čas in kraj pregleda v kratkem določen. — Uprava policije v Ljubljani.

— Tatvina v Zichah pojasnjena. Prejšnji mesec so vlomili neznani vlomilci v trgovino Ribiča Alojza v Zichah pri Slov. Konjicah in mu odnesli blaga za okroglo 40.000 Din. Orožniki so precej domnevali, da so storilci cigani. Sedaj se je posrečilo to vlomilsko družbo odkriti in storilce poimenovali. V Vinici na Hrvaškem so prijeli nad 20 ciganov, ki so priznali, da so med drugimi vlomili tudi v Zichah pri Ribiču. Povedali so, da so ukradeno blago deloma takoj spotoma porazprodali po kmetih v pujskem okraju, deloma pa takoj predelali v obleke, srjace, dežne površnike in slično, nekaj malega pa še obdržali. Tako je Ribič Alojz, ki je šel na ogled naravnost v Vinico, spoznal med ukradenim blagom za svojo last blaga le še za kakih 2000 Din. Približno toliko Ribičevega blaga so našli orožniki tudi v Prepolah blizu Ptujja pri nekem trgovcu, ki so mu cigani blago prodali. Cigani, ki so hodili po okolici Slov. Konjice, so bili lepo oblečeni in ni nihče sumil vanje. Ljudje, ki so jih videli, so jih smatrali za brezposelne delavce. V resnici pa so bili ogleduhi. Ti veliki vlomilci in čez stotisoč Din vredna zalog, ki so jo našli pri ciganih, nujno kažejo, da je treba podelskim prekupečevalcem z blagom stopiti na prste. Vse to blago izvira iz kaznivih dejanj. Vsak kupec na kmetih se ob nakupu izpostavlja kazenskim posledicam. Kako daleč ciganska drznost sega, se vidi v tem, da so nameravali v Ptuj odpreti posebno trgovino, v katero bi se prodajalo zgolj ukradeno blago. Na ta način bi se bili pred orožništvom krili podelski prekupečevalci. Sedaj je ta drzni načrt prekrizalo orožništvo, ki je že od oktobra lanskega leta zasledovalo z največjimi napori masilno cigansko tolpo.

— Karambol na bodovelskem mostu pred sodiščem. Huda avtomobilska nesreča se je 23. decembra lani dogodila na bodovelskem mostu v Poljanski dolini. Slučaj je nanesel, da ni bilo človeških žrtev. Posestnik Martin Bernik iz St. Ožbolta je vozil s parom konj skozi Podpullerco. Na vozu sta bila posestnik in njegov sin Janez. Ko je Bernik hotel z banovinske ceste zaviti na bodovelski most, vođač čez Poljansko, je od zadaj privozil šofer Kos z velikim tovornim avtom, naloženim z moko. Bernik je vozil pravilno po desni strani ceste. Šofer ga je hotel prehiti in je poglaval zadaj. Zadel pa je levega konja v stegno tako močno, da mu je prelomil kost in je moral Bernik nato konja usretili. Šofer pa je tako krenil na stran, da je podrl brzovojni drog in se je nato avto s tovorom vred in dvema spremljevalcema prevrnil v potok, kjer je bila voda do 1 meter visoka. Avto se je zaplil v vodo narobe. V kabini so bili šofer in dva mlada dečka: Tonček Dolinar in Janček Mrak. Nahajali so se vsi v prav kritičnem položaju. Razbili so šipe kabine in se nato vsi premočeni skobacali na suho. Državni tožilec je sedaj obtožil Martina Bernika zaradi prestopka neprevidne vožnje. Bernik je včeraj pred sodnikom — poedincem g. Franom Gorečanom zanimal vsako krivdo. Po kratki razpravi, ko so bile zastlane nekatere priče, je sodnik Bernika oprostil vsake krivde in kazni zaradi pomanjkanja dokazov. Sodnik je povdaril, da je nesreče v veliki meri kriv šofer sam, ker je prehitro vozil. Obtoženca ne zadene nikakr krivda. Zanimivo je, da je bilo kazensko postopanje proti šoferju že prej ustavljeno.

— Podpornemu društvu za gluho mladičino je nakazal g. dr. Ciril Ažman, profesor v Novem mestu znesek 500 din in postal s tem njegov ustanovni član. Plemenitemu dobrotniku naših gluho-nemih sirot se odboj za to veliko žrtev kar najiskrenejše zahvaljuje!

— Čeljust mu je razbil. V Ljubljansko bolnišnico je včeraj prišel 26 letni mizarjski pomočnik Alojzij Uršič iz Čateja pri Veliki Loki, ki ga je v nedeljo napadel neznan možki ter ga tako močno udaril po čeljusti, da mu jo je razbil.

— Z lestve je padla. Posestnica Marija Zgonc iz Radleka pri Blokah je med delom padla z lestve in si pri padcu zlomila nogo. Odpeljala se je z vlakom v Ljubljano na glavni kolodvor — odkoder jo je reševalni avto prepeljal v bolnišnico.

— Prepovedan tisk. Službene novice št. 59 objavljajo, da je državno pravdnštvo v Zagrebu prepovedalo prodajati in razširjati št. 2 časopisa »Književni glas«, ki izhaja v Zagrebu in letnik »Se-

Čevlji za spomlad!

Velika izbira - ugodne cene - domače blago!

„Prodajalna čevljev“

preje: Dunajska c. „Pri Pollaku“
sedaj: Kolodvorska ul. 11 „Triumf“

ljaki dom«, ki je bil tiskan v tiskarni »Tipografija« v Zagrebu.

— Vid vaših oči si obvarujete le z optično čistimi brušenimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zaju, izprašanemu optiku, Stari trg 9, Ljubljana.

širite katoliško časopisje!

Ljubljana

V petek, 19. marca

Gledališče

Drama. Petek, 19. marca: »Dr.« Izven. Gostovanje g. Mihajla Markoviča. — Sobota, 20. marca: »Kvadratura kroga«. Globoko znižane cene od 14 din navzdol. — Nedelja, 21. marca ob 15: »Dež in vihar«. Izven. Cene od 20 din navzdol. Ob 20: »Zadnji signal«. Izven. Cene od 20 din navzdol.

Opera. Petek, 19. marca ob 15: »Lucia di Lammermoors«. Gostovanje tenorista g. J. Rijavca. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Ob 20: »Pri treh mladenkah«. Izven. Znižane cene od 24 din navzdol. — Sobota, 20. marca: »Ero z onega sveta«. Izven. Cene od 30 din navzdol. — Nedelja, 21. marca ob 15: »Navihanka«. Opereta. Izven. Cene od 30 din navzdol. Ob 20: »Seviljski brivci«. Izven. Cene od 30 din navzdol.

Ljudski oder

Ljudski oder ponovi danes ob 5 popoldne v frančiškanski dvorani Drabosnjakovo igro: O izgubljenem sinu. Pri igri sodeluje Akademski pevski kvintet in Sentpeterski šramel trio. Predprodaja vstopnic v pisarni Pax ex bonum v frančiškanski pasaji.

Predavanja

Slov. kat. akad. starejšinstvo ima redni mesečni sestanek v ponedeljek 22. marca 1937 ob 8 zvečer v dvorani Akademskega doma, Miklošičeva cesta 5. Predava g. univ. docent dr. A. Odar o konkordatu. Vsi člani vabljeni.

Narodna galerija. To nedeljo, dne 21. marca bo v Narodni galeriji vodstvo v glavni dvorani: Slovenski slikarji baročne dobe. — Vodi msgr. Viktor Steska. Pričetek ob 11 popoldne.

Prireditve in zabave

Vstopnice za legendo Pilat se dobe v pisarni Pax et bonum, Frančiškanska pasaja, v nedeljo na frančiškanski porti. Predstave na cvetno nedeljo in velikonočni ponedeljek ob pol 6, na veliko sredo in četrtek ob 8 v frančiškanski dvorani.

Trnovski prosvetni dom. Prosvetno društvo Trnovo priredi drvi ob 8 »Materinsko proslavo«. Predprodaja vstopnic od 10 do 12 popoldne.

Československa Obec v Ljubljani bo priredila v nedeljo ob 16 v Narodnem domu predstavo lutkovnega gledališča. Na sporedu krasno opremljena pravljica igra »Gašperček pri kralju vetrov«.

Sestanki

Združenje pooblaščenih graditeljev za dravsko banovino v Ljubljani, ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo dne 21. marca 1937 ob 9 popoldne v posvetovalnici Zbornice TOI v Ljubljani, Beethovnova ulica št. 10, (visoko pritličje).

Naše dijaštvo

Za akademikarke, ki se ne morejo udeležiti tridnevni duhovni vaj, pa se žele za veliko noč duhovno obnoviti, bo na cvetno nedeljo ob 5 pop. v uršulinski kapeli govor in nato prilika za spoved. V ponedeljek jutraj ob 7 bo istotam skupno velikonočno sv. obhajilo akademikark, nato skupen zajtrk v samostanu. — Vse visokošolske iskreno vabljen!

Kino

Kino Kodoljevo: Danes ob 3 matinee »Bila sem špijonka« (Konrad Veidt), ob 5 in 8 dvojni spored: »Bila sem špijonka« in »Dete sreče« (Shirley Temple). Jutri »Nataša« (Harry Baur) in »Dete sreče«.

Kino Vič predvaja jutri ob pol 9 film »Amfition«. V glavni vlogi nastopa Willy Fritsch. Predigra: trije zvočni tedniki.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v petek: dr. Kmet, Tyrševa cesta 41; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4; mr. Ustar, Šelenburgova ulica 7; v soboto: mr. Bakarčić, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20, in mr. Gartus, Moste.

Pozivbe

Dama, ki je izgubila zlato zapestno uro, naproša najditelja, naj jo proti nagradi vrne na policijo.

Za pomlad 1937

1937

priporočila
trdka»Skaberne
Ljubljana

Zadnje novosti

manufakturnega blaga

I Vse prijatelje katoliške mlade vladno vabimo na fantovsko akademijo danes ob pol 11 popoldne v frančiškanski dvorani. Vhod iz Frančiškanske ulice. Vstopnice od 9 dalje pri blagajni. — Ljubljansko okrožje Zveze fantovskih odsekov.

I Pilat, verska igra, ki bo na cvetno nedeljo doživela svojo krstno predstavo, ima tle osnovno misel: Gospod, usmili se me, ki sem grešil, daj, da spoznam hudobijo svojih grehov, in daj, da ne grem mimo Tvojega usmiljenja, zbris mi grehe in daj mi mir, ki ga svet ne more dati. Igra ima pet slik: Prolog Veliki petek, Srečanje, Gospod, nisem vreden, Epilog. Uprizorili jo bodo Frančiškovi

križarji na novem frančiškanskem odru. Predstave: na cvetno nedeljo in velikonočni ponedeljek ob 5, na veliko sredo in četrtek ob 8. Vstopnice se dobe v pisarni Pax et bonum, Frančiškanska pasaja, v nedeljo na frančiškanski porti.

I Katoliški delavci in delavke! Zaščitnik delavcev, tesar sv. Jožef vas kliče! Zakaj? Zato, da se na njegov praznik zberemo in tako dobimo novih moči za uveljavljanje katoliških načel v delavskem zasebnem in javnem življenju. Tovariši, tovarišice! Danes proslavi Zveza združenih delavcev v Ljubljani svojega zaščitnika sv. Jožefa s sveto mašo in cerkvenim govorom, ki bo ob 9 v kapeli Vzajemne zavarovalnice na Masarykovi cesti. Po sv. maši bo zborovanje v mali dvorani Delavske zbornice (vhod iz Čopove ulice). Udeležba članstva ZZZ naj bo častna! — Zveza združenih delavcev v Ljubljani.

I Fantje! Na današnje fantovsko akademijo smo povabili vse naše cerkvene in svetne predstavnike. Zaradi odličnih dragih nam gostov, vas prosimo, da temu zunanemu zaključku fantovske velikonočne obnove vsi prisostvujete in, da na akademijo pripeliate čim več naših prijateljev!

I Društvo Glasbena akademija priredi v ponedeljek 22. t. m. zvečer v frančiškanski dvorani svoj tretji abonma-koncert. V kolikor sta bila prva dva koncerta izključno komorno instrumentalna, v toliko bo ta, da se izpolni še druga stran glasbene umetniške struje, vsaj deloma tudi vokalen. Nastopil bo tenorist Jože Gostič, ki je našemu glasbenemu občinstvu že dobro poznan tudi iz koncertnega, predvsem iz opernega življenja. Odlika njegovega tenorskega glasu je bila že od nekdaj mehka lirika, ki poslušalca vedno iznova ogreva. Sedaj pa se je k njej pridružila še popolna sproščenost glasu, ki se igra tudi z visokimi legami, s čemer je podana prava lepota tenorskega glasu. — Obenem s tenoristom bo nastopil tudi naš splošno cenjeni pianist Marijan Lipovšek, ki bo podal več solističnih klavirskih skladb novejših smeri. Pianista diči zlasti lep občutek za klavirski ton in tanko uglasen posluš za vsebinske sestavine umetnin, kar bo zopet s te druge strani dalo napovedanemu koncertu visoko vrednost, na katero ob koncu ponovno opozarjamo vse, ki so vneti za intimo glasbeno lepoto. — Abonentom posebne vstopnice niso potrebne in se izkažejo pri vходу z abonentsko izkaznico.

I Velikonočni pozdrav pošlje vsakdo svojemu prijatelju in znanцу. Ko se oglašja pomlad, naj vsakdo pomisli na naše reveže, ki naj jim po želji nas vseh tudi pošlje pomlad izboljšanja njihove revščine. Mestni socialni kolek je postavljen v službo za preganjanje siromaštva. Vsakdo naj nalepi na velikoonočno razglednico še mestni socialni kolek in daroval bo tako ubogim svoj prispevek. Vse tarife imajo kolek v zalogi. Okrasite velikoonočne častitke z mestnim kolekom! Naj ba to naš pomladni dar siromakom.

I Redna letna skupščina zdravniške zbornice za dravsko banovino v Ljubljani se vrši v nedeljo 21. marca ob 8.30 v eni izmed kletnih dvoran hotela Miklič. Vabljeni vsi gg. zdravniki. Odbor. (4337)

I Zahvala. V počastitvi spomina blagopokojnega ravnatelja dr. Janka Kersnika, člana upravnega sveta Trg. ind. d. d. Merkur v Ljubljani, je ta družba naklonila Vincencijevi družbi 200 din. Za to velikodušno darilo se Vincencijeva družba najtopleje zahvaljuje.

I Delo kluba damskih frizerjev. Ljubljanski damski frizerji so lani osnovali svoj lasten klub, v katerem se izobražujejo v svojem delu. Načelnik kluba je g. Franchetti mlajši. Zanimanje za damsko friziranje je bilo v Ljubljani sicer vedno veliko, organizacija izobrazbe pa je sedaj prevzel ta klub. Po večini so v klubu sami mlajši moštri in moštrice, ki pripravljajo skupno z mariborskimi tovariši in tovarišicami slovenskih krajev veliko javno propagandno friziranje, ki bo 4. aprila v dvorani hotela »Miklič«. Predsinočnjim je bilo prirereno javno friziranje v zgornjih prostorih gostilne »Pri Sokolus«. Te prireditve so se udeležili tudi zastopniki javnosti. Javnega friziranja je se udeležilo kakih 10 znanih ljubljanskih mojstrov, ki so na glavnicah svojih ljubkih modelov v teku 40 minut, kolikor so imeli predoisanege časa, ustvarili najbolj čudovite frizure. Opaziti je bilo, da sedaj prevladujejo v modi vodne naravne undulacije s široko zavitiimi kodri, dalje, da se kovinski in drugi okraski čim dalje bolj umikajo cvetlicam in frizurah ter da so skoraj vse barve las moderne, bodisi črne, bodisi najsvetleje plave, bodisi pa tudi ticiansko rdeče, ali celo postiš frizure, to so namreč srebrne perike, primerne za redutne prireditve. G. Franchetti je pozdravil številne mojstre, zastopnike javnosti in pa modele, se jim zahvalil za udeležbo ter jih opozarjal na veliko propagandno tekmovanje, ki bo začetkom prihodnjega meseca. Naši frizerski mojstri so že s svojim dosedanjim delom dokazali, da so v tem gizmu popolnoma neodvisni od inozemstva ter da ljubljanski frizerji morejo mirno tekmoovati z dunajskimi ali pariškimi frizerji.

I Anton Verbič, Stritarjeva ulica, nudi Vöge-erjeve in Kleefischeve šunke, štajersko perutnino in razna Bouvierjeva ter desertna vina, Vermouth, Cinzano itd., vse po konkurenčnih cenah.

I Društvo »Naša skrinja« s svojo velikonočno izložbo v frančiškanski pasaji nam zelo lepo prikazuje spomladno prazniško domačnost, katero tvorijo razni zgolj domači predmeti, ki kličejo lep pozdrav cvetni nedelji.

I Bufet »Rio« postreže z najokusnejšo črno in belo kavo. Skodelica 1.50 din.

I Ljubljana ima okus za šunko in salame. Takega okusa ni v vsakem mestu. Po tolikih šunkah, ki so se skozi desetletja prodajale v Ljubljani, je doseglja zdaj Kleefischeva šunka po kakovosti prvo mesto, o čemur svedoči veliko povpraševanje po njej. Da je ta šunka na višku kakovosti, je videti zlasti zdaj, ko se Ljubljančani zalagajo z velikonočnimi dobrotami. Mnogi vedo sami, druge pa je treba opozoriti, da je največja in najprikladnejša izbira imenitne Kleefischeve šunke v delikatesni trgovini V. A. Janež na Aleksandrovi cesti pri operi, telefon 34-55. Tam so na razloze šunke, primerne vsaki družini. Od jutri bodo tam v zalogi šunke od 2 kg naprej. Mnoge gospodinje so se že oglasile, ostale pa opozarjamo na bogato zalogo, ker je lažja izbira v prvih dneh, kakor pa pozneje. Pridite, poskusite in gotovo boste naročili. Ne pozabite tudi na Kleefischevo salamo, ki je salama vseh salam.

I Tramvaj jo je podr. Ko je danes popoldne ob 3 hotela 5 letna Darinka Butinar prekoračiti cesto na Celovški cesti pred hišo št. 65, v kateri stanuje pri svojih starših, je pridrvel voz cestne električne železnice in jo podr. Punčka je dobila po vsem telesu precejšnje poškodbe in jo je moral avto reševalne postaje prepeljati v splošno bolnišnico.

Lepi uspehi gostilničarske organizacije v Mariboru

Izredno plodonosno poslovno leto: znižanje cen plina, elektrike itd. — Obsežen program za prihodnje leto: gostinska šola, tečaj za tuje jezike, moderen hotel na Pohorju, pomočniški odbor, posmrtninski sklad

Maribor, 18. marca.

Združenje gostinskih obratov v Mariboru je imelo redni letni občni zbor, ki je bil izvrstno obiskan. Vodil ga je zaslužni predsednik, kavarar Aleksander Klešič, ki se je uvodoma spomnil umirlih članov, nato pa je podal obširno poročilo o poslovanju združenja v pretekli poslovni sezoni. Iz tega poročila posnemamo le nekatere važnejše točke, ki pričajo, da je dosegla gostilničarska organizacija v lanskem letu lepe uspehe. Med temi so: pocenitev plina, s katerim se je znatno pocenil obrat v kuhinjah, pocenitev elektrike, ki sicer še ni izvedena, bo pa v kratkem ter bo izpadla najboljša. Uspeh je tudi imenovanje člana Združenja, hotelirja Zemljica, v občinski svet, kjer uspešno zastopa koristi gostinske obrti, ter izvolitev kavararja Sereca v zbornico TOI. Tudi v davčnem odboru so člani Združenja: Serec in Höningman ter Povodnik v reklamacijskem odboru uspešno zastopali interese članstva. Lani se je znižala tudi točilna taksa, avtorska taksa se je regulirala na znosen način. Združenje se je udeležilo na primeren način gostinskega kongresa v Ljubljani ter Mariborskega tedna s svojo razstavo. Uspešno je poslovala lanska leto strokovna šola, ki jo združenje vzdržuje. Tudi šušmarstvo je nazadovalo, vendar je kontrola še premalo stroga. Za bodočo sezono si je združenje postavilo obširen program: organizirati hoče pomožno osebje, oživiti projekt za zidavo gostilničarskega doma v zvezi z višjo hotelirsko in gostinsko šolo, osnovati namerava tečaj za francoski in nemški jezik za osebe, ki je šolskemu pouku že odraslo, v interesu tujkega prometa namerava podvzeti propagando pod devizo: »Maribor s Pohorjem« ter ustanoviti konzorcij, ki bi zgradil na Pohorju moderen hotel; Mariborski teden naj se reorganizira tako, da bodo imeli od njega vsi koristi, avtorske tinitime se morajo še primerneje urediti. Ostro borbo je treba podvzeti proti šušmarstvu in tihotapstvu; zaslužnim članom, ki delujejo že mnogo let v gostinskih stroki, pa bo podelilo posebne priznane diplome.

Zelo zanimivo je bilo poročilo agilnega tajnika Ivana Jenka. Pisarna Združenja je vršila ogromen posel, ki je rodil lepe, pozitivne uspehe,

katero je poudarjal že predsednik. Združenje je opozarjalo merodajne kroge, kako potrebne so za napredek našega tujkega prometa in gostinstva dobre ceste. Ureditev ceste Maribor—Št. Ilj. naj pokrene to vprašanje z mrtve točke. Gostilničarji odklanjajo ustanovitev centralnega cestnega fonda, zagovarjajo pa ustanovitev banovinskega cestnega fonda. Odpraviti je treba v Mariboru telefonsko mizerijo, ki postaja neznosna. Mestni občini priznava, da s svojim proračunom ni preobremenila gostilničarskega stanu, treba pa se bo boriti za znižanje trošarine na vino. Če bo občina poostila kontrolo nad nelegalno prodajo alkoholnih pijač, bo dosegla s polovično trošarino večji efekt, kakor sedaj. Omejiti je treba uvoz banaskih vin, ki spravlja naše vinogradništvo v propast. Zanimiva je statistika: Maribor ima 5 hotelov, 14 restavracij, 91 gostiln, 12 kavarn, 15 bufetov, 1 brezalkoholni bufet, 1 avtomatični bufet, 3 ljudske kuhinje, 1 krčmo, 2 bara, 7 malih prenočišč, skupno 152 gostinskih obratov. Ta podjetja vodi 54 članov in 77 članic, 4 poslovodkinje in 3 poslovodje. Članstvo zaposluje 3 poslovodje, 4 poslovodkinje, 25 blagajničark, 82 natakarjev, 86 natakaric, 1 kuharje, 37 kuharic, 21 pomožnih kuharic, 2 slaščičarja, 4 portirje, 17 sobaric, 14 točaje, 169 ostale služinčadi; skupaj 475 oseb, povrhu pa še 26 vajencev, 5 vajenk in 1 volonterja. Izločili so lansko leto tri obrati: 13.320 hl vina in vinskega mošta na drobno, 774.63 hl na debelo, 414.18 hl žganja, likarja na drobno, 7576.95 hl piva, 1726 hl sadjeva. Potrošnja vina je nazadovala, napredovala pa je potrošnja piva. Upravna pisarna namerava v prihodnjem letu organizirati v okviru pomočniškega odbora posredovalništvo za nameščenstvo, odsek za informacije ter sodni odd.

Na dnevnem redu sta bila še dva zanimiva predloga: Uprava je predložila, naj se osnuje pri združenju pomočniški odbor. V ta namen so se izpremenila pravila. Restavratelj Majcen pa je vložil predlog, naj se osnuje posmrtninski sklad pri združenju, v katerega plačujejo vsi člani mesečno 5 Din, v smrtnem slučaju pa 20 Din. V slučaju smrti izplača potem sklad svojem umrlega 5000 Din podpore. Oba predloga sta bila sprejeta.

Letos se nam obeta veliko nemških turistov

Ravnatelji naših turističnih ustanov na poučnem potovanju po Nemčiji - Razgovor z ravnateljem tujkoprometne zveze v Mariboru g. Loosom

Te dni so se vrnila s študijskega potovanja po Nemčiji ravnatelji oficijelnega jugoslovanskega turističnega biroja »Putnik«. Potovali so po Nemčiji na povabilo »Reichsbahnzentrale für den deutschen Reiseverkehr«. Po njihovem povratku v domovino smo se obrnili na ravnatelja mariborskega »Putnika« g. Loosa, ki nam je podal o tem potovanju ter o izgleh za razvoj letošnjih turističnih odnosov med Nemčijo in Jugoslavijo zanimivo izjavo:

»Potovanje naših strokovnjakov se je pričelo koncem februarja v Münchenu in je bilo usmerjeno preko svetovnoznane zimskega športnega kraja Garmisch-Partenkirchena (Zugspitze), Frankfurta, Mainza, Kölna, Düsseldorfa, Hamburga v Berlin in se je preko Leipziga končalo v krasnem vrtenu mestu Dresdenu. Na vsej poti je bila naša skupina najprijetnejše sprejeta od državnih, pokrajinskih in lokalnih oblasti kakor tudi od vseh številnih organizacij, ki se pečajo s tujskim prometom. Pionirjem našega tujkega prometa je to podučno potovanje omogočilo vpogled ne samo v največja mesta Nemčije, v glavne privlačnosti nemškega tujkega prometa, v mednarodno avtomobilsko razstavo v Berlinu, v svetovnoznani lipski vzorčni velesej, v ogromen obrat »Hapaga« (Hamburg-Amerika Line).

Organizacija nemškega turizma začena je pri tujko prometnih društvih, ki v vsakem, tudi najmanjšem mestu obstojajo, ter se nadaljuje preko pristojnih tujko prometnih zvez in gre v vrhovno turistično instanco v Berlin, v tzv. »Državno zvezo za tujski promet«. Vse te organizacije skrbijo, skupno z Reichsbahncentralo, z vsemi interesiranimi obrati, s paroplovnimi družbami itd. za agilno in popolno propagando tujkega prometa, ki je vse tisto, kar se je v prejšnjih letih opustilo ali pozabilo, nadoknadila ali pa popravila. Brez pretravanja se lahko ugotovi, da je propaganda tujkega prometa v Nemčiji na najvišji stopnji in jo danes težko prekaša kakšna druga država.

Ravnatelji naših zvez so imeli izredno ugodno priliko obkroževati velikanske predelave za nemško državno razstavo v Düsseldorfu, ki se bo vršila pod naslovom »Schaffendes Volk«. V Jugoslaviji je vsem dobro znano ime mesta Düsseldorf, saj živi v velikih industrijah Düsseldorfa 45.000 naših ljudi, v pretežni večini Slovencev, ki so si morali v tujini iskati kruha.

Brezdvoma so vodje našega turizma na svojem potovanju videli in opazovali mnogo koristnega, kar se bo dalo z uspehom uporabiti tudi za naš tujski promet, dosegli so pa z osebnimi poznanstvi tudi zelo veliko, da se bodo prijateljske vezi v turističnem pogledu med Nemčijo in našo državo zboljšale v pricviti medsebojnega turizma. Značilno je, kako velik interes je vlada v obeh državah za medsebojni tujski promet, saj je obiskalo našo državo v prošli sezoni nad 20.000 Nemcev, dočim je v Nemčijo potovalo 15.000 naših državljanov, kar pomeni, da je vsak tritisoč Nemec bil v Jugoslaviji in vsak tisoč Jugoslovani v Nemčiji.

Naši agilni funkcionarji »Putnika« so ugotovili v vseh nemških birojih neobičajen interes za našo državo. Razveseljivo je dejstvo da je znani kamen spodbite, t. j. devizno vprašanje za potovanja v našo državo za letošnjo sezono ugodno rešeno in da so sredstva za potovanja k nam že zagotovljena. Trenutno so v Nemčiji devize v odgovarjajočem obsegu takoj dosegljive samo za potovanja v Jugoslavijo. Brezpogojno pa je potrebno, da se preferenčni tečaj, ki je že več mesecev določen z dinarji 14 za vsako marko in se ta tečaj določa samo vsaki mesec sproti, določi za celo sezono vnaprej, ker je le tako turistom, kakor tudi nemškim birojem in končno tudi našim hotelskim obratom mogoče napraviti si točno kalkulacijo za naš tujski promet v sezoni 1937.

Povsod sem skušal obuditi zanimanje nemških potovalnih birojev za propagando slovenskih zdravilišč in letovišč, ki so v Nemčiji še malo znana. Temu nedostatku bo vsakokoli odpomogel reprezentativni prospek' naših letovišč in zdravilišč, ki je že v tisku in ki bo v kratkem dogotovljen.

ljeno ter razposlan v raznih jezikih v vse države, ki pridejo za naš tujski promet v pošte, posebno pa v Nemčijo. Ker je v Nemčiji na razpolago dovolj deviz za potovanja v našo državo, je z gotovostjo računati na številne obiske gostov iz Nemčije, posebno pa tudi zato, ker so tudi naši devizni predpisi za potovanja v Nemčijo zelo ugodni (780 mark po osebi) in bo gojovo tudi dosti Jugoslovancev obiskalo velike kulturne, znanstvene, gospodarske in športne prireditve v Nemčiji, ker je le tako mogoče zahtevati recipročnost tudi v našem tujkem prometu.

Končno je tudi moja dolžnost, da omenim izredno ljubeznivost in gostoljubnost, s katero je sprejel naše tujko prometne funkcionarje na poslednji točki potovanja, velik prijatelj in dober poznavalec Jugoslavije, draždanski višji župan g. Ernst Zörner. Slovo iz Drezdenu, centra naravnih krasot in umetnin in konec tega koristnega in lepega študijskega potovanja je bil zelo svečan. Od meje so naši funkcionarji poslali Reichsbahncentrali v Berlin zahvalno brzojavko. Glavna zasluga za to brezhibno in dobro uspešno potovanje pa gre nemškemu gen. konzulu v Belgradu, g. inž. Neuhäusenu, nadalje zastopnikom Reichsbahncentrali in direktorski skupini dodeljenim gospodom v. Schweinitzu in Reiserju ki sta za vsestransko informacijo in dobrobit naših funkcionarjev zelo skrbela.

Na povratku so imeli naši tujko prometni faktorji priliko, prepricati se tako v Pragi, kakor tudi na Dunaju, da je kljub devalvaciji, kljub svetovni razstavi v Parizu in londonskim svečanostim ob priliki kronanja, tudi kar se tiče dotoka českoslovaških in avstrijskih turistov upravičen naš optimizem glede tujkega prometne sezone tega leta.

Nagradno ućanko v »Družinski Prati« za 1. 1937

je pravilno rešilo 1875 reševalcev.

Pravilna rešitev se glasi: **Nobeno leto več brez »Družinske Prati«.**

Razdelili bomo 7 nagrad, kot smo razpisali, in zaradi visokega števila reševalcev še 1 **izredno nagrado** za najlepšo sestavljeno rešitev.

Izrečali smo tele naslove:

1. nagrada: **Ferdinand Kotnik**, žagar, Ljubija št. 26, p. Mozirje
2. nagrada: **Ivan Eržen**, Spodnja Besnica št. 51, p. Kranj
3. nagrada: **Ana Škufca**, Dolž št. 58, p. Stopiče pri Novem mestu,
4. nagrada: **Louis Lampret**, rue Luxembourg 14, Fosse 2, Lens, P. d. C. Francija,
5. nagrada: **Ivan Jančar**, Sadinja vas št. 22, p. Spodnja Hrušica pri Ljubljani,
6. nagrada: **Matevž Borko**, Nova Cerkev, p. Vojnik pri Celju,
7. nagrada: **Franjo Zelič**, Loke 332, Trbovlje 1.

Izredna nagrada: Ottilija Kosi, šivilja, Kamenščak št. 27, p. Ljutomer.

Vsi navedeni dobe nismeno obvestilo in znamenek knjiž, iz katerega si vsak izbere knjiž po svoji volji do višine prisojene mu nagrade.

Uprava »Družinske Prati«.

Sneberje-Zadobrova

Dramatični odsek pevskega društva vprizori v nedeljo, dne 21. marca ob pol štirih popoldne krstno predstavo »Učeniča mladost«. Vstopnice so v predprodaji pri tov. Avšiču.

Čadram

Katoliško prosvetno društvo vprizori na praznik sv. Jožefa in na svetno nedeljo Silvin Sardenkovo »Mater Dolorosa« (Zalostna Mati). Začetek ob treh popoldne. Prijazno vabljeni!

Smleški župan Jože Bugar 60 letnik

Za smleškim starim gradom, vidnem daleč okoli, leži vas Hraše z znanim Bugarjevim veleposestvom. Gotovo je to ena najlepših in najvzornejših gorenjskih kmetij! Koliko kmetov in kmetijskih organizacij, in koliko mož, ki se za kmetijstvo zanimajo, je že ogledovalo to vzorno kmetijo. Danes pa se bodo te hiše spominjali še posebno mnogi! Saj praznuje danes te lepe kmetije gospodar, daleč okrog poznani g. Jože Bugar, svoj 60. god. In kar je najlepše: obhaja ga ves čil in svež, da bi mu nihče te starosti ne prisodil, obhaja ga ves v delu za občino, župnijo in številne zadruge. Poudariti moramo tudi to: tako odkrito kot g. Bugarju znanci in prijatelji malokomu čestitajo, njega namreč vse globoko spoštuje.

Če bi hoteli ob jubileju g. Bugarja naštet vse njegova dela in žrtve za kmetijstvo in združništvo, občino in župnijo, bi popis narasel v dolgo kolono. Pa nočemo tega! Znanci in prijatelji njegova dela itak poznajo in jih cenijo, jublantu pa izkazovanje v javnosti nikdar ni bilo ljubo.

Vsi znanci in prijatelji g. Jože želimo le to: Bog naj nam ga ohrani še mnogo, mnogo let!

Novi »Monte Carlo« pod streho

Ljubljana, 18. marca.

Tam pod zelenimi smrekami blizu tivoljskega grada se je že dolgo let od pomladi do pozne jeseni, če je bilo le kolikšak vreme, razvijala posebna ganljiva idila. Prihajali so starčki, po večini upokojenci, seveda največkrat kronski, ki so si lepšali svoje prazne dneve in večer svojega življenja v igrah. Niso bili to nobeni hazardisti, saj edina valuta, za katero so igrali, so bili stari avstrijski vinarji, ali kakšen manjši sodobni drobiž, največkrat kronica, to je 25 par. Tukaj so igrali in bodo še igrali tarok, marjaš, šnops in kar je podobnih iger. Celokupni šahisti so se zaleli k mizam pod smrekami. Toda to so bile izjeme, glavni junaki tega »Monte Carla«, kakor so tej igralnici na prostem vzdeli naslov šaljivi Ljubljancem, so bili in so ostali upokojenci.

Eno napako pa je imela ta igralnica: kadar je deževalo, ali pozimi ubogi stari možje niso mogli igrati. Za kavarino je seveda premalo denarja in tako so morali ostati doma in čakati lepših dni. Končno se jih je usmili ljubljanski župan dr. Adlešič, ki jim je odstopil malo hišico ob tivoljskem bajeju. Tu se sedaj zbirajo možje, ko je zunaj še mrzlo, in tu kvartajo. Hišica ima dva prostora, to je dve sobici in v njej je prijetno zakurjeno. Može igrajo v prvem delu marjaš in šnops, v drugem pa izključno tarok. Čeprav na mizi leži pri marjašarjih in šnopsarjih le star bakreni drobiž — 25 par je že tu visoka valuta — se može med seboj srdito borijo, napovedujejo »šnops«, »štrideset« in »dvajset«. Pri marjašarjih seveda s ponosom napovedujejo svoje »morde«, »durhmarše« in druge napovedi, pri tarokistih pa seveda prav tako, kakor v vsaki igralnici, uživajo veliko zavist soigralcev tisti, ki dosežejo kakšen »valat«, ali napovedo »pagat ultimo«.

Dame sem nimajo pristopa. Tudi upokojenke ne. Može upokojenci so se izkazali kot nasprotniki nežnega spola. To pa zaradi tega, ker hočejo imeti pri kartah mir. Na mesec plačujejo vsak po 5 din najemnine, tako da so res na svojem, zbrani denar zadostuje za čiščenje in za vzdrževanje reda. Upokojenci so zadovoljni ter so mestni občini hvaležni, da jim je preskrbela te prostore, kjer so tako lepo varno spravljani. Opazujemo ceneje bralce na slike v današnji prilogi »Teden v slikah«.

Novo mesto

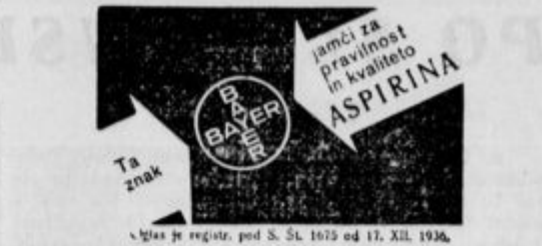
Občni zbor podružnice SPD v Novem mestu bo 31. marca t. l. ob 20 v posvetovalnici mestne občine. Dnevni red: Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika in pregl. računov. Volitev novega odbora. Slučajnosti. Ako ob napovedani uri ne bo navzočih dovolj članov, bo občni zbor pol ure kasneje ob vsakem številu članstva. — Odbor.

Domžale

Danes ob pol štirih popoldne priredi moški zbor akademikov »Naša pesem« iz Ljubljane v domu v Grobljah koncert izbranih slovenskih narodnih pesmi. Občinstvo, ki rado posluša domačo narodno pesem, bo na tem koncertu imelo še poseben užitek, ker so pesmi, ki jih bodo akademiki izvajali, slovenske narodne iz vseh delov Slovenije, Koroške in Goriške. Nekateri od teh so v popolnoma novih priredbah in se bodo v Grobljah prvič izvajale. Pretežni del pesmi bo v narčnih, zato je v svrhu lažjega razumevanja priporočljivo, da si poslušalci nabavijo programe.

Vransko

Proračun združene občine Vransko za leto 1937/38 predvideva skupno 179.795 Din izdatkov in ravno toliko dohodkov. Izmed raznih postavk je določeno za vzdrževanje in popravilo občinskih cest ter mostov 16.500 Din, za občinski ubožni sklad 25.000 Din itd. Kako dobro gospodari novi občinski odbor, se vidi iz tega, da je kljub visokim izdatkom, ki so za tako veliko občino neizogibni in potrebni, še znižal občinske doklade na 80%, dočim so znašale dozdaj za bivšo trško občino 88% in bivši občini Jeronim in Prekopa pa 85%. In vendar je pri tem ostal še ves prebitek iz prejšnjega proračuna, ki znaša okrog 80.000 Din, nedotaknjen in se bo ves lahko porabil za odplačilo dolga za vodovod. Iz tega se lahko vidi, kako prazen in neutemeljen je bil starši tržanov pred združitvijo vseh bivših občin v eno, češ, da se bodo potem zaradi združitve morale zvišati doklade. Zgodilo se je ravno obratno: še tržani imajo dobiček od združitve, kar smo mi že prej vedno zatrjevali. Ravno tako pa zdaj lahko okoličani vidijo, da je bil navadni »volivni šlager«, češ, tržanom boste morali pomagati plačevati dolg za vodovod. Kljub temu dolgo so se doklade še lahko znižale. In kakor kaže, bo vodovod skoraj v dveh letih plačan, ako ne bi prišlo kaj izrednega vmes. Ta kratek pregled zadostuje, da lahko vsak pameten človek spozna, da znajo tudi »hribovci« — kakor se nekateri tržani zasmehljivo izražajo o novem občinskem odboru — zelo dobro gospodariti na občini. To bo moral vsakdo priznati, kdor seveda ne gleda na občinsko gospodarstvo skozi črna strankarska očala, ki mu ne dopuščajo, da bi tudi nasprotniku, če dobro gospodari, priznal uspeha. Zato so volivci lahko popolnoma zadovoljni, da so zaupali vodstvo občine pri preteklih volitvah Pečovnikovi listi.

Seja celjskega mesnega sveta

Celje, 18. marca.

Snoči je bila v mestni posvetovalnici seja celjskega mesnega sveta. Seji je predsedoval župan g. Mihelič, ki je pozdravil vse navzoče člane mestnega sveta, posebno pa okrajnega načelnika g. dr. Zobeča kot zastopnika bana. Nato se je spominjal v zadnjem času umirlih dveh bivših uslužbencev in sicer dr. Steguja Josipa, veterinarskega inšpektorja pri banski upravi, ki je bil poprej pri mestni občini zaposlen kot mestni veterinar in vodja mestne klavnice in g. inž. Petri Karola, ki je bil 4 leta obratovodja mestne elektrarne. — 5milijonsko posojilo, ki ga je mestna občina najela od državne Hipotekarne banke je ta že nakazala Mestni hranilnici in sicer z odbitkom 222.438 din, s katerim zneskom je plačana anuiteta do oktobra 1937.

Poročilo g. župana je sledilo poročilo

finančno-gospodarskega odbora.

G. inž. Dolinar je poročal: Z ozirom na to, ker se bliža proračunsko leto 1936-37 h koncu, mestna občina pa ima še nekatere izrpnne kredite tega proračuna, se bodo izvršila sledeča dela: popravila nabrežja Koprivnice od Dobrave do železniškega mostu (23.824 din), gradnja betonskega mostu čez potok Podsevnico na Lopati (19.401 din), očiščenje dna v strugi Koprivnice pri železniškem mostu (5900 din), ureditev javnega stranišča na Okopih (5000 din) nabava novih javnih klopi in naprava novih občestnih nasadov (6500 din), ureditev poselopja, vrta in dvravnice Otroškega vrta na Mariborski cesti (31.953 din), obnova hodnika na križišču Cankarjeve ulice in Kralja Petra ceste (15.000 din). Na periferiji mesta je nekaj cest nujno potrebnih popravila, zato se dovoli za spomladansko gramozanje cest nabava 1695 kub. metrov gramoz in peska v skupnem znesku 180.000 din. Za popravila v letnih kopališčih se dovoli 24.870 din, za napravo kamenite škarpe na smiklavškem hribu na cesti, ki vodi mimo Jančevega proti bivšemu Teppeyevemu posestvu 2835 din, v obnovu mostiča čez potok Ločico v Pečovniku 7500 din, za restavriranje Marijinega spomenika na Glavnem trgu 2400 din. Mestna ekonomija se premesti iz Spodnjega Lanovca k mestnemu zavetišču v Medlogu, obe gospodarstvi se združita.

Poročilo odbora za občinska podjetja (mestni svetnik Goligrane): Mestna elektrarna je sedaj vsako leto morala poslati v Maribor nad 600 števcev v preizkuševalnico, kar je bilo združeno z velikimi stroški. Zato naj se napravi v mestni elektrarni preizkuševalnica števec. — Ena javna električna luč naj se namesti v Polulah pod hišo učitelja g. Kranjca. Za popravilo mrtvašnice na mestnem pokopališču se odobri 6476 din, na okoliškem 10.930 din, na bolnišniškem pa 2071 din.

Poročilo upravnega odbora (m. sv. dr. Hodžar): V članstvo mestne občine se sprejme Macuh Anton. Pogodba za dobavo vode in električnega toka za vojaško upravo za leto 1937-38 se odobri.

Poročilo zdravstvenega in socialnega odbora (m. sv. prof. Bitene): Mestni policijski zapor so v tako slabem stanju, zato naj zdravstveni in socialni odbor predloži mestnemu svetu predlog glede novih policijskih zaporov. V odbor za upravo mestnega zavetišča se imenujejo predsednik finančnega odbora, predsednik socialnega odbora, dva člana ubožnega sveta in g. župan.

Mestna občina bo prispevala 10.000 din k stroškom za gradbo nadzida na dvorišču okrajnega načelstva na katerem bodo nameščeni vodje gradbenega vodstva za regulacijo Savinje.

Na tajni seji je sklenil mestni svet, da sprejme občina v službo 6 novih stražnikov.

Št. Vid nad Ljubljano

Danes praznuje gospod **Jože Arhar** 70 letnico svojega rojstva. S ponosom lahko zre na svoja pretekla leta, polna plodonosnega dela za naš kraj, posebno pa za prijazne Vižmarje.

Ze kot mladenci se je uspešno udeleževal pri raznih društvih. Blaž Potočnikovi čitalnici je svoj čas tudi predsedoval, danes je njen častni član; pri rokodelskih pomočnikih je vneto sodeloval. Posebno požrtvovalnega se je izkazal pri Gasilskem društvu. Leta 1890 je vstopil v Gasilsko društvo št. Vid, leta 1904 pa ustanovil Prostovoljno gasilsko društvo Vižmarje-Brod ter postal njegov predsednik, kar je še danes. Ustanovil je Savsko gasilsko župo ter bil njen neumorni načelnik do njene priključitve gasilski župi Ljubljana-okolica. Največ zaslug pa si je pridobil naš slavljenec za prepotrebni vižmarski vodovod. Koliko nepoplačanega truda, potov in prošenj je vložil v to delo, ve le on sam. Od leta 1900, ko je bil vodovod zgrajen, pa do danes je načelnik vodovodnega odbora. Prejšnji režim mu je pri tem trudu precej zagretil delo, ko ga je razrešil funkcije, za katero ima največ zaslug. Koslerjev oče pa deluje tudi pri odboru tukajšnjega Rdečega križa. — Za svoja dolgoletna, nesebična dela za obči blagor in napredek kraja je prejel več odlikovanj. Svojo družino je vzgojil krščansko in jo poštno preskrbel. Domači gasilci so priredili preteklo nedeljo slavljenca prisrčne ovacije. — Bog živi Koslerjeva očeta še mnogo let!

Akademija v Ljudskem domu. Danes, na praznik sv. Jožefa, ob pol 4 popoldne priredila naš fantovski odsek in dekliski krožek veliko akademijo v Ljudskem domu Bogat spored, ki obsega 16 točk, bo spremljala godba »Sloga« iz Ljubljane; petje, harmonika in klavir. Na orodju nastopi poleg domače vrste, tudi vzorna vrsta iz Ljubljane, sestavljena iz priznanih mednarodnih tekmovalcev.

Mariborsko gledališče

Petek 19. marca ob 13: »Dr«. Znižane cene — Ob 20: Ciganjski primas Globoko znane cene. Zadržni. Sobota, 20. marca: Zaprti. (Generalna Rdečih nageljn).

PO SLOVENSKI DOMOVINI

Maribor

m Cerkvena opravila v velikem tednu bodo v stolnici v sledečem redu: Na Cvetno nedeljo ob pol 10 blagoslovljanje oljk s procesijo. Na veliko aredo, četrti petek se pojejo ob 15. žalne jutranje. Na Veliki četrtek — obenem praznik Marijinega oznanjenja bo ob pol 6. v križevi kapeli tiha sv. maša in obhajilo vernikov. Ob 7. pontifikalna sv. maša, blagoslovljanje oljk, slovesno obhajilo duhovnikov in vernikov. Na Veliki petek je začetek sv. opravil ob 8. uri. Ob 19. uri je sklepna poštena pridiga. Na Veliko soboto se začne sv. opravilo ob pol 8 z blagoslovom ognja pred cerkvijo, nato slovesen blagoslov velikonočne sveče in krstne vode. Popoldne okrog pol 17 je vstajenje s procesijo okoli cerkve. Blagoslovljanje velikonočnega jajčeta bo na Veliko soboto ob 14. pol 15. pol 16 in 16 uri pri roženvenkem oltarju v stolnici, na Koroški cesti 79 je blagoslov ob pol 15. v stolnem župnišču pa zvečer po vstajanju. Na Veliko noč jutraj se blagoslovijo jestvine ob 6 in 7 v stolnici.

m Marijan Rus poje v Mariboru na koncertu »Maribor« dne 9. aprila, ko bomo Mariborčani proslavili goriškega slavca Simona Gregorčiča. Na tem koncertu se bodo izvajale le pesmi, ki jih je zložil naš pesnik.

m Huda motociklistična nesreča. V sredo zvečer sta se vozila iz tovarne za dušik v Rušah domov v Ruše 32 letni občinski sluga Albert Fric in njegov brat Alfonz. Peljala sta se na motornem kolesu, ki ga je šofiral Franc Albert. V Rušah pa sta se zaletela z vso silo v ograjo pri hiši ter oba obležala hudo poškodovana. Alfonz si je zlomil desno nogo ter prebil lobanjo, njegov brat Albert pa je dobil nevarne notranje poškodbe in si pretresel možgane. Oba so reševalci nezavestna prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer se je Alfonz tekmo noči osvestil, brat pa je ležal še včeraj dopoldne v globoki nezvesti.

m Zborovanje mariborskih ribičev. V sredo zvečer so imeli mariborski ribiči pri Orlu svoj občni zbor. Člani Petrove bratovščine so se zbrali v častnem številu, da slišijo obračun o hisevanju evoje organizacije. Prišli so tudi odlični gostje, med njimi predsednik Zveze ribarskih društev Šulga ter odbornik Tancig iz Ljubljane, zastopnik ptujskih ribičev dr. Brenčič, zastopnik SPD dr. Tomišek ter ravnatelj gozdarske šole inž. Zierenfeld. Zborovanje je vodil predsednik dr. Fludernik, ki je podal nekaj splošen pregled ribarstva v naših vodah. Podrobno poslovno poročilo je podal tajnik prof. Lapuh. Mariborska Petrova bratovščina šteje 242 članov. Poseduje ribarske pravice v 21 posttrvih potokih, med temi je devet lastnih ter v Dravi od Marenberga preko Ptuja do Borla. Krivolovstvo in društvenih revirjih ponehuje zaradi ostra postopanja oblasti. Prijavljenih je bilo lani 46 slučajev. Veliko zaslug si je pridobilo za pobiljanje krivolovstva naše oроžništvo. Društvo je tudi lani ščitilo vode pred onesnaženjem s tovarniškimi iztoki ter dosledno, da so nekatere industrije postavile čistilne naprave. Lani se je dovolil lov s sačlom v omejenem obsegu v Dravi, pa samo najzanesljivejšim športnim ribičem. Izdajo dnevnih kart je društvo zelo omejilo. Lani je dobilo društvo ribolovno pravico od Ptuja do Borla, sedaj pa se trudi, da si isto pravico pridobi do Dravograda. Vso pažnjo je posvetilo lanske leto ribogojstvu ter je pridobilo v svojo lastnino vališe z zemljiščem vred. V društvene vode je bilo lani vloženih 55.500 mladih posttrvi, prodanih pa za sebnim interesom 87.000 komadov. Blagajniško poročilo je podal blagajnik trgovec Greiner. Gospodarsko stanje društva je ugodno, vpisnina in članarina ostane na dosedajni višini. Govorili so nadalje inž. Zierenfeld, predsednik zveze Šulga in zastopnik SPD dr. Tomišek. Po živahni debati je predsednik ob pol 11. zaključil uspešno zborovanje.

m Sladki kmečki kruh. — Pekarna Rakusa, Koroška cesta.

m Galanterijo, nogavice, pletenine, čipke in krojaške potrebščine dobite pri Ribariču pod Rotovžem.

m Kdor dobro preračuna, kupuje vse kar potrebuje v manufakturi Grajske starinarne, Vetrinjska 10.

m Veržejski kolodvor — na rimskih tleh. Postajni načelnik v Verzeju je našel poleg kolodvora lep primer arhetinske keramike, katero je prelat dr. Kovačič prinesel mariborskemu muzeju. Okrog Verzeja se je nahajala velika rimska naselbina in veržejski kolodvor stoji na njenih razvalinah.

m Mestno kopališče bo pred prazniki tudi v torko odprto. Parna kopel bo v torko, četrtek in soboto za moške, v sredo in petek pa za ženske. Čez praznike pa ostane kopališče zaprto.

Celje

c »Boštjan iz predmestja«. JZS vpizori v nedeljo, dne 21. marca t. l., ob 4 uri popoldne v Narodnem domu lepo socialno igrjo, katero je dramatisiral pater Benoit, »Boštjan iz predmestja«. Vstopnice se dobe v predprodaji v Slomškovi tiskovni zadrugi.

c Jugoslovansko akademsko društvo Celje priredi v soboto, 20. t. m., ob 8.15 zvečer v Marijini cerkvi koncert, na katerem bo Akademski pevski zbor ljubljanske univerze izvajal slovensko duhovno pesem.

JUTRI ZVEČER VELIKI KONCERT
AKADEMSKEGA PEVSKEGA ZBORA
V MARIJINI CERKVI

c Naknadni letni pregled vseh motornih vozil, ki iz kakršnegakoli razloga še niso bila pregledana za leto 1937, bo v sredo, dne 31. marca, od 14 do 16. Ker se motorna vozila po pregledu ne smejo več uporabljati s starimi evid. tablicami, se pozivajo, da se vsi pregleda brezpogojno udeležijo, zlasti zato, ker se potrjuje pregleda vsakega motornega vozila potrebuje tudi za sestavo dokumentov, predpisanih za tekoče leto. Vsi lastniki motornih vozil, ki še niso zamenjali svojih starih registr. tablic z novimi, se pozivajo, da čimprej opremijo vozila z novimi tablicami, ker je uporaba starih tablic po 31. marcu nedopustna. Pregled se vrši v Celju za vozila iz področja mestne policije, okrajnega načelstva celjskega ter za okoliške okraje.

c Celjski šport. V nedeljo, 21. marca, ob 15.30 se bo pričela na Glaziji podzvezna prvenstvena tekma med celjskimi Atletiki in CSK.

c Duhovne vaje za uradnice. Drevi ob 7 začetek duhovnih vaj za uradnice v kapelici šolskih sester. V soboto in nedeljo bodo govori jutraj ob 6 in zvečer ob 7. Sklep bo v ponedeljek jutraj. Dekleta, ki se žele udeležiti teh duhovnih vaj, naj se zgledajo pri vratarici šolskih sester.

c Savinjska dolina zdrav kraj. Kako je Savinjska dolina zdrav kraj, dokazuje najbolj dej-

stvo, da v središču te doline, v St. Petru, ni letos doslej umrl še nobeden starejši človek, ampak samo dva otroka. Najstarejša ženska v tej župniji je 92 letna Terezija Zagorčnik, ki preživlja svojo visoko starost še čila in zdrava. Najstarejši moški te župnije je 89 letni Anton Zgank, ki je tudi še vedno svežega in zdravega duha.

c Kino Metropol. Zaradi izredne dolžine filma predstave ob 16.15, 18.30, 20.45 »Upor na ladji Bountye« (Meuterei). Ob 10.15 in 14.15 matineja »Škričanek poje žvrgolice«. Cene prostorov pri matinejskih predstavah so določene po 3.50, 5.50 in 6.50 din. Jutri ob 16.15, 18.30 in 20.45 »Upor na ladji Bountye«, ob 14.15 matineja »Škričanek poje žvrgolice«.

»Oljkin« koncert

Moje poročilo v »Slovenec« z dne 22. febr. nekaterim gospodom nikakor ni všeč, ker si niso na jasem, kaj se od kritikov (mladih in starih) pričakuje. Da ne bo kakih nesporazumljenj: Kritika je bila popolnoma pravična, kvečjemu pisana premalo strogo in sem pri marsikateri pesmi pogledal skozi prste. O prvem tenorju in njegovih F-ih, ki gospodu zagovorniku ne dajo miru, je nekaj prav čednega pripomnila petkova »Nova doba« in torkova »Jutro«. Pri koncertu je tudi mene obhajala misel, če ne bi bilo petje dosti lepše, če bi drugi basi peli prvi tenor in obratno. Upal sem, da si bo zbor moji kritiki vzeli k srcu in poskušal ta nedostatek odpraviti. Na ta način bi mu bila dana možnost, da zleze preko mej slabih zborov, zlasti ko ima dane vse pogoje za dober napredek — razen prvega tenorja. Kaj pomaga zboru, če ima program še tako dobro nastudiran, če pa glas, ki najbolj izrazito izstopa, pesmi niti približno ne zmore! Kultiviranje tenoristov, kot ga g. kritik »Slovenskega naroda« priporoča, pa ne bo vodilo do nikakega uspeha in naj zbor svoje moči rajši porabi za to, da bo našel še nekaj prvih tenorjev, kultiviranje naj pa pusti, kajti kjer nič ni, vse vojske sveta nič ne dobe.

Sedaj pa še nekaj o sporedu: če je bil program komu predložen v odobravanje, zame nikakor ni važno. Dejstvo pa je, da program ni bil za proslavo primeren, ker skladatelj kot je Adamič, zasluži vsaj malo več pozornosti pri sestavi programa. V svoji kritiki ulkator nisem stavil zahteve, naj bi »Oljka« nastopila tudi z mešanim zborom in orkestrom, pač pa sem izrazil željo, da bi lahko več kot polovica pesmi odpadla in bila nadomeščena z boljimi, ki Adamiča izrazito karakterizirajo. Tako pa nam je zbor pokazal skladatelja kot precejšnjega reveža, kar je predavanju g. prof. Mirka zmanjšalo tehtnost in verjetnost. Koliko jaz poznam Adamičeva dela, za kritiko pač ni važno. Pripominjam pa, da sem nad polovico pesmi iz »Oljkinega« programa izvajal z raznimi zbori že pred 10 leti, in da že takrat niso bile nove. Za sedanje koncerte bi pa izbral kaj boljšeja. Zato poklon o mlademu kritiku zame nikakor ni na mestu, pač pa bi lahko govoril o glasbeni otročjosti g. zagovornika, ki naj si dobro zapomni: ni kritik zato, da prireja koncerte, temveč da kritizira. Zbor pa, ki event. opozorila ne prenese, mora pač sam pisati poročila o prireditvah. Sicer pa tudi »Narodova« kritika ni niti od daleč taka kot sem mislil in pove z drugimi besedami — isto!

— Mladi kritik.

Trbovlje

Nesreča pri podiranju lesa. Cestnikovi iz Knezdola so v sredo sekali smreke. Prvo drevo, ki so ga posekali, se je po padcu tako nesrečno zvalilo v stran, da je podrl najstarejšega domačega sina Ljoleta in mu na treh krajih zlomilo nogo. Z reševalnim avtom so ponesrečenca takoj prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Vsi sočustvujejo z dobro Cestnikovo družino, ki jo zadnja leta obiskujejo nesreče kar naprej.

Danes na Jožefovo popoldne uprizorijo v Društvenem domu narodno igrjo »Miklova Zala«.

Legati je treba, nekaj bo že ostalo. Dne 28. februarja t. l. smo v našem listu objavili med noticami iz Trbovelj dopis pod gornjim naslovom, v katerem dopisu se je g. Erženu Viktorju, novinarju iz Maribora, očitalo, da je na svojem shodu v Trbovljah govoril neresnico. Uredništvo »Slovenec« izjavlja, da nima povoda očitati g. Erženu Viktorju ničesar nečastnega, zlasti ne, da bi takrat govoril neresnico o odnosu lagal. — Uredništvo »Slovenec«.

Artiče

V cvetu svojega življenja nas je za vedno zapustil vzor fantov, naš dobi Janez Omerza. Zalostno so zapeli zvonovi tisto jutro in njih milotožni zvoki so pošiljali zadnji pozdrav Tebi, nepozabni Janez, ki so Te v tistih trenutkih počiva-jobega v beli krsti ponesli vrli fantje izpred Tvojega doma. Bolest je stiskala naša srca, ko smo Te spremljali na zadnji poti. Tako nepričakovano si nas zapustil, da skoraj verjeti ne moremo, da Te ne bo več med nas. Dohitela Te je nevarna bolezen in neizprosna usoda nam je zadala ta težki udarec. Prihajali smo po slovo k Tebi, dragi Janez! Z lahno smehljajočim obrazom si ležal med svetjem — Ti sam cvet — med rožami! Naše misli so pohitele za Teboj. Raduješ se nad zvezdami, saj si bil tako dober in blag. Med nami pa je nastala vrzel. Bil si priden član tamburaškega društva in tudi prosvetnega društva. Mnogoštevilno so se zbrali Tvoji tovariši, prijatelji in vsi, ki so Te ljubili, ob Tvojem grobu. Tvoji tovariši tamburaši so Ti v zadnji pozdrav zaigrali žalostno »Vigred se povrne«. Dragi Janez! Komaj dvajseto pomlad si doživel, pa že si odlihtel pred nami tja, kjer je večna pomlad. S svojim svetlim vzorom, nepozabni Janez, tudi nam pomagaj na poti k Solncu.

Slovenske Konjice

Na Jožefovo 19. marca 1937 po večerhah ob 3 popoldne pride na športno-gimnastično akademijo, ki jo pripravlja mladina katoliškega izobraževalnega društva v Konjicah. To je prvi javni nastop po letih zatiranja zdravih katoliških sil. Zato smo prepričani, da boste kot naši zvesti prijatelji napolnili veliko dvorano kat. društvenega doma v Slovenskih Konjicah. Spored: 1. Himna slovenskih fantov. 2. Mladci: Gimnastične vaje. 3. Fantje: Gimnastične vaje. 4. Dekleta: Simbolične vaje. 5. Mladci: Skupinske vaje. 6. Gojenke: Simbolično rajanje »Anica in piščeta«. Odmor. 7. Govor. 8. Fantje: Makabejski bratje, zborna deklaracija. 9. Mladenci: Ko je srce otoplo... simbolična vaja. 10. Naraščajo: Zima, simbolična igrja s petjem. 11. Gojenke: Cvetlično rajanje. 12. Dekleta: Slovenke rajajo. 13. Fantje: Triglav, simbolične vaje s petjem. 14. Zaključna skupina. Sodeluje farna godba.

Jesenice

Športno-gimnastična akademija ASK Gorenjca. V nedeljo, 21. marca, ob 8 popoldne priredi naš agilen športni klub Gorenjec v Krekovem domu športno-gimnastično akademijo, na kateri bodo poleg domačih fantov nastopili tudi Kermavner, Hvale, Tomšič in Varšek. Kdo še ni slišal o njih, ki so tolikokrat nad vse častno zastopali našo državo na mednarodnih tekmah? Prepričani smo, da bo akademija uspešna in da bodo obiskovalci nad vse zadovoljni. Vse točke sporeda se izvajajo ob spremljanju salonskega orkestra. Spored je sledeč: 1. »Hej Slovenci!« (godba); 2. Vstajenje (alegorična slika); 3. Gimnastične vaje (dekleta); 4. Gimnastične vaje (mladci); 5. Konj (fantje); 6. Pesem mladenc (rajanje dekle); 7. Dvovišinska bradlja (dekleta); 8. Začetna gimnastična (fantje); 9. Narodni ples (dekleta); 10. Bradlja (fantje); 11. Gimnastične vaje (fantje); 12. Težka gimnastična (dekleta); 13. Konjčki (rajanje dekle); 14. Drog (fantje); 15. Vaje s sabljami (fantje); 16. Zaključna skupina.

Vrnili so se. Namreč jeseniški »Španci«. Niso dospeli niti do Španije. Polovili so jih na nekem malem otočju v Jadranskem morju. Tragedija teh mladih ljudi je značilna. Več jih je imelo prej službe, te so zapustili in hoteli ven. Sedaj bodo tu brez dela. Dva izmed njih sta Primorca in italijanska državljana. Ta dva bodo sveda spravili čez mejo, ker sta sama pokazala, da sta v Jugoslaviji nezadovoljna. Jeseniški komisariat je s fanti lepo postopal, spustil jih je že na svobodo kar je prav. Kje je sedaj tisti agent, da bo zanje trpel? Fantje so pripovedovali, da so že na otoku stradali, da torej s tistimi »tremi jurji« le ni bilo ničesar.

Danes se v Krekovem domu predvaja film »Izdajalec«, ob 15, 17 in 20 — z odličnim igralcem Vill Birgelom.

Kamnik

Koncert slovenskih narodnih pesmi priredi drevi ob 8 v Kamniškem domu pevski zbor akademikov »Naša pesem« iz Ljubljane. Program, ki ga bodo izvajali, obsega izbrane slovenske narodne pesmi po gorenjskih, dolenskih, belokranjskih motivih v prireditvi raznih skladateljev. Občinstvo bo torej imelo priliko poslušati pesmi, ki se pojo po vseh delih slovenske zemlje. Koncert, ki je prirejen pod takimi vidiki, pač ni nekaj vsakdanjega in postaja zaradi tega zanimiv in prijeten. Priporočamo občinstvu, naj si v svrhu lažjega razumevanja nabavi program, ker je besedilo izvajanih pesmi ohranjeno v odgovarjajočih narečjih in utedne zaradi tega marsikaka stvar biti poslušalcem nerazumljiva.

Prvovrstno primorsko črtno in opolo po 8 dinarjev točijo pri Šafarju.

Spodnje Dobeno

Pomlad se bliža in prinaša dovolj dela za pridne roke. Popravljati je treba predvsem ceste in pota, da bodo izletniki mogli k nam. Zvedeli smo veselo novico, da se banska uprava resno peča za načrtom nove ceste na Dobeno, ki bo dostopna tudi avtomobilistom. Ta pozornost za Dobeno gotovo ni odveč. Kdor je že obiskal to lepo izletno točko, je gotovo ne bo pozabil. Saj leži skoraj pred nosom! Komur se pa zdi za peš izlet predaleč, se lahko poslužijo udodne in poceni zveze z vlakom ali avtobusom do Trzina. Od tu pa mimo znamenja po lepi in mirni poti mimo graščine Habach po samem gozdu na Spodnje Dobeno do domačije Ručigajevih. Ručigajev oče, trdna korenina, znan in gostoluben čebelar, so se zdaj — čeprav je v 83. letu — nekam ojuščali in odprli na svojem domu gostilnico, kjer prav pošteno postrežejo z vinsko kapljico, dobrim domačim prigrizkom, z orehi in medom, pa seve s črnim kruhom. Vsak izletnik se pri njih lahko prijetno oddahne in počuti kakor doma. Poleg drugih zanimivosti je tudi »vodna centrala« Ručigajevoga očeta vredna ogleda. Leži namreč ob res idiličnem vodnem izviru v gozdiču pod možgano skalo, ki se pod njo skriva jezero. Mirna pot, čist razgled in poštena postrežba — to so vrline tega res zdravega izleta, priporočljivega posebej za družine z otroki. Ki imajo najlepšo priliko, da se naskakejo po mili volji. Lep povratek pa imamo čez Raščo na Stražo. Povsod iščemo izletov, pa imamo tu lepote res dovolj! Kdor ne verjame, naj se prepriča: ori Ručigajevem očetu bo dobrodošel!

Novo mesto

40 let zvestega službovanja. V sredo je obhajala gdna. Alojzija Webner, kuharica pri g. Bergmanu Jos., 40 letnico, odkar služi pri isti hiši in isti družini. Kot 20 letno dekle je prišla leta 1897 v Novo mesto služiti k lekarnarju g. Bergmanu, kjer je ostala do danes. Še vedno je čila, zdrava in pridna kot mravlja. Njena sestra Roza pa je pri isti hiši in družini obhajala prav tako 40 let službe že pred dvema letoma. Redki so taki primeri zvestobe in dela zato pa zaslužijo toliko več pozornosti in priznanja. Naši jubilarntki želimo še mnogo srečnih in zadovoljnih let!

Izkaz darov za kapelo na Pokljah

Neimenovan 5000 din; minister dr. A. Korošec 2000 din; po 1000 din sta darovala: Aljažev klub in Vzemajna zavarovalnica, oba v Ljubljani; neimenovan 500 din; vseučil. profesor dr. A. Ušeničnik 300 din; po 200 din so darovali: dr. Juro Adlešič, Janez Kapus, A. Zibert, ravnatelj Ivan Mesar, dr. A. Kaiser, županstvo Srednja vas, M. Humek; po 150 din Aug. Martinčič, Jos. Olup; po 100 din Mara Breje, Vera Humek, Stefanija Humek, kateh. Janko Mlakar, dr. Pehani, kanonik J. Sušnik, dr. J. Pečjak, K. Vidmar, dr. C. Pavlin, A. J. knezožkof dr. Gregor Rožman, dr. VI. Pagan, A. Sarabon, Lazar Ivan, August Agnola, Konsumno društvo, Katol. tiskov. društvo, ravn. Karol Čuč, Marija Kafež, Julija Jelenc, Lud. Černe, Nova založba, Fani Linder, Ruža Skaberne, Neimenovan iz Bohinja; po 60 din Sušnik Frančiška, Jesenice, Franc Rus, Bled; po 50 din Slavko Boh Mar. Mladič, Fran Cvek, kan. dr. Kimovec, kan. dr. M. Opeka, Fr. Leskovec, kateh. Zapoltnik, A. Volk, Jela Trnkovec, Ign. Volk, Jos. Javornik, J. Dolenc, prof. Jos. Verbič, Fran Pleterky, Janko Baloh, kan. Al. Stroj, Fel. Urbanc, Matko Čurk, J. Živanovič, Fr. Gombač; po 30 din F. Eger, Ivan Volk, kan. Jos. Vole, Man. Mahkova; po 20 din kat. A. Čadež, J. Rakovec, J. Verderber, dr. Iv. Kržan, Minko Maličeva, J. Španova, sod. svet. Stular, Neimenovan; po 10 din Majda Komar, Elza Hudegh, J. Prelog, Martin Hribar, Neimenovana.

V raznem blagu so darovali: Neimenovan srebrn in pozlačen kelih, Al. Cvenkel les za vrata, Jan Stok Dobrave, Koprivnik kamen za kapelo, Jakob Grabar, Bibnje pult za mašno knjigo, Ivan Hajnrihar, Boh. Bistriča, voz desek, Jos. Kopač 6 voščenih sveč, Fr. Markelj, Otoče, naredil vrata, Fabjan in Jurjovec, Ljubljana, preprogo za pred oltar, Jugoslav. knjigovoznica vezala misale, Ju-

»ZAPOMNITE SI TO. GOSPODA!

Ni vedno treba operirati hemoroidov. Bakteriološka veda je odkrila sredstvo, ki zanesljivo deluje. Z uporabljanjem POSTERISAN-masti in supozitorijev vsak dan zjutraj in zvečer se odpravijo bolečine, srbenje in krvavitve. V lažjih slučajih zadostuje tri-, v težjih pa šestdnevno zdravljenje. Nadaljnja prednost tega sredstva je, da je poceni.

Tuba masti stane 36 Din, škatljica supozitorijev pa 49 Din ter se dobiva v vsaki lekarni. Ogl. reg. S. št. 936/32

Slovenske liturgične podobice, razglednice in posetnice

Liturgično gibanje, ki je za prenovo in poglavitve verskega življenja v naši dobi najvažnejši činitelj, ustvarja v mnogih deželah pravo katoliško duhovno pomlad. Začetek tega se je tudi pri nas pojavil takoj po vojni, vendar nam je močno manjkalo prevodov in priročnikov, ki bi omogočali živ stik občestva z duhovnikom in liturgijo.

Pa smo po nekaj letih vendar dobili težko pričakovane »Sv. maše« za nedelje in važnejše praznike, Rimski obrednik, Veliki teden in še druge manjše priročnike. Premnogo lepih bogoslužnih zakladov nam je s tem bilo podano v domačem jeziku. Treba je samo, da ljudstvo seže po njih in se z njimi okorišča!

Ze spočetka pa je bilo jasno, da slovenski liturgični pokret nujno potrebuje glasnika, ki bi nas vedno znova vzpodbujal in navajal k življenju s sv. Cerkvijo. Prvi koraki so tozadevno že storjeni. Predlanskim je »Kraljestvo božje«, list Apostolstva sv. Cirila in Metoda, uvedlo lepo, obsežnejšo liturgično prilogo, liturgično glasilo: »Božje vrelce«, ki jih vzhajemo s »Kraljestvom božjim« urejajo očete cistercijski v Stični. Še drugi letnik »Božjih vrelcev« se živahno razvija. Saj pa v njem poleg ocvetov cistercijanov sodelujejo mnogi odlični liturgi.

Prav letošnje pomlad pa so nam »Božji vrelci« pripravili nemalo presenečenje. V njihovi založbi so izšle prve slovenske liturgične podobice, razglednice in posetnice. 27 ličnih sličic o cerkvenem bogoslužnem letu, 16 vrst razglednic v dveh barvah na belem in umetniškem barvanem kartonu s tonom liturgičnih barv. Hkrati pa tudi 10 vrst posetnic (vizitk za v pisma) v istem slogu.

Te dni pa so izšle tudi izredno krasne večbarvne velikonočne liturgične razglednice. Štiri vrste, ki izražajo velikonočno misel v krepki dinamiki (Kristus sprejema kelih trpljenja, Magdalena se krčevito oklepa križa, sidra življenja) in statični božanski veličini (Križ, evharistično drevo — vir življenja, Kristus, velikonočna sveča — naša luč in radost) zajemljivo globoko.

Slike je narisala mlada umetnica, gđc. Sonja Vončina, odlični grafični talent, si je spriču svoje bogate intuicije in ob marljivem študiju starokršćanske umetnosti ter liturgičnih tekstov v brevirju in misalu ustvarila prav svojski liturgični slog, večje večje starokršćanski liturgični motiv z moderno formo. Resnobrai vsebini zna spretno vliiti mehko in nežnost.

Te liturgične slike so v naši religiozni umetnosti novost. Sploh je na slovanskem svetu to prvi pojav takozvane sodobne liturgične umetnosti. Te po vsebini in slogu izvirne, globoko verske in elegantno izdelane slike bodo nedvomno razveselile vsakogar.

Dobijo se v vseh trgovinah. Cene so skrajno nizke. Podobice, 100 kom. a 12 do 15 Din, razglednice, navadne: 0.75 Din, barvne a 1 Din.

»Planinski vestnik«

»Planinski vestnik« se zadnja leta zgledno razvija v dobro, informativno, poučno in tudi umetniško revijo. Njegova vsebina postaja čimdalje bolj pestra, bolj opremljena in tudi dobro ilustrirana. V rokah imamo zadnjo številko, to je marčevsko, ki nam priča, da naši planinci in turisti niso samo navdušeni občudovalci domačih in tujih gor, temveč tudi postajajo kar dobri literati, tako da ima celo širša javnost od njihovih uspehov in njihovih doživetij nekaj. »Planinski vestnik« je za slovensko kulturno zgodovino postal važen činitelj, čez katerega ne bo mogel noben kulturni zgodovinar.

V zadnji številki nam piše dr. Jože Pretnar sicer kratke, toda zelo zanimive članek o vzponu slovenskih planincev na švicarske gore. Podatki, ki jih avtor navaja, so zelo zanimivi. Inž. Živko Šumer poroča o svojem vzponu na enega doseženih »štiritisočakov« (Dufourspitze). Pisatelju se pozna, da je lepo goró občutil in da je svoje občutje spretno preli v besede. Še boljše je poročilo inž. Franceta Avčina o vzponu na Matterhorn. Isto velja tudi o poročilu Matevža Frelaha na Dom, najvišjo in čisto švicarsko goro, Milha Bizjaka na Weisshorn, Borisa Režka o neuspelem naskoku na Dent Blanche, ki so ga naši planinci sicer naskakovali, vendar zaradi pretežkih razmer niso mogli zavzeti. Franc Hvasija poroča o naskoku na Zinalrothorn, inž. Boris Lavrenčič o naskoku na Breithorn in Mali Matterhorn, inž. Franc Avčin o zavzetju naših planincev Obergabelhorna in Wellenkuppe in končno tudi dr. Brilej rezimira vsa izvajanja planincev o pohodu na najvišje švicarske gore.

Prijatelj planin in sleherni prijatelj narave bo z užitkom bral opise teh čudovitih planin. Avtorji, ki so sicer neizveščani pisatelji, so v svojih skromnih in skopih besedah povedali toliko lepega, toliko nam do sedaj neznanega o čaru visokega planinskega sveta v Švici, da bo sleherni z užitkom prečital zadnjo številko »Planinskega vestnika«. Avtorjem in uredništvu »Planinskega vestnika« čestitamo prvič k doseženim in posreženim vzponom na najvišje švicarske gore, drugič pa k sijajni ureditvi zadnje številke »Planinskega vestnika«.

goslovanska knjigarna kanon. table, J. Drnovšek zvonček, Schneider-Vorovšek, Ljubljana, 25 kg beton. železa, Fr. Stupica tečaje za vrata, Zilič, ključavnice, Salta, Ljubljana, 10 kg žebelj, Golob 4 kg žebelj, Fr. Erjavce (Zlata lopata) 3 kg žebelj. V Breznik 5 kg žebelj. Jugoslovanska tiskarna klišee za vabilo. Učiteljska tiskarna 100 vabil k otvoritvi. Prodajalna Nieman 100 ovitkov za vabila.

Narč je naredil in v veliko poštrevovalnostjo vodil vsa dela vseučil. profesor inž. Ivan Vurnik. Za vse velikodušne darove, s katerimi je bila omogočena prepotrebna zgradba, iskrena hvala! Bog plačaj tisočero!

K prazniku sv. Jožefa - zaščitnika tesarjev

Ko po gozdu začne sekira peti

Binkoštni praznik je naš slovenski narod posvetil žitnim poljem, Jurjev dan je praznik vojakov, praznik sv. Jožefa pa je dan slovenskega tesarja. To je že od pamтивека tako bilo in tako je tudi danes ostalo, čeravno sekira slovenskega tesarja danes bolj turobno »poje« po gozdovih, ki jih svetovni trg ne mara več.

Je to menda prvi spomladanski praznik, ki se mi je najgloblje vtisnil v spomin že iz ranih otroških let. Mati je takrat že posejala prvo solato po gredah vrtnika in prve trate okrog naše hiše so se pojavljale na povabilo sončnih žarkov. Tam zgoraj nekje pod Uršljo goro se je začel oglašati drozeg in prepeval v prebujajočem se zelenju koroških gozdov. »Na polje nas vabi,« so zmოდorovali kmetje, »v gozd nas kliče,« so dejali cimpermami ter začeli otresati prah z zapečkov. Pomlad je privrskala in vse je bilo veselo.

Takrat so začeli tudi moj oče zgodaj vstajati in odhajati v gozd, ki se je bohотil v bližini ter stegal svoje veje proti naši hišici. Kako zvesto smo jih otroci gledali, ko so šli v kamro po tesarsko orodje (cevh), ki je tamkaj spalo svoje zimsko spanje. Cimraka, pontaka, žnora, kranje in cepin, to je vse, kar ima slovenski tesar. Pontaka za grobo obsekovanje, cimraka za gladko obrezovanje, žnora za merjenje, kranje za rdečo »cimprsko« barvo, in cepin za vlako, za dviganje brun in hlovdov ter včasih tudi za po glavi, kadar je preveč korajže na eni, preveč sitnosti na drugi strani. Sekire so se lepo brusile, dobile so nove topore, cepin se je zaostрил in »kranje« je dobil novo zalogo rdeče barve, da se bodo »numere« po obrezanih brunih lepše poznale. Mati so privlekli od nekdaj šari cekar, ki je cimpermanova vreča, kjer je prostora tudi za griljaj črnega kruha, za kepico tobaka in za steklenico sadjevca, če ga pozimi za pečjo niso vsega popili.

Na praznik sv. Jožefa se tesarji zbero v cerkvi. Saj je njihov dan. Lepo se oblečejo, če morejo, za ta dan, bela srajca se blišči izza oprsnika, v žepu pa cingljajo prihranjeni dinarji, da bo za »ofar« okrog oltarja na čast sv. Jožefa, da bi blagoslov pri Bogu izprosil. Tako vsaj je nekdaj bilo. Danes ni ne »ofar« več, ker ni denarja, a tudi blagoslov se je ločil od naših gozdov. Po opraviilu so se tesarji po vrsti nastavili pred cerkvijo, da se pomenijo med seboj in malo ogledajo po ljudeh, starih in mladih, ki jih vse leto ne bodo več videli. In malo »zalilice« so tudi sv. Jožefa pri Toneju ali pri Križanu, kakor je kdo zmogel, če je bil bolj gosposki ali pa bolj na trdnem.

Takrat se nisem poznal trpljenja in skrivnosti tega gozdnega dela. Bil sem otrok in sem videl le vnanost. Bil sem ponosen na svojega očeta, ki je med njimi stal in sv. Jožefa častil, predno se je napotil v gozd, kjer je moral zaslužiti kaj po strani, da je bilo za študenta, ki je študiral v Celovcu. Ponosen na očeta, ki je takoj po sv. Jožefu rano zjutraj odhajal in nam naročal, naj ženeimo krave past in se vračal pozno zvečer domov, ves zgaren in ves utrujen, a vendar vesel goldinarjev, ki mu jih je dajal gozd.

Svojevrstno, le redkim poznano življenje živi slovenski tesar tam v tiem gozdu. Na ptičke je pozoren, ki se okrog njega nasele, ker slutijo prigrizek, in na studenček, ki nikoli ni daleč od »štantac«, da gasi žejo in daje hlad pri delu. Sam je v tišini božje narave. Sam med stolmi, na katerih leže blodi, ki jih obgladuje sekira s svojo čudno, daleč, daleč odmevajočo melodijo. Bolj zamolkla pri debelih, bolj vriščeča pri tankih brunih. Po zvoklu sekire pozna tesar, če kmet tam na

vleže med vejeve k počitku, ki traja tako dolgo, dokler sončni žarki navpično padajo. Opoldne so naši gozdovi mirni. Tako hoče tesar, ki je po svoje plemenitaš. Le kdor je preveč pohlepen ali preveč potreben, moti opoldansko zatišje. Ni čudno, če se je gozdni mož, ki ga je vsake kletve strah, izselil iz gozdov tudi zaradi tega, ker mu razni

»Obrezujejo«

pritepenci, ki pojma nimajo o tesarskih dolžnostih, opoldne miru niso dali. Šel je iz gozdov in vzel s seboj tudi njihov »stek«, da danes nobenega teka ni pri denarju, če tudi ves gozd v frato spremenili.

Ko leze mrak med smrečje, tiho in pritaženo, napravi tudi tesar velik križ nad bruni, se pomudi pri kratki molitvi k sv. Jožefu za verne duše v vica, ako sliši večerni zvon od svoje farne cerkve, pospravi kup, shrani orodje v gozdu, v dobri veri, da bo križ, ki ga je čezenj napravil, obvaroval pred tatovi. In ga tudi zares. Tesarska tatvina spada med najgrše in je tako osovražena,

da smejo ženske takšnemu tatu javno pljuniti v obraz. Včasih vsaj je tako bilo. Danes je menda drugače, ko je druga vera prišla v deželo.

Tako mineva dan za dnevom, do sobote, ko je treba popoldne ob štirih napraviti »fajrant« (delopust) ter se vrniti na svoj pravi dom k staršem, materi, ženi, otrokom, k družini, ki čakajo na goldinarje, da bo za hrano za naslednji teden. Po »basengos« (hrano) je treba v trgovino, obleko zašiti, malo okrog oglov pogledati, se »s to staro pokregati, da človek ne pozabi, da je mož, potem pa je zvečer skupni rožni venec, drugi dan pa nedelja. Oh, nedelja, ko smo po opraviilu zopet s svojim očetom tam pri čebelnjaku sedeli in gledali dol v dolino na vas in na gozdove Uršlje gore, ki so nam dajali kruh, bratu v Celovcu pa možnost, da je študiral. Te nedelje... Kako kratke so bile in kako hitro so zbežale. Kako kmalu je na Starotrški planini začelo bukovje rumeniti in klicati tesarje nazaj iz gozdov, da jih sneg ne zamede!

Nekdaj, pred svetovno vojno, je slovenski tesar dobro zaslužil. Bil je gospod med delavci. Delal je sicer svojih 14 do 16 ur na dan, a zato je prinesel na koncu tedna tudi 6 krat po 3 goldinarje domov. Tri goldinarje. To je pomenilo 300 škatlic vžigalic po krajearju komad. A pogledajte danes. Če je srečen, da delo dobi in če ves dan hudo gara, bo zaslužil 80 do 100 Din na dan v tesarski sezoni, ki traja od sv. Jožefa do Smihelce. Torej komaj za 80 škatlic vžigalic na dan. Pogledajte razliko. Pri kruhu je še večja. Pri slanini še bolj. Da ne govorimo o obleki in o kavi, ki so se je dandanašnji dan ženske v svoji zapravlivosti preveč navadile.

Nekdaj so se tesarji zbirali na praznik sv. Jožefa tudi zato, da so jih lesni trgovci odnosno njihovi mešetarji lahko najeli tudi za tuje kraje, za koroške planine med Nemci ali pa tudi za Kranjsko, čeprav je Kranjec slabše plačal ko Nemec. Sv. Jožef, tesarski sejem! Če so se v tuje kraje najeli, potem jih ni bilo domov do jeseni. Še pisma ni bilo, ker tesarska roka je za pero okorna in »cimraka« več kruha daje kot pero in črnilo, kakor pravi pregovor med tesarji.

Moj oče so bili dolga leta najemnik po večjih graščinskih kmetijah. Po dolgih 17 letih so si s »cimrakos« zares prislužili toliko, da so si kupili lastno zemljo, v katero so po tolikem trpljenju s ponosom prvič zasadili svoj kmetijski plug. Zato tesarski poklic toliko spoštujejo in zato tudi je praznik sv. Jožefa tako v častih pri nas.

Danes so za tesarja hudi časi. Gozd v denar ne gre. Porazgubili so se v drugih poklicih ali pa so šli na turobne ceste brezposelnih vdravcevc. Gozd je neusmiljen. A vendar bodo oni, ki so še tesarji ostali, še bolj goreče prosili sv. Jožefa, naj varuje gozd in tiste, ki ga ljubijo. Sreča!

Ivan Kuhar.

Tujski promet in verski pogled

Tujski promet je zadnja leta v Sloveniji tako narastel, da skoraj ni več gorskega kraja, kamor ne bi prihajali tuji. Vsa Slovenija je postala skorajda letovišče. Velikokrat se je že razmotrivalo vprašanje, kako bi mogli ta tujski tok urediti, da bi mogel biti slovenskemu ljudstvu, če že ne vselej in povsod v korist, vsaj nikakor in nikjer v škodo.

Malo ali nič pa se ni še razpravljalo pri nas o tujem prometu v verskem pogledu. Vendar so v tujem prometu tudi verski razlogi važni in upoštevani vredni. Kadar se govori o gostih in o gostoljubnosti, pač ni nagiba, ki bi lepše in iskrenje služil delu za tujski promet, kakor je verski.

Verski moment je dober regulator za tujski promet, da ne bi le-tega preveč precenjevali. Odlični gospodarstveniki in profesorji ljudskega gospodarstva na visokih šolah nas v zadnjih letih vedno bolj in bolj svare, da ne bi tujkega prometa smatrali kot glavni in edini pridobitveni vir. Tujski promet, pravijo, je podvržen številnim slučajnim in odvisen od vplivov, ki se morejo vedno spreminjati. Ljudstvo, ki bi se preveč zaneslo na blagor tujkega prometa, bi moglo v nekaterih krajih in razmerah doživeti gospodarsko izgubo in pogubo.

Ali še večja bi mogla biti moralna izguba slovenskega ljudstva pri tujem prometu, ko bi se prezirala verska načela in navodila. Slovensko ljudstvo je katoliško ljudstvo, ki svojemu verskemu pravcu zvesto, v svoji deželi prisrčno sprejema goste katerekoli vere. Ljudstvo ve, da vsi ti prihajajo v njihove kraje, da se počivajo, da se dvignejo na gore, da se naučijo svežega zraka in tudi da spoznajo naš kraj in rod. Vsi ti raznovrstni gostje najdejo na slovenskih tleh predvsem katoliško ljudstvo z globokim verskim čutom; to da Slovenec zaradi tega nobenega gosta drugoverca ne zametava in ne prezira. Vsak dober slovenski katoličan spoštuje drugoverca, čeprav sam svojo vero najvišje ceni med vsemi verami. Prav tako pričakuje od vseh svojih gostov, da ne bodo žalili njegovega verskega čutenja in prepričanja.

Ne samo zdravje in lepota naših gor, tudi mir in lepota naših cerkva more ugodno vplivati na tuje, zlasti še, če so gostje katoličani. Prav ta okolnost, da stoji na slovenskih gričih toliko cerkve in kapelice, more vernim tujcem naše pokrajine storiti še bolj vabljivo in priključljivo. Ko bi se le moglo zgoditi, da bi povsod tam, kjer se srečata tujski promet in božji hram, bila vsaj ob nedeljah in praznikih služba božja.

Kako lepo je videti ob prazničnih dneh na tiroških planinah v planinskih cerkvah zbrane tujce in domačine v skupni pesmi in molitvi. Taki trenutki zgrabijo na tujem tudi drugorodca in ni to morda eden izmed njegovih zadnjih lepših spominov s planin. Kajpada se mora tujcem na primernem in bolj obiskovanem kraju oznaniti vedno tudi red službe božje. Poleg nedelj, ki so že itak znane, morajo biti označeni tudi prazniki, ki jih ljudstvo v tistem času in kraju praznuje. Ako domačini vidijo, da je njih versko življenje vabljivo in priključljivo tudi za tuje, so še bolj ponosni na svojo vero in je nevarnost za versko mlačnost in brezbriznost odtegnjena, če že ne vselej odstranjena na vse strani. Kadar in kjer se vrše posebni verski obredi, procesije, tedaj in tam naj se s prijazno in dobrohotno besedo povabijo tudi tuji, če so že tam kot gostje. Procesija na deželi je za mnoge tuje posebno očarljiva, in če se vzorno vrši, tudi vzpodbudna.

Večkrat moremo opaziti, kako so gostom dragi križi in ljuba znamenja, ki stoji vsepovsod po naših ravninah in planinah. Včasih jih kitijo s cvetjem, včasih jih slikajo, vselej pa s tako pozornostjo kažejo, kako na tihem mislijo na negotovost svojega gostovanja in potovanja... Le skrbeti moramo, da bodo ta znamenja lepa, lična in čeprav preprosta, vedno dostojna.

Prijeten gorski pozdrav za tuja je tudi angelsko česčenje. A ne sme zvoniti — predolgo. Slovenski planinec je na Matterhornu (4505 m) v Švici 14. avgusta 1936 v veseljem občutku zaslišal

in si zabeležil: »Nekje zvoni poldne v globini...«

Tudi slovenske hiše in sobe naj pričajo, da živi v njih veren katoliški rod. Kadar tujcem odajate svoje stanovanje, nikar ne enemajte raz stene svetih podob! Kdove, če ni katera izmed njih namenjena kateremu gostu prav zanj in prav za tisto uro; morebiti za uro — polno tihega blagoslova. »Morebiti,« je dejal P. Lippert svojim gostom 1926: »smo prišli na svet zaradi ene same ure. Katere? Ne vemo, Bog ve. Morebiti moramo vse druge ure na videz brez smisla preživeti, da tiste edine ure ne zamudimo...«

Tuji na tujem ob prostem, zlasti ob deževnem času radi bero. Prijetno versko službo in družbo bi jim mogla nuditi knjiga iz naše domače družinske knjižnice. Za drugorodce, ki ne razume našega jezika bi bil dobrodošel »Slovenčev Teden v slikah«; pa tudi druge knjige s podobami. V zadnjem času smo se kar zavzeli, s kakšnim zanimanjem so prelistavali gostje našo versko spominsko knjigo »Evhariistični kongres« in izmed mesečnikov »Dom in svet«, »Bogoljub«, »Planinski vestnik« in druge.

Ne le z lepo knjigo, tudi z lepo besedo in vkladno potrebo pokazimo tujcem, svojim gostom, kako bogoljubna in zato kako človekoljubna je slovenska verna hiša in družina.

Sklad Florens Najtingal za višjo izobrazbo zaščitnih sester

Radi višje izobrazbe zaščitnih sester za specialno bolniško, zdravstveno ali socialno službo je organizirala Liga društev Rdečega križa v Londonu višji tečaj za zaščitne sestre, katerega posejajo zaščitne sestre iz vseh držav. Dosedaj je iz Jugoslavije dovršilo ta tečaj 8 zaščitnih sester.

Za vzdrževanje teh tečajev je bil osnovan poseben sklad pod imenom slavne Angležinje Florens Najtingal, prostovoljne bolničarke in organizatorice prostovoljne službe za nego bolnih in ranjenih v krinski vojni. Ta sklad oskrbuje poseben odbor, za prispevke k skladu pa skrbijo v prvi vrsti angleški Rdeči križ. Ker so ti prispevki povsem nezadostni, je sklenil angleški Rdeči križ prirediti v Londonu posebno razstavo ter se je obrnil na društva Rdečega križa v vseh državah sveta, da mu pošljejo za to razstavo domače darove, pri čemer naj bi prišle do izraza posebnosti posameznih držav in pokrajin glede na domačo obrt ter industrijske proizvode.

Ker je izkazoval angleški Rdeči križ in ves angleški narod v vseh vojnah za osvoboditev in zedinjenje našega naroda od leta 1876. dalje našemu Rdečemu križu in našemu narodu vso materialno in osebnopodporo, je povsem na mestu, da se oddolžimo angleškemu Rdečemu križu s tem, da mu pošljemo za nameravano razstavo domača darila. Vodstvo predmetne akcije v naši državi je prevzel glavni odbor društva Rdečega križa v Belgradu, ki po svojih banovinskih odborih zbira darila za nameravano razstavo angleškega Rdečega križa. Zaželeni so predvsem domači izdelki: narodne noše v normalni velikosti ali pa v miniaturni, razni ročni izdelki za nošnjo, pohištvo ali okrasni, od obrtnih izdelkov razni predmeti za narodne noše (oblačila in obuvanja) v normalni velikosti ali miniaturni, izdelki iz lesa, kovine, gline, sploh vse, kar predstavlja originalno narodno delo, iz območja industrije razni izdelki, kateri predstavljajo našo originalno narodno delavnost; končno starine: razno orodje, posode, obleka, razni okrasni itd. narodnega izvora.

Ko sporoča banovinski odbor društva Rdečega križa kraljevine Jugoslavije v Ljubljani to prošnjo angleškega Rdečega križa, odnosno našega glavnega odbora prebivalstvu v dravski banovini, ga iskreno prosi, da mu pošlje čim več darov, da se na ta način oddolžimo angleškemu narodu in njegovemu Rdečemu križu za vse one velike dobrane, katerih smo bili deležni od njegove strani. Tega sicer angleški Rdeči križ in narod od nas ne zahteva, vendar je naša dolžnost, da s čim boljšim odzivom na ta apel pokažemo, da smo hvaležen narod, kateri spoštuje in ceni dobro-

50 let gasilskega delovanja

Danes poteče 50 let, kar je vstopil navdušeni mladenič Ivan Tomšič kot delovni član v Prostovoljno gasilsko četo v Verdu pri Vrhniki. Četa je bila ustanovljena leto prej in je v letu 1936 praznovala 50 letnico svojega obstoja. Prežet z veljiko ljubeznijo do gasilske ideje, je jubilar Tomšič deloval pri četi skozi 6 let kot navadni član-redov, 11 let kot vodja plezalcev, 27 let pa je bil namestnik četnega načelnika, torej tehnični voditelj društva; od reorganizacije gasilstva po novem zakonu dalje pa je poveljnik čete. Odbornik čete je že skozi 44 let. Bil je več let tudi odbornik gasilske župe in delegat za zvezne skupščine. Težko bi dobili danes gasilca, ki bi izvrševal funkcije tehničnega voditelja in odbornika tako dolgo, kakor jih vrši Ivan Tomšič. Mogoče je to le pri skrajno disciplinirani četi — in taka je bila vedno Tomšičeva četa. Vzgojil jo je sam s svojo izredno organizatorično sposobnostjo. Vse ljubezen, ki jo je čutil do človekoljubnega gasilskega dela, je prenesel v nešteti predavanjih, sestankih in vajah na članstvo čete. V času svojega tehničnega vodstva je imel s četo 158 vaj, poveljeval pa je četi pri 135 požarih. Poleg tega pa se je s četo vedno udeleževal vseh gasilskih slavnosti in nastopov. Na vseslovenski gasilski kongres, ki se je vršil l. 1930 v Ljubljani, je pripeljal vso četo. Nad polovico četnih članov je takrat nastopilo pri vajah »sekiromi«. Gasilska četa v Verdu je bila in je sploh priznana kot ena najboljših naših čet. Vse to pa po zaslugi Tomšiča. Pa ne samo za izvežbanost članstva, temveč tudi za dobro gasilno orodje je skrbel naš jubilar. Na njegovo pobudo in z denarjem, ki ga je nabral s solovariši, si je njegova četa že v l. 1913 nabavila moderno motorno brizgalno. Kolikor nam je znano, je bila to prva motorna brizgalna v Sloveniji. Ker se je Tomšič zavedal, da pri požaru odloča le hitra pomoč, se je potrudil, da je četa po svetovni vojni dobila svoje prevozniki avto.

Ogromno je bilo delo, ki ga je Ivan Tomšič zgolj iz ljubezni do svojega bližnjega izvršil v polstoletni dobi pri gasilski organizaciji, posebno pa pri četi Verd, na katero je lahko ponosen. Poznan in priljubljen je zaradi tega po vsej okolici. Njegove izredne zasluge so pravilno cenili tudi na najvišjem mestu. Za vzorno delovanje je bil trikrat odlikovan, med drugim tudi z redom sv. Save V. stopnje in s srebrno kolajno za državljanske zasluge. Že za 40 letno službovanje bi mu menda pristojala tudi zlata kolajna za državljanske zasluge in bil je za to tudi že trikrat predlagan, vendar jo do danes še ni dobil, kljub temu, da poteka danes 50 let njegovega nesebičnega dela. Zelo bi bili vesel, če bi mu mogli ob tej priliki čestitati tudi k temu zasluženemu odlikovanju. Prepričani smo, da nam bo ta prilika tudi še dana.

Jubilant Tomšič je v zasebnem življenju prvo vrsten krojaški mojster. Rodil se je l. 1867 v Verdu pri Vrhniki in je kljub 70. letom še vedno mladeniško čil in krepak. Še vedno je med prvimi, kadar kliče gasilski rog.

Nimamo zlata in tudi ne srebra, da bi mogli poplačati delo Ivana Tomšiča. Izražamo mu le naše iskrene čestitke in prisrčno zahvalo za njegovo požrtvovalnost z željo, da nam ga Bog ohrani še dolgo vrsto let v naših gasilskih vrstah!

Strokovno nadaljevalni tečaj za zaščitne sestre

V zdravstvenem domu v Medvodah se je vršil od 1. do 13. t. m. strokovno nadaljevalni tečaj za zaščitne sestre, ki ga je priredil Higijenski zavod. To je bil prvi tečaj te vrste v naši banovini, čeprav je po takšni nadaljevalni izobrazbi sester že dolgo klicala velika potreba. Sestrinstvo je pri nas še zelo mlad in malo poznan poklic, saj je šele dobrih trinajst let preteklo, odkar so stopile v socialno medicinsko delo prve zaščitne sestre. Danes ima Slovenija nad šestdeset takšnih delavk po najrazličnejših ustanovah in združenih zdravstvenih občinah. Ker je vršitev poklica zaščitne sestre na socialno zdravstvenem polju obsežno in raznovrstno, so ji takšni tečaji življenjska potreba, ki ji daje novih smeric, prinaša novih pobud in dopolnjuje strokovno znanje.

Sporod tečaja v Medvodah je bil predvsem usmerjen na praktično delo in potrebe sestre ter je tudi v polni meri uspel. Predavanja je otvoril s primernim govorom direktor Higijenskega zavoda dr. Ivo Fire. Za časa tečaja pa so gg. predavatelji razpravljali o splošnih prosvetnih in strokovnih vprašanjih, ki so v zvezi s praktičnim delovanjem sester v terenski službi in v prosvetnem delu med narodom, seznanjali so sestre z družabnim okoljem, v katerem se udeležujejo ter z zadevami njene osebne izobrazbe in strokovne organizacije. Predavali so: dr. Breclj, F. S. Finžgar, vseuč. prof. dr. Gosar dr. Mayer, dr. Meršol, dr. Prodan, dr. Simec Amalija, prof. dr. Zalokar, voditeljica sesterake šole sestra Češarek ter druge zaščitne sestre, ki so obravnavale predvsem praktično delo sestre na polju zdravstvene prosvete ter ga pojasnjemale na osnovi lastnih izkušenj in doživetij. Tečaj je obiskovalo 13 zaščitnih sester. S spretno roko ga je vodila dr. Simec Amalija, šef socialno-medicinskega oddelka Higijenskega zavoda. V teku tečaja sta bili tudi dve ekskurziji. V Škofji Loki so si sestre ogledale vzorno mlekarstvo in na Golniku zdravilišče za bolne na pljučih. Na koncu tečaja je vodila dr. Simec v prisotnosti direktorja Higijenskega zavoda dr. Pirca diskusijo o delovnih vprašanjih sester. Ob tej priliki so imele sestre priložnost, da so pojasnile težave in ovire, s katerimi se morajo boriti v izvrševanju svojega poklica.

Zahvala gre v prvi vrsti banovini, ki je omogočila tečaj z izdatno denarno podporo ter direktorju Higijenskega zavoda dr. Pircu, ki ima toliko razumevanja za socialno medicinsko delo na deželi ter se zaveda, da zaščitna sestra s svojim sodelovanjem doprinese velik del in mnogo žrtve za socialno-zdravstveno prosvetitev naroda. — Želimo, da bi uspel tečaj ne bil osamljen, temveč da bi mu sledili še drugi.

srečnost in prijateljstvo. Z obilnimi darovi bomo pa tudi pokazali velikemu angleškemu narodu vso našo domačo delavnost.

Darove za razstavo angleškega Rdečega križa kraljevine Jugoslavije v Ljubljani, Gospodstva cesta št. 2, II. nad., najpозnejše do 5. aprila t. l. ter naj blagovolijo darovalci na vsakem darilu pritrčiti listek na belem papirju, na katerem naj bo čitljivo zapisan kraj, ime in krstno ime darovalca.

»Znorajo«.

onem brdu podira debele smreke, ali če obira suhljad. Če padajo stotaki ali suhi kovački... Sam, čisto sam sredi božje narave, ki ji prisluškuje, se z njo razgovarja, se skrega z grmičjem, ki mu dela napotje in poboža ravno jelko, predno ji zada smrtni udarec, ali otrebi zemljo okrog smrečice, ki ne more v zrak, da boš tudi ti enkrat dala kruha lačnim otrokom... Sam, a vendar tudi tako blizu Bogu, bliže kot vsi oni, ki zunaj v svetu prebivajo in jih preganja šunder vsakdanjih skrbi. Semkaj sovraštvo ne seže, semkaj tudi grdih stentaj ni. Širok križ nad bruni, »Bog in svetli križ«, pa že zapoje sekira svojo kitico, ki ji sledi druga, tretja, ne vem koliko, dokler bruno ni vse lepo in gladko in nežno in jo tesar položi na kup, spretno in umetniško, debele in dolge na kraj, male in piškave v sredo, vse lepo rdeče zaznamovane na čelu, kakor vsaka zasluži.

Delo tesarja je naporno. Komaj se pomladno jutro zdehajoče prebujajo, je že v gozdu, če je prenočil doma, ali se že dviga s trdega ležišča, napravljena iz smrekovih skorij in listja in mahu, nagrabljenega po tleh, če je ves teden v gozdu. Trdo ležišče, a za utrujenega tesarja je mnogo bolj krepčilno kot pernica bogataša. Ko dan pomežikuje izza obzorja smrekovih vrhov, je tesar že pri brunih. Cvenk, evenk, poje sekira v mlado jutro in ptički jo slišijo ter pridejo pozdravljati in gledat danjih skrbi. Semkaj sovraštvo ne seže, semkaj tudi grdih stentaj ni. Širok križ nad bruni, »Bog in svetli križ«, pa že zapoje sekira svojo kitico, ki ji sledi druga, tretja, ne vem koliko, dokler bruno ni vse lepo in gladko in nežno in jo tesar položi na kup, spretno in umetniško, debele in dolge na kraj, male in piškave v sredo, vse lepo rdeče zaznamovane na čelu, kakor vsaka zasluži.

Ponarejena dreadnoughta

Jedro Speeove mornarice sta tvorili dve veliki moderni oklopnici »Scharnhorst« in »Gneisenau«, ki sta prekosili vse britske ladje v Atlantiku. Cradockov žalostni konec je to nepobitno dokazal, toda Angleži niso bili v stanju Nemcem oskrbeti polnovredne protimoči. Vsa britska mornarica je bila zbrana pozimi leta 1914 v Severnem morju in ga ni smela zapustiti. Samo dva dreadnoughta »Invincible« in »Inflexible« sta prežala v Egejskem morju na križarko »Goeben«, ki se je zatekla v Carigrad in nagajala Rusom na Črnem morju. Angleži so zvedeli, da se hoče »Goeben« preriti v avstrijsko oporišče Pulj, kjer bi pomenil še večjo nevarnost. V sili so izumili Angleži posebno izvirno sredstvo. Zgradili so v nekoliko tednih dve leseni barki z lesenimi topovi, nedolžni igrači brez strojev, toda na zunaj popolnoma slični »Invincible« in »Inflexible«. Prepleskali so ju s sivo zaščitno barvo. Vlačili so ju odpeljali preko Gibraltarja v Egejsko morje v spremstvu oddelka torpedolovcev, ki bi lahko »skrili« prevaro za umetno meglo, če bi se prikazali sovražniki. Ponarejeni oklopnici sta srečno nadomestili pravi, ki sta z največjo brzino odplovale v Južno Ameriko. Nemci so več mesecev gledali leseni strašili in ju niso razkrinkali do konca.

Ponarejena brzjavka.

A s tem je bila opravljena šele polovica naloge. Nemci so bili varni pred sovražniki v nevtralnem pristanišču, in jih je bilo treba od tod zvabiti ven. V zadnjih dnevih novembra je prejel admiral Spee iz Berlina brezlično povelje, takoj odriniti na Falklandsko otočje in razdreti britsko radio-postajo v Port Stanley. Admiral se je zelo začudil. Ali se je splašalo tvegati vse radi malopomembne naloge? Častniki so se zbrali na posvetovanje in prosili admirala, da bi preslišal povelje. A Spee je moral

storiti vojaško dolžnost. Sel je v past, ugonobil svoje ladje in lastno življenje. Zda vemo, da je prišla usodna berlinska radio-brzjavka od britskega vohuna, ki si je oskrbel tajno pisavo, pečat in papir pisarne admirala Tirpitz. Brzjavka je bila tako spretno ponarejena, da ni zbudila nobenega dvoma pri vojni poštni upravi, ki jo takoj poslala v Valparaíso. Angleška dreadnoughta »Invincible« in »Inflexible« sta pričakovala Nemce na v brzjavki določenem kraju. Nemci so se ujeli in niso niti slutili, da gredo naravnost v pripravljeno past.

Skrivnost Falklandske bitke.

Nemška mornarica (vodja admiral Spee), ki jo je presenetila svetovna vojna v Atlantiku, je srečno uničila križarke angleškega admirala Cradocka, ki so jo poskušale razpršiti in se zatekla v chilensko pristanišče Valparaíso. V nevtralnem vodovju so bili Nemci izven nevarnosti, dasi odrezani od domovine, in so se pripravljali na dolge počitnice. A konec novembra 1914 je Spee nepričakovano zapustil zavetišče in odjadril proti Falklandskemu otočju. Tu ob vzhodni južnoameriški obali, severno od Ognjene zemlje, je naletel na britsko premoč. Po večurni krvavi bitki so bili Nemci uničeni. Ko je prejel cesar Viljem poročilo o katastrofi, je zapisal na robu: »Samo eno bi rad vedel: Kdo je svetoval nesrečnemu zapustiti Valparaíso in kaj je iskal ob Falklandskih otokih? Kaj je mislil Spee? To mi res ne gre v glavo!!!« Šele zdaj je prinesla odgovor na to vprašanje angleška knjiga nemškega pomorskega častnika kapitana Franca Rintelena pl. Klausea. Njegovi podatki napravijo vtis detektivskega romana. Toda predgovor, ki ga je spisal britski admiral sir Reginald Hall, vodja pomorskega oddelka britske »Intelligence Service« med vojno, jameži za resničnost zgodbe.

Pristanišče Tripolis. Mussolini je na svoji poti došel v Tripolis, pristanišče Libije. — Pristanišče je moderno preurejeno. V ozadju italijansko bojno brodoge.

Poroka po 65 letni zaroki

Ljubzenski roman, ki se je začel v dobri francosko-nemške vojne (1870), je zdaj vendar končan. »Pozno se poročata,« je duhovnik nagovoril 91 letnega ženina in 87 letno nevesto, »vendar ne prepozno. Lahko se še veselita svoje zakonske sreče, ki sta jo oba zaslužila z zvestobo drug do drugega.« Duhovnik je nato spominjal navzočne, kako sta poročenca l. 1870 spoznala drug drugega: ranjeni častnik in mlada bolničarka. Pierre Lemoine je bil hudo ranjen in skoraj bi mu bili morali odrezati levo nogo. A zdravnik in požrtvovalna bolničarka so ga rešili. Vendar je bil Pierre Lemoine razrešen svoje službe. Prestavili so ga v Pariz, prav tako pa premestili bolničarko Madeleine Hunot tjakaj. Oba sta doživela strašno obleganje Pariza; to in preteklost, je njuno življenje še bolj strnilo. Leta 1871

sta se zaročila. Toda starši Lemoine, ki so bili bogati tovarnarji, niso dovolili, da bi se bil Pierre poročil z Madeleine, ki je bila zdaj prodajalka. Zato so bili pa njeni starši globoko užaljeni in so zahtevali od hčere, da prekine vsakršne zveze z bivšim ženinom. Oba sta slušala svoje starše in sta bila drug drugemu zvesta. Ko so njej umrli starši, je že zdavnaj minila njena mladost. Oba sta odlašala od leta do leta s poroko, vedno ju je ovirala kaka zapreka in slednjič sta se vdala v svojo usodo in sta bila »večni zaročeni par«. — »Tem lepše od vaju je pa zdaj to,« je dejal duhovnik, »da sta se zdaj odločila posvetiti vajino zvezo, ki je prestala obtežljivo preizkušnjo več desetletij.« — Oba novoporočenca so ljudje navdušeno pozdravljali.

fere. Rotacijska hitrost jedra je zaradi tega ob ekvatorju večja kot pa ob tečajih. In pod tem vplivom se vrtili tudi sončno ozračje tamkaj hitreje kakor drugje.

Saj imamo tudi na naši zemlji sličen pojav. Tudi naša zemlja ima obliko ploščate kroglice in je krožna hitrost ob ekvatorju večja kakor pa v drugih širinah. Zato je sila, ki deluje proti zemeljski privlačnosti na ekvatorju, večja kot pa na tečajih. Na teh dejstvih temelji pojav, da je n. pr. 1 kg zlata na severnem tečaju težji kakor pa na ekvatorju.

Leon Degrelle, znani voditelj belgijskih reksistov, govori na shodu pred novimi volitvami v Belgiji. Degrelle prireja shode zlasti v onih krajih, ki so znani za marksistične trdnjave.

V starih časih so jedli boljši kruh

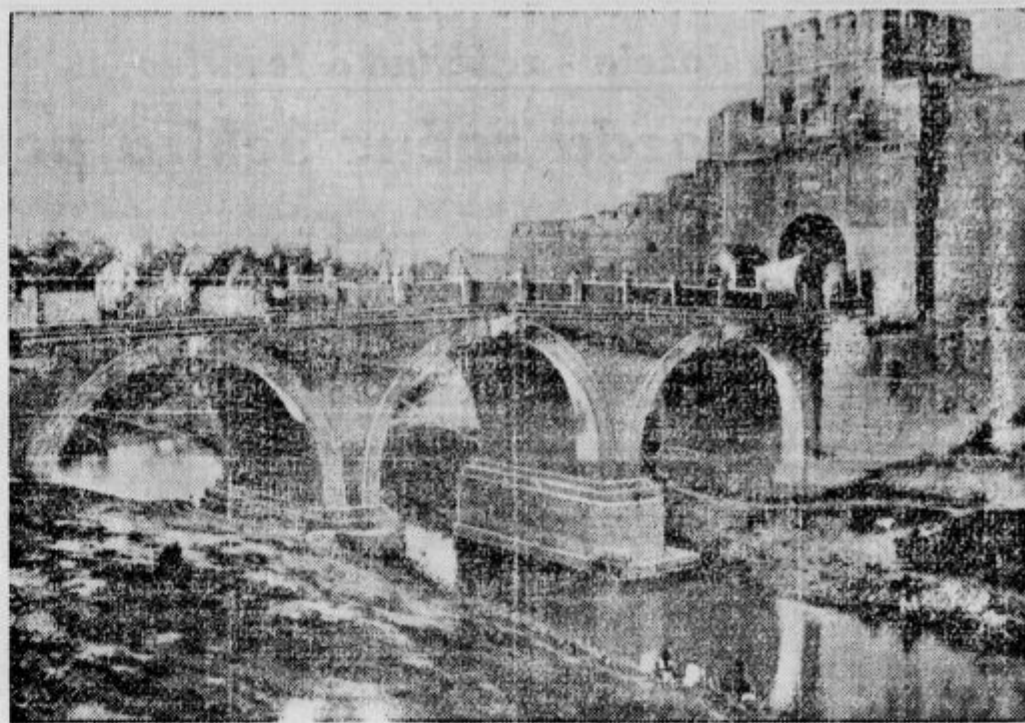
Cesto čujemo pritožbe starejših ljudi, da jedo danes slabši kruh kakor pa v svoji mladosti. Kaj je vzrok? Geslo »čas je zlat« se je uveljavilo v današnji industriji. — Proces vzhajanja kruha se mora kolikor mogoče skrajšati in je v raznih državah nočno delo v pekarnah odpravljeno. Vse to gre seveda na račun dobrega okusa kruha. Stroji tudi ne vplivajo ugodno na njegovo kakovost, kajti ročno delo je pri kruhu brezdvomno nenadomestljivo. Poleg tega pa se je svetovna trgovina usmerila bolj na množino ko na kakovost žita in si pomagajo peki zaradi slabe moke večkrat z manjvrednimi pripomočki, da zboljšajo njegov okus.

Koliko je naša zemlja stara

Dandanes poznamo razne metode, s katerimi se da starost nekaterih hribin in starost zemlje natanko določiti. Posebno z nekimi radiju sorodnimi snovmi. Znano je namreč, da se v večjih razdobijih razkrajajo in prehajajo v druge elemente. Tako n. pr. se razkrajata uran in torij in prehajata v svinec. Ker pa nam je znano, kako dolgo tak proces traja, moremo iz raznih prehodov urana in torija v svinec izračunati starost dotične hribine in iz najstarejše hribine tudi starost našega planeta. Strokovnjaki so izračunali, da je naša zemlja nekako poldrugo milijardo let stara in da je poteklo prav toliko let, odkar je prešla iz kapljivo-tekočega štadija v trdega.

Sonce se ne vrtil enakomerno

Neenakomerno vrtenje sonca je povzročilo doslej astronomom nemale preglednice. Nihče si ni vedel pravilno razlagati, zakaj se sunejo sončne pege ob tečajih počasneje kot na sončnem ekvatorju. Sončno ozračje ob ekvatorju potrebuje za enkratni obrat 25 dni, dočim se zasuče njegova atmosfera v širini 35 stopinj v 26 dneh. Nedavno pa je našel prof. Vogt iz Jene za ta pojav vendarle zadovoljivo razlago. Ugotovil je namreč, kako pomembnost pri postanku nebesnih teles. Sonce ima v svoji sredini žareče plinsko jedro v obliki ploščate kroglice z večjo gostoto, kot je gostota sončne atmos-

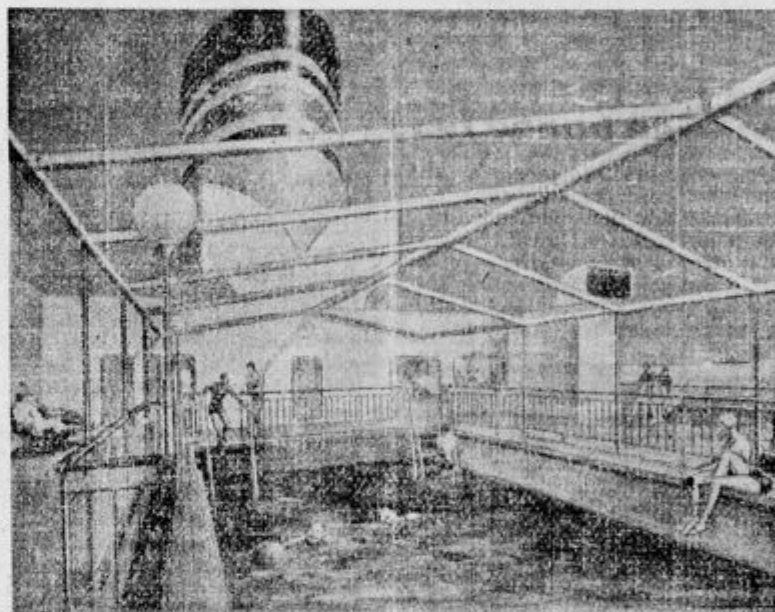

Več kakor tisoč let stari most vodi čez Rumeno reko v kitajski provinci Honan. Zgradba nekoliko spominja na rimske mostove. Most še dandanes prav dobro služi svojemu namenu.

Nemčija in Ukrajina

Moskovski dnevniki v ostrih člankih opozarjajo nemško vlado, da bodo Sovjeti kupovali potrebno inozemsko blago na francoskem, švedskem in čehoslovaškem, če ne bodo takoj ustavljene preiskave in aretacije med sovjetskimi državljani na Nemškem. Ta napetost je razgibala pristaše neodvisne Ukrajine v emigraciji, ki pričakujejo od Hitlerja uresničenja svojih sanj. Računajo pred vsem na Alfreda Rosenberga, avtorja znane knjige o preureditvi Vzhodne Evrope, ki je pod Hitlerjem dobil pomembno vlogo v zunanji politiki. Vodilni ukrajinski urednik P. Koževnikov, večletni berlinski dopisnik desničarskih »Dila« in »Casa« (v Lvovu) je nalašč prišel iz Berlina v Pariz, glavno središče ukrajinske emigracije, da seznanja rojake z novimi razmerami. Njegovo predavanje »Nemčija in Ukrajina« je zbralo zastopnike vseh ukrajinskih struj od socialistov in polonofilov tabora Petljure do »hetmancev« nemške orijentacije. Temeljito in prepričljivo predavanje je razočaralo pristaše vseh strank enako. P. Koževnikov je prišel v Pariz, da bi ovrgel govornice o milijonih nemških mark za samostojno Ukrajino. Nemčija ne misli na neodvisno Ukrajino niti toliko kakor Poljska. Nazori A.

Rosenberga in grofa Rewontlowa »nimajo zaslonbe v nemški javnosti«. Nemčija ne bo nikoli Ukrajini na ljubo pretrgala z Moskvo. Hitler slej ko prej brezpogojno zaupa svojem ukrajinskemu informatorju polkovniku Pollavcu — Ostranici, ki dolga leta biva v Monakovem in stalno piše poročila za vodstvo »Sive hiše«. Sicer ga je poklical v Berlin in mu priporočil zediniti Ukrajince. Ostranica je v začetku t. m. razposlal okrožnico, kjer je podpisan kot »hetman Ukrajine«. A ukrajinski dnevniki je niso marali natisniti in je bila dokaj neprijazno sprejeta. Desničarski veleposestniški krogi so slej ko prej vdani hetmanu Skoropadskemu, ki poskuša pridobiti angleško javno mnenje. »Ukrajinska vojna organizacija«, ki posnema macedonsko malo vojno na Poljskem (v Galiciji) se sploh ne more ogreti za nobenega hetmana. Njen vodja Konovalec biva v Ženevi in nima stikov z Nemci. Hitlerjeva zmaga pomeni samo vodo na mlin Ostranice, ki je poprej imel jako malo pristašev, toda nikakor ne bo zedinila ukrajinske emigracije. Kljub temu javlja »Politika« iz Bukarešte, da so se sklicevali na objavljen (po Hitlerju) Veliko Ukrajino tudi udeleženci protizidovskih izgrediv v Bukovini.

Hamburg—Kapstadt v 17 dneh. — Kopalni bazen na krovu ladje »Windhuk«, ki ima 17.000 ton in vozi z brzino 18 morskih milj na uro.

Vojna s topovi in metalci min v Švici

Niso mišljeni nikaki manevri. Streljajo zares ostro proti sovražniku, ki se ne ozira na človeško življenje. Toda Švica vendar nima nikakih vojnih zapletov? Ne; ima pa Bernina-železnico. Ona je zapletena v stalno, vsako leto nastopajočo grenko bitko za prometno varstvo. Silne količine snega izživajo tukaj ne samo vzhizenost vsakega smučarja. One z lavinami ogrožajo železniško progno. Da bi se železniškemu prometu zjamčila popolna varnost, se jim mora z vso mogočo iznajdljivostjo tehnik zoperstavljati. V vhodna področja lavin streljajo s 7,5 cm topovi in metalci min, dokler se ne osvobode nevarnega snežnega bremena. Napad je seveda v času, ki ustreza železniški upravi in kadar v silnem gibanju nahajajoče se lavine ne morejo napraviti nikake škode. Torej dobesedno: lavine po voznem redu.

Nova ležišča radija

Preden so odkrili nova ležišča radija ob belgijskem Kongu, je veljal miligram te snovi skoraj 70 dolarjev. Samo stroški pridobivanja so znašali

Svatba v cirkusu.

za miligram 5 do 10 dolarjev. Ta dragocena snov pa se bo pocenila, ker so odkrili v Kanadi nova ležišča. Tam pridobivajo 1 gram radija že iz 10 ton rude. Postopek traja nekako 6 tednov.

Zadnje tase poročajo iz Rusije, da se je neki tovarni posrečilo pridobivati to dragoceno snov s posebnim postopkom in v večji množini. Toda za zdaj je zavita zadeva v nekako meglo. Ni znano, kje je tvornica in koliko radija pridobiva.

Švica, dežela iznajdb

Po najnovejši statistiki je število na leto v Švici razstavljenih patentov iznajdb od leta 1925 dalje 9,3 na 10.000 prebivalcev. S to številko zavzema Švica prvo mesto med vsemi državami, pred Nemčijo z 8,9, a pred Zed. dr. Sev. Amerike s 6,4 iznajdbami na 10.000 prebivalcev. Iznajdbe so posebno številne na področju aparatov za gretje, hladilnikov, električnih aparatov, predmetov za gospodinjstvo, zdravstvenih naprav in tekstilnih strojev. Veliko število letno obnovljenih iznajdbenih aparatov dokazuje, da so iznajdbe industrijskega pomena. — Švicarske ure. Na mednarodni kronometrijski tekmi 1936 v observatoriju Teddington (Anglija), ki je bila odprta vsem tovarnarjem sveta, je dosegel kronometer švicarske tovarne Oméga nov svetovni rekord točnosti s 97,8 točk pri teoretskem maksimumu od 100 točk. Prejšnji svetovni rekord (97,4 točke) je bil postavljen od tovarne ur Oméga že leta 1933.

Gospa: »Danes je že četrtič, da ste zaležali. Kje imate budilko?«
Kuharica: »V moji sobici.«
Gospa: »Ali je ne navijete?«
»O seveda jo.«
»Kako to, da je ne slišite, ko vas budi?«
»Zato, ker vedno takrat kliče, ko jaz spim.«

ZA BOLNIKE S SLADKORNO BOLEZNIJO

Kislo zelje. Zelje operš v mrzli vodi, daš v mast čebulo, da zarumeni, dodaš zelje in še kos prekajene slanin, doliješ vode do polovice posode in kuhaš 3 ure. Preden daš na mizo, dodaš zelju 2—3 surove, olupljene debele krompirje in četrtilitro belega vina.

Sirov narastek. 100 g kravjega sira pretlačiš in dodaš 10 g raztopljenega presnega masla. Premešaš, ko dodaš še 1 rumenjaka, da se peni in vmešaš beljakov sneg. Napolniš s tem posodo in pečeš v sopari v pečici 20 minut.

Gospodarstvo

Za naš tujski promet

Zvezne tarife za železniško-pomorsko-rečni promet

(Od »Slovenčevega« *posebnega poročevalca*)

Sušak, 18. marca.

Danes so končale s svojimi *»li«* mednarodne komisije za izdelavo predpisov in mednarodnih tarifov za povezani direktni železniško-morsko-rečni promet potnikov iz inozemstva in obratno. Komisijam je predsedoval glavni ravnatelj Jadranske plovbe na Sušaku g. Ante Rismondo. Avstrijske zvezne železnice je zastopal centralni inšpektor g. Ludvik Kornfeld, madjarske železnice inšpektor Rudolf Zitter, jugoslovanske železnice med drugim dva Slovenca višji pristav generalne direktije drž. žel. g. Janko Grampovčan za finančno vprašanja, in g. Josip Debenjak za tarife itd. Povezanost železniško-morsko-rečnih prometov, kateri pripisujejo vse zapadnoevropske države v največjem času največjo važnost, je našla tudi pri nas pravilno razumevanje. Začetek je bil storjen etos v januarju na Dunaju, kjer se je zaključil načelen sporazum med Donavsko parobrodarsko družbo, Rečno plovbo kraljevine Jugoslavije, gl. ravnateljstvom drž. žel. v Belgradu in grškimi drž. železnicami za povezanost (kombinacijo) rečne plovbe z železnicami za promet potnikov iz Nemčije, Češkoslovaške, Avstrije in Madjarske po Donavi v Jugoslavijo in v Grčijo na podlagi ene same potniške karte za celo prago in z direktno odpravo prtljage brez potrebe, da si potniki nabavljajo za vsako prometno sredstvo (ladja, železnica) in za vsako državo posebej vozovnice, kot je bilo to sedaj. Kakor je znano, so take vozovnice, katere kupujejo potniki za vsako državo posebej in za vsako vrsto prometnih sredstev neprimerno dražje (tečajne razlike) in tako potovanje neudobno, ker morajo potniki vedno znova kupovati pri prehodu iz ene države v drugo, iz ladje na železnico (prenos prtljage) druge vozovnice. Zato je razumljivo, da bodo potniki pri nas z istim veseljem pozdravili iniciativo našega glavnega ravnateljsva drž. železnice, da se uvedejo kombinirane vozovnice pri nas, kot je to že v inozemstvu.

Komisije so izvršile do podrobnosti vsa dela, za lokalni povezanost železniško-rečni potniški promet pri nas. Na podlagi novega povezanega tarifa, ki stopi v veljavo 1. maja t. l., bo močje potovati po celi Jugoslaviji z eno samo vozovnico po železnici, rekah in morju v najrazličnejših relacijah in to cenejeje nego bi mogel potovati potnik, ako bi kupil za ladje in železnice posebne vozovnice. Poleg tega bodo združene s temi direktnimi vozovnicami še vse one olajšave, ki jih nudijo tako železnice kot morskala ali rečna plovbiva v svojih tarifah po dosedanjih lokalnih tarifah potnikom (brezplačen, odnosno cenejši povratek, ugodnosti skupinskih potovanj, ugodnosti za otroke itd.). Z ozirom na to, da se zlasti pri nas v Sloveniji zelo veliko potuje, je nujno potrebno, da se naši ljudje, ki žele potovati, bodisi posamezno, bodisi v večjih skupinah, predhodno pouče o direktnih vozovnicah

Naše delniške banke 1935

Statistični letopis za 1933 je prinesel podatke o računskih zaključkih naših bank nazadnje za leto 1933, obenem pa tudi sumarične podatke od leta 1929 naprej. Za leto 1934 je prof. Rosenberg objavil statistiko naših bank v belgrijskem tedniku »Privredni pregled« *št. 52 z dne 29. decembra 1935, za leto 1936 pa objavlja sedaj te podatke »Vreme«* z dne 17. t. m. Pripomniti je, da je statistika, sestavljena nekoliko boljše kot za 1934, ker obsega tudi razdelitev čistega dobička. Za informacijo naših čitateljev objavljamo glavne podatke za leto 1935 ter primerjavo s prejšnjimi leti.

Tako je znašal med p. a s i v i (v milj. din): glavnica 2494.3 (za 1934 2542.8), zakonite rezerve 506.3 (399.96), ostale rezerve 343.5 (368.17), vloge 5455.3 (5388.75), ostali upniki 1776.0 (2103.1), reeskont 997.3 (1036.7), akcepti 52.34 (63.0), dolgoročna posojila 112.2 (90.75), pok. sklad 132.0 (118.3), ostala pasiva 586.2 (482.8), bilančna vsota 13.125.4 (13.332.94).

Aktivna: nevplačana glavica 25.3, blagajna 382.3 (352.94), žiro pri Narodni banki, Poštni hranilnici in Drž. hip. banki 398.0 (244.0), ostale naložbe 201.37 (284.0), menice 3443.0 (3915.75), lombardna posojila 144.5 (80.14), hipotekarna posojila 795.7 (879.3), tek. računi 3335.5 (4003.7), ostali dolžniki 1031.94 (1213.3), vredn. papirji 917.74 (998.46), nepremičnine 7020.06 (1083.6), inventar 29.76 (29.91), industrijska podjetja 146.45 (215.56), konsorcijski posli 222.3, izguba 51.7 (68.66), ostala aktivna 962.7 (494.45).

Račun z gube in dobička:

Dobiček: obresti 525.3 (628.6), ostali dohodki 256.86 (262.76), izguba 50.7 (54.07), skupno 832.7 (945.4). — Izguba: upravni stroški 225.6 (253.9), obresti 310.6 (361.2), odpisi 79.8 (139.85),

v povezanem prometu železnica-morje-reka. Na primer: Iz Ljubljane se bo moglo potovati po železnici do Sušaka, od tu po morju do Hercegnovega in od tu dalje po železnici do Sarajeva, dalje po železnici do Beograda, od tu zopet dalje po Donavi do Budimpešte z rečno plovbivo kraljevine Jugoslavije, ali pa do Prahovega, in potem nazaj po isti ali drugi poti. Takih relacij je toliko, kolikor je železniških postaj pri nas, morskih in rečnih agencij (naše zastave) pri nas in v inozemstvu. Opozorjamo že danes našo javnost na te ugodnosti novega posebnega tarifa v Jugoslaviji, ki stopi 1. maja t. l. v veljavo.

Poleg lokalnega povezanega tarifa so izdelale komisije še dva nova inozemska povezana tarifa železnice z ladjami in to iz Avstrije in Madjarske. Potnik, ki bo na primer potoval iz Dunaja v Sarajevo, bo kupil eno samo vozovnico (na Dunaju), ki bo veljala tako za avstrijske in jugoslovanske železnice kakor tudi za vse morske ladje, prav do Sarajeva in nazaj na Dunaj. Isto bo z našimi potniki za Avstrijo, kakor tudi za Madjarsko. Posebno važnost imajo te direktne vozovnice radi tega, ker potnik pri njih nakupu ne izgubi na tečajnih razlikah, kot je to primer, ako kupi v vsaki državi posebno vozovnico za njihove proge.

V okviru komisij se je mnogo razpravljalo tudi o propagandi za tujski promet, ki je v pogledu direktnih vozovnic pri nas popolnoma nepoznana. Ob tej priliki se je moglo ugotoviti tudi dejstvo, da naše železnice nimajo odgovarjajočega deleža na prevozu potnikov iz inozemstva, ker potuje na naše jadranske primorje velik del tujcev iz Avstrije, Nemčije in tudi iz Madjarske (Češkoslovaške in Poljske) čez Jesenice, Št. Ilj ali čez Koprivnico (Koribor) in da ti potniki ne potujejo na Sušak skozi Zagreb, marveč čez Postojno in Reko, ker jim je ta proga krajša in tudi cenejša. Tu se zopet in zopet prikazuje živa potreba, katero še posebno občutita Slovenija in Sušak, da se čim prej izgradi železniška zveza Slovenije s Sušakom. Stotine milijonov dinarjev je že izgubljenih samo za jugoslovanske državne železnice, ker je glavni del prevoza usmerjen še vedno mimo nas, da ne govorimo o škodi, ki jo je utrpela Slovenija sama radi nedostatk direktnih železniških zvez Slovenije z morjem. Pod tem vidikom je potrebno presojati tudi uspehe novih povezanih inozemskih tarifov iz Avstrije in Madjarske na naše morje, ki ne morejo biti popolni vse, dokler se ne realizira ta železniška zveza Slovenije z morjem. Priporočili bi še to, da bi bilo potrebno, da se ugotovi tudi upravičeni zahtevi Sušaka, ki želi iz gospodarskih, tujsko-prometnih in tudi narodnih razlogov svobodno carinsko področje kot ga ima sosedna Reka. Vse močje ugodnosti, katere uživajo Reka in ostala istrska mesta in letovišča, vplivajo zelo povoljno na dotok tujcev. In to je ono, česar se manjka, da bi povezanost železniško-morski direktni promet dosegli svoj popoln uspeh.

dotacije 17.6 (7.8), davki 40.3 (42.64), ostali stroški 43.46 (39.75), čisti dobiček 115.5 (100.3) milj. din.

Ta statistika nam kaže v številnih postavkah izboljšanje položaja naših delniških bank. Tako vidimo, da so hranilne vloge narasle, vendar niso mogle nadoknaditi padca tek. računov. Tudi druge obveznosti bank se zmanjšujejo. Med aktivni se pozna povečanje likvidnih naložb, dočim so posojila bank še nadalje nazadovala, narasla pa so n. pr. lombardna posojila. Izkazana izguba se je zmanjšala, povečal pa čisti dobiček.

Čisti dobiček za 1935 se je razdelil sledeče: tiantijeme in nagrade 5.45, dividende 64.0, prenos na nov račun 19.64, ostalo 26.35, skupno 115.5 milj. din. Če vzamemo investirani kapital v delnicah bank, saj znaša glavica 2494.3 milj. din, in ga primerjamo z dividendo, potem se vidi, kako slabo se ta vložen glavica obrestuje. Odstotek znaša komaj 2.06%, kar je izredno majhna rentabilnost.

V ostalem navajamo še nekaj pregleda za nazaj (v milijonih dinarjev):

	lastna sredstva	vloge	bil. vsota
1930	3775.9	13203.7	20.202.3
1931	3735.0	10949.8	18.319.5
1932	3726.6	8613.1	15.754.2
1933	3681.0	8298.8	14.839.9
1934	3310.9	7491.8	13.332.9
1935	3344.1	7231.3	13.125.4

O rentabilnosti bančnega posla pa priča naslednja tabela o čistih dobičkih in izgubah bank v zadnjih letih (v milijonih dinarjev):

	izguba	dobiček
1930	49.8	270.4
1931	31.3	202.7
1932	56.2	100.9
1933	345.8	84.8
1934	68.7	90.8
1935	51.7	112.2

Kulturni obzorik

Dr. Jakob Žagar:

Marija je moja mati

Misijonska tiskarna Domžale-Groblje je natisnila skrbno sestavljen spis dr. Jakoba Žagarija, ki opisuje svetniško pot bl. Katarine Laboure in je tako prav za prav dopolnitev prve knjige: »Jaz sem otrok Marijin«, iz leta 1931.

Vendar je knjiga popolnoma nova in je zanimiv popis vsega beatifikacijskega procesa z vsemi govori papeža in raznih cerkvenih dostojanstvenikov, ki so s tem v zvezi. Bere se kot strnjena, a skoz in skoz z znanstvenimi dokumenti potrjena povest. Knjiga je dvakrat zanimiva za nas, ki se zanimamo za Slomškovo in Baragovo beatifikacijo. V tem pogledu se knjiga lahko smatra kot nadaljevanje Slomških šmarnic. Poleg tega je pa knjiga v razlagi svetniških heroičnih čednosti izvrstno asetičen priročnik na podlagi izpolnjevanja vsakdanjih stanovskih dolžnosti. Posamezne čednosti razlaga prav iz globin in je zato prav primerna za vse ljudi, ki brez globlje in čvrstše fundacije v verskem življenju tako naglo odpovedo, ko pridejo v tujino. Tu je versko življenje zajeto res v globinah, a v globinah, ki niso le za izbrane, ampak za vse, ki so kristjani v duhu in resnici. Zeleti je, da bi se te šmarnice razširile med najširše plasti naroda.

Knjiga obsega 252 strani male osmerke in je razdeljena v šest poglavij. Začenja z dekretom Svete Stolece o heroičnosti Katarininih čednosti in kar je z njim v zvezi, govori kasneje o odkopu in prenosu njenega nestrohnjenega trupla in nam na koncu opisuje svečanosti, ki so se vršile v Rimu na dan »slovesne beatifikacije«. Knjigo je založil Marijin dom v Ljubljani.

Trgovski sporazum z Romunijo

Bukarešta, 15. marca.

V soboto, dne 13. t. m., je bil podpisan v Bukarešti trgovski sporazum med našo državo in Romunijo. Podpisala sta ga ministri Valerijan Pop in naš poslanik v Bukarešti Kasidolac.

Sporazum obsega 7 točk ter določa med drugimi, da bodo omejitve uvoza vporabljen liberalno na podlagi povprečja 1929—1934. Za naš uvoz v Romunijo je važno, da so določeni naslednji kontingenti letno: živi krapi 80 ton, soljeni 100 ton, druge rečne ribe soljene 200 ton, morske ribe soljene 30 ton, ribje konzerve 60 ton, kože 50, papir 2 toni, svileni papir 10 ton, kamenje 40 ton, ferosilicij 350, železo 300, zobotehnični predmeti 2, trikotilicij 20, morijl itd. 0.2 tone. Z naše strani smo se obvezali, da ne bomo za romunsko blago aplicirali uvozne kontrole.

Sporazum je že stopil v veljavo.

Avtomatske telefonske centrale. Iz Beograda poročajo, da je bila pri dosedanjih licitacijah za nabavo nekaterih avtomatskih telefonskih central najcenejša in najpovoljnija ponudba nemške tvrdke Siemens. Med drugim gre tudi za nabavo telefonske centrale za St. Vid nad Ljubljano.

Borza

Denar

Dne 18. marca 1937.

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt na naših borzah neizpremenjen in sicer v Ljubljani na 238 denar, v Zagrebu in Belgradu na 237.20—238.80.

Avstrijski šilling se je v Ljubljani okrepil na 7.92—8.02, v Zagrebu na 7.8950—7.9950, v Belgradu na 7.8346—7.9346.

Grški boni so beležili v Zagrebu 31.15—31.85, v Belgradu 31.36—32.06.

Italijanske lire so nudili v Belgradu po 2.25. Nemški boni so se v Ljubljani malenkostno okrepili na 11.96—12.16, v Zagrebu na 11.8750—12.0750, za konec marca so beležili 11.90—12.10, za sredo aprila 11.98—12.18, za konec aprila in maja 11.93—12.13, za sredo junija 11.90—12.10, za konec junija 11.94—12.14. V Belgradu so beležili 11.8436—12.0436.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 1.843.433, v Belgradu 6.772.000 din. Efektivni promet je bil v Zagrebu živahnejši, v Belgradu je znašal 2.181.000 dinarjev.

Ljubljana. — Tečaji s primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2393.15—2407.75
Berlin 100 mark	1758.53—1772.41
Bruselj 100 belg	737.20—742.26
Curih 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	213.54—215.59
Newyork 100 dolarjev	4344.76—4381.07
Pariz 100 frankov	200.62—202.06
Praga 100 kron	152.54—153.64
Trst 100 lir	229.69—232.77

Curih, Belgrad 10, Pariz 20.13, London 21.455, Newyork 439.25, Bruselj 74, Milan 23.12, Amsterdam 240.10, Berlin 176.55, Dunaj 80.50 (81.85), Stockholm 110.65, Oslo 107.825, Kopenhagen 95.80, Praga 15.31, Varšava 83.15, Budimpešta 86, Atene 3.90, Carigrad 3.45, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.47, Buenos Aires 132.125.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% inv. pos. 89—90, agrarji 54—56, vojna škoda promptna 423—424.50, begl. obv. 76—79, 4% sev. agr. 53—54, 8% Bler. pos. 96—97, 7% Bler. pos. 87—88, 7% pos. Drž. hip. banke 98—102, Trboveljska 265—290.

Zagreb, Drž. papirji: 7% inv. pos. 88—88.50 (88), agrarji 54—56, vojna škoda promptna 420—422 (420, 425), 3. 4. 419—422, begl. obv. 76 den., 4% sev. agr. 54.50 den., 8% Bler. pos. 96.50—99 (96.50), 7% Bler. pos. 89—90.50 (90), 7% pos. Drž. hip. banke 100—103, 7% stab. pos. 88—89. — Delnice: Priv. agr. banka 218—222, Trboveljska 280—290, Nar. sum. 15 bl., Gutmann 40 den., Isis 18 den., Danica 40 den., Osi. liv. 160—168 (165), Osi. slad. tov. 195—200, Dubrovačka 350—400, Jad. plov. 450 den., Oceania 350 den.

Belgrad, Drž. papirji: 7% inv. pos. 89 den. (90), vojna škoda promptna 423—424.50 (424, 423.50), 4. (423, 422), 7. (420), begl. obv. 78—79 (79), dalm. agr. 77 bl., 4% sev. agr. 53—53.50 (53.85), 8% Bler. pos. 98.50 bl. (98), 7% Bler. pos. 88—89 (88.50, 88), 7% pos. Drž. hip. banke 103 bl., 7% stab. pos. 89.25 den. (89). — Delnice: Narodna banka 7320—7400, Priv. agr. banka 218.50—221 (217).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: bč., potiska 166—168, srem., bč., slav. 160—162, ban. 158—162; vse po 78 kg 2%. — Koruza: bč., srem. nova 84—85, ban. nova 88—84, sr. suš. ne nolira. — Moka: bč., ban. Og. 245—255, 225—235, 205—215, 180—190, 150—160, 102.5—107.5; srem. in slav. Og. 240—250, 220—230, 200—210, 175—185, 145—155, 102.5—107.5. — Vse ostalo neizpr. Tendence evrsila. Promet srednji.

Rešitev nagradne križanice z dne 14. marca 1937

Vodoravno: 1. Olt, 4. pav, 7. lov, 10. Čie, 13. uta, 16. golob, 17. retor, 18. talar, 19. Ogarev, 20. vid, 21. vasica, 22. rak, 23. Aca, 25. ala, 27. tla, 29. Cer, 30. era, 31. Heb, 32. til, 33. Rim, 34. Ana, 35. komad, 38. orjak, 39. jod, 41. rt, 42. oralar, 44. dan, 45. Marija, 47. Banat, 50. Azija, 54. penat, 56. ona, 57. ras, 58. aga, 59. kot, 60. ave, 61. limona, 64. lan, 65. Stalin, 67. oje, 68. mir, 69. ime, 70. top, 71. one, 72. satan, 73. avizo, 74. pajac.

Navpično: 1. ogorek, 2. logar, 3. tlaka, 4. por, 5. abeseda, 6. vrv, 7. lev, 8. Otilija, 9. vod, 10. črv, 11. Italija, 12. čas, 13. ulica, 14. Tacen, 15. Ararat, 23. ahat, 24. Abo, 25. strd, 26. Alan, 27. trk, 28. Amor, 36. Oranija, 37. mana, 40. Dina, 41. Rjavina, 42. obolos, 43. ras, 45. mak, 46. Ateneč, 48. aroma, 49. tanin, 51. zaliv, 52. Ig, 53. Janez, 54. potop, 55. etapa, 62. met, 63. ara, 65. sto, 66. loj.

Izmed onih, ki so križanico pravilno rešili, so bili izrežebani v četrtek, dne 18. marca ob 3 popoldne sledeči:

1. Kladnik Janez, delavec, Radomlje 40; 2. Svičelj Jožef, župnik v pok., Bloke, p. Nova vas pri Rakeku; 3. Grinjal Franc, Ljubljana, Zalokarjeva ul. 12-1; 4. Emeršič Franc, mizarski pomočnik, Maribor, Danikova 8; 5. Brumec Jože, kočevje, Ljubljanska c. 151; 6. Jauh France, Kokrica, p. Krani; 7. Kozoderc Nežika, Sv. Lovrenc na Dravskem polje; 8. gostje gostilne pod Turnom, Podboršt 9, p. Jezica pri Ljubljani; 9. Benčec Arpad, Lemerje 1, p. Puconci; 10. AKE elektro seminar, Ljubljana, Askrčeva ul. 11.

Za prihodnjo pravilno rešitev križanice je zopet razpisanih 10 nagrad v obliki enomesečnega brezplačnega pošiljanja »Slovenca«.

Rešitev zlogovnice:

Bela nedelja, Severna stena, deputacija, Michelangelo, Čehoslovaška, Joža Lovrenčič, Vzori in boji, gluhonemica, Edvard Gregorin, Ivan Meštrovič, Ledena jama, četverovprega, Josip Ogriec. — Besede mičejo, vglejdi vlečejo.

Rešitev številnice:

Gozd, svišč, jamb, kult, pen. — O svetem Gregorju gre lisjak pred duri. Če slabo je vreme, nazaj več ne gre; če je pa vreme lepo, gre za štirinajst dni domov.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Petek, 19. marca: 9 Cas, poročila, spored — 9.15 Za dobro voljo! (plošče) — 9.45 Verski govor: Dva razbojnika (g. Fr. S. Finžgar) — 10 Prenos iz Ljubljanske stolnice — 11 Franz Kruger igra na klavir (plošče) 11.30 Otroška ura (gde. Manca Komarova) 12 Koncert vsem ljudem in Jožici (Radijski orkester) — 13 Cas, spored, obvestila — 13.15 Plošče po željah — 16 Izven-solna izobrazba žene (gde. Iva Pregelj) — 16.20 Veseli zvoki, Sodelujejo: Radijski orkester in gr. Veloslav Janko, Svetozar Banovec in Avgust Stanko — 17.19 O pravih in družinskih plači vinar — drams. Izvajajo člani rad. igralske družine — 19 Cas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.20 Nac. ura: O jugoslov. kemii in industriji (Boris Bognolaj) — 19.50 Zanimivosti — 20 Spevoigra — izvajajo pevsko društvo »Grafikar« *— 20.45 Godbe na pihalni igranju kornice (plošče) — 21.19 Mandolinistični trio (g. Antunović, Barslag, Pribošek) — 22 Cas, vreme, poročila, spored — 22.30 Angleške plošče.*

Sobota, 20. marca: 12 Plošče zavrtino, v venček povečimo in ob lahki glasbi vsi se veselimo! — 12.15 Vreme, poročila — 13 Cas, spored, obvestila — 13.15 Plošče zavrtino, v venček povečimo in ob lahki glasbi vsi se veselimo! — 14 Vreme — 18 Za dolopust! (igra Radijski orkester) — 18.40 Pogovori s poslušalci — 19 Cas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.50 Nac. ura: Knez Mihajlo Obrenović in Bolgari (Perdo Sisti, profesor, Zagreb) — 19.50 Pregled sporeda — 20 O znanosti politiki (g. urednik dr. Alojzij Kuhar) — 20.20 Vomerger Jože: Izlet na knoto — vesela zvočna igra (intermezzo k ciklusu »Veselo in žalostno iz življenja Jaka Smolčiča, Igrajo člani rad. igralske družine. Vodstvo: Ivan Penzov. — 22 Cas, vreme, poročila, spored — 2.15 Za vesel konec (Radijski orkester).

Dragi programi:

Petek, 19. marca: Belgrad-Zagreb: 20.15 Egiptovski mednarodni koncert — 21 Simfonični koncert iz Bratislave — Dunaj: 20.15 Egipt — 21.30 Violončelo — 22.30 Zabavni koncert — Trst-Milan: 21.15 Plesna glasba — 21 Simfonični koncert — Rim-Bar: 16 Prenos iz akademije sv. Cecilije — 21 Opera — Praga: 19.10 Vojaska godba — 20.15 Egipt — Bratislava: 20 Simfonični koncert — Brno: 20.55 Opera — Varšava: 19.30 Slavnostna prireditve v čast maršala Piłsudskemu — 20.15 Egipt — 21.35 Orkester in zbor — Hamburg-Stuttgart: 20.10 Beethovnova opera »Fidelio« *— Köln: 20.10 Vojaske večer — Monako: 20.10 Filmski triki — Bernolmster: 20.15 Egipt — 21.30 Osvetna glasba — Sottens: 20.40 Vojaska godba — Toulon: 21.30 Opera.*

Sobota, 20. marca: Belgrad: 20. Sbiški večer — Zagreb: 20.30 Radijska revija — Dunaj: 20.15 Operna in operetna glasba — 21.50 O filmu — 21.20 Plesna glasba — Trst-Milan: 21 Opera »Francesca da Rimini« *— Rim-Bar: 21 Igra »Pasčevnik Bernard« *— Praga: 19.35 Orkestralni koncert — Varšava: 19.30 Lahka glasba — 21 Operetni odločki — 22.30 Orkestralni koncert — Berlin: 20.10 Klavirski trio — 20.30 Opera »Anticna pot v nebesa« *— Königsberg-Stuttgart: 20.10 Italijanski operni večer — Bukarešta: 19.35 Bizetova opera »Carmen« *— Sottens: 20 Pasijon — 21.30 Klasična glasba — Poste Parisien: 19.50 Operna glasba — 20.40 Popevke — 21.20 Grigova ura — 22.35 Italijanska glasba — 22.55 Prenos iz Njujorka****

Jugoslovanski stenografski glasnik

Oče srbske stenografije je Jovan Milovanović, inšpektor v notranjem ministruvstvu († 1933). L. 1872 ga je vlada poslala v Prago, da je po češkem prenosu Gabelsbergerjevega sistema priredil srbsko stenografijo. Pri tem delu sta mu pomagala prof. Leopold Bauer in Frane Dolejška. Ueno knjigo je izdal prikrilak l. 1873, pozneje pa še v dveh izdajah. To je bila edina srbska stenografska knjiga do leta 1909, ko je stenograf narodne skupščine Mladen Spasojević (1863—1935) na podlagi Milovanovičeve izdal svojo Srpsko stenografijo, ki je obsegala korepondenčno in debato pismo. V drugi izdaji je vsak del izšel zase. L. 1936 je Bogdan Budimir izdal Srpsko-hrvatsko stenografijo. Milovanović je l. 1891 ustanovil prvo srbsko stenografsko društvo, ki mu je bil sam predsednik. Pozneje so ustanovili še dve društvi, pa sta obe prenehali. Tudi novo društvo, ustanovljeno l. 1925, ni razvilo posebne delavnosti. Na običnem zboru 7. novembra 1936 pa so sprejeli nova pravila in tako društvo reorganizirali ter mu dali ime: Jugoslovensko stenografsko društvo. Načelnik upravnega odbora je Antonij Sokorac, nadzornega pa Momčilo Radovanović, oba bivša načelnika stenografske urada v senatu. Redni društveni člani morejo postati le tisti, ki dobro poznajo stenografijo. Ti plačajo 30 Din vpisnine in 60 Din letne članarine, v kateri je pa vsleta naročnina za društveno glasilo.

Društvo se dobro zaveda, da bo moglo uspešno delovati za stenografijo le, ako bo izdajalo svoje glasilo. Zato ga je že začelo izdajati, to je Jugoslovanski Sten

Sport

Telesna vzgoja in urbanistični problemi

Koliko športnih igrišč bo morala imeti bodoča Ljubljana

Nedavno se je vršila v ministrstvu za telesno vzgojo konferenca športnih in gradbenih strokovnjakov, kateri so prisotnovali zastopniki ministrstev, srednjih šol, športnih organizacij in belgrajske mestne občine. Na tej konferenci se je razpravljalo vprašanje, kako rešiti pereči problem športnih igrišč za belgrajsko mladino. Ugotovljeno je bilo, da se telesna vzgoja v večini belgrajskih šol ne more vršiti pravilno niti po eno ali dve uri tedensko, ker je pomanjkanje športnih prostorov v Belgradu naravnost porazno. Več kot polovica belgrajskih srednjih šol nima niti telovadnice, niti letnih telovadišč in tako se ne more izvajati niti ona najskromnejša telesna vzgoja, katero predvidevajo naši srednješolski učni načrti. Med tem, ko se naši vodilni telesnovzgojni krogi trudijo, da bi se v srednje šole vpeljala vsaj tretja tedenska telovadna ura, je praksa pokazala, da je to za enkrat popolnoma nemogoče, in sicer zato, ker urbanistični načrti Belgrada, ki se je po vojni s silovito naglico razvijal, sploh niso v skladu z dejanskimi telesnovzgojnimi potrebami mladine in meščanov. Belgrad je zazidan, za šolska igrišča sploh ni več prostora in to je za mladino velika škoda. Med tem, ko se moramo pri nas boriti za to, da bi omogočili vsaj dve tedenski uri za telesno vzgojo, je vpeljal nemški prosvetni minister že peto telovadno uro, tako da žrtvuje nemška srednja šola za telovadbo in šport po pet ur na teden!

Tudi pri nas obstoja nevarnost pomanjkanja prostorov za igrišča in telovadišča!

Športna igrišča, ljudski vrtovi in parki so vprašanje kulturne dozorelosti ljudstva. Motreč s tega vidika slovenske razmere, lahko s ponosom ugotovimo, da ima naš človek veliko smisla za naravo, da ima skoraj vsak gospodar veselje za vrtom, ne le iz pridobitnih, temveč iz estetskih nagibov. Povsem sorodna je ljubezen Slovencev do izletništva, planinstva, smučarstva, vodnega športa itd. Lastnost kulturnega človeka je, da se ne zadovolji le z materialnimi dobrinami (hrana, pijača), da ne išče po delu le počitka, temveč da opravlja gotova dela tudi nesebično, le iz veselja do stvari.

Naš mešan, pa tudi delavec (Jesenice) se torej počasi približuje telesni vzgoji in športu — in to iz neke kulturne dozorelosti in nujnosti. Naglasiti pa moramo, da je telesnokulturni pokret tudi pri nas šele v začetnih povojih: ko so drugi narodi že prirejali olimpijade, ko so odpirali šole za telesno vzgojo, so naši predniki poznali šport samo še iz knjig antične klasike.

Pričakovati torej moramo, da bo šport tudi pri nas zavzel vse širše dimenzije. Ako za enkrat v naših mestih še ni tako občutnega pomanjkanja športnih prostorov, tedaj ne smemo misliti, da bo tudi v bodoče tako. Ugotoviti moramo, da so naše šole celo danes, ko imamo samo po dve tedenski telovadni uri, slabo preskrbljene s potrebnimi telovadišči. Kaj bo šele takrat, kadar bodo uvedli tretjo, četrto in peto telovadno uro in se bo potreba po športnih igriščih že zaradi tega podvojila! Kaj bo takrat, kadar se bo začel izvajati zakon o obvezni telesni vzgoji naroda, ki predvideva sistematično telesno vzgojo 18 odstotkov prebivalcev!

Opozarjamo na gradbeni zakon.

Iz omenjenih razlogov in potreb bodočnosti se nam zdi primerno opozoriti na gradbeni zakon iz l. 1931., ki predvideva med drugimi modernimi zahtevami urbanizma tudi rezerviranje prostorov za parke, vrtove, gozdiče, igrišča (otroška, športna, tekmovalna, bazene, stadione itd.) in pokopališča.

Današnji nogometni spored

SK Ljubljana priredi danes na igrišču ob Tyrševi cesti domač nogometni spored. Ob 14 bo nastopil Mars proti rezervi Ljubljane, ob 15.30 pa Reka proti lignemu moštvu.

Trener Obitz bo postavil in preiskusil v tekmi proti Reki moštvo, ki bo nastopilo v nedeljo v tekmi z osiješko Slavijo.

Ker je vstopnina minimalna, apeliramo na članstvo in simpatizerje, da posetijo to prireditev.

SK Mars : SK Mladika

Z nedeljsko tekmo med imenovanima moštvoma, stopi drugorazredni nogomet v odločujočo fazo. Omenjena kluba do tega srečanja še nista izgubila izgledov za prvo mesto, kar pa bo odločila ta tekma. Moštvo, ki bo odločilo to tekmo v svojo korist, bo po normalnih računih prav gotovo zmago obračunati tudi z ostalimi protivniki v borbah za važen prestop v prvi razred. Moštvi razpolagata z vsemi vrtilinami, ki karakterizirajo naš drugorazredni nogomet. Borbenost, vztrajnost, volja pa tudi tehnika ni med njimi poslednja. Upamo, da ne bo športnika, ki ne bi hotel videti te edinstvene drugorazredne tekme ki nam bo razkrila tajnosti drugorazredne tabele. Tekma se vrši na igrišču Slovana. Cas bo še objavljen.

Predavanje ge. Debelakove. V nizu predavanj, ki jih prireja SPD v dvorani Delavske zbornice za prijatelje narave in turizma, nas je predsinocnim povedla ga. Debelakova v Julijske Alpe. Dolomite in na Škotsko ter nam je s številnimi dia pozitivimi pokazala lepoto teh krajev in vrhov. Najprej nas je popeljala v Zahodne Julijske Alpe; v Ovčji vasi kjer so se zbrali še trije slovenski planinci, so se odločili, da naskočijo severno steno Viša, ki je zlasti v spodnjem delu težka. — Nato nas je predavateljica povedla v Dolomite, ki so polni bajne krasote. Najprej so se vzpeli čez severno steno Cime Barbe, nato pa po južno-vzhodnem grebenu Chime dei Preti, ki ni samo najvažnejši, ampak tudi najlepši. Naslednji dan jih je dohitela nevihta na poti proti Duranču in vsled tega niso mogli doseči vrha. Poleg tega pa ji je odkrušeni kamen padel na glavo, da se je onesvestila. Nazadnje so se podali na Škotsko, kjer so se po precej težki steni, kjer jih je še zalotil dež in sneg, podali na Ben Nevis. Treba je bilo čakati boljega vremena in končno so po raznih težavah le dosegli vrh.

Za svoja zanimiva izvajanja je prejela ga. Debelakova lep šopek cvetic.

lišča. Po tem zakonu so občine obvezne, da rezervirajo primerna zemljišča za telesno vzgojo ljudstva. To pa ni dovolj, treba je tudi vedeti, koliko prostorov je potrebnih za potrebe športa danes in koliko približno bo potrebnih čez nekaj desetletij.

Tu moramo seči po tujih statistikah. Še pred nastopom Hitlerja so nemški strokovnjaki (dr. Diem, arhitekt Seifert in drugi) ugotovili, da morajo mestne občine predvideti po 24 kv. metrov zemljišča na vsakega prebivalca za parke, igrišča in telovadišča. Teh 24 kv. metrov dobimo, ako računamo po 1 kv. meter za estetske nasade in sprehajališča, 15 kv. metrov za ljudske parke in gozdiče v mestu, 4 kv. metre za pokopališča in 4 kv. metra za razna otroška in športna igrišča. Za telesno vzgojo so torej predvideni 4 kv. metri, kar pomeni, da mora imeti občina s 10.000 prebivalci 40.000 kv. metrov športnih igrišč ali z drugimi besedami povedano: tri velika igrišča nogometnih dimenzij in nekaj manjših otroških igrišč.

Mnoga nemška mesta kakor Köln ob Reni, Frankfurt ob Meni, Hamburg in Berlin imajo celo toliko športnih igrišč, da pride na vsakega prebivalca 5 do 7 kv. m. Mikavno bi bilo vedeti, kakšno je to razmerje v naših mestnih občinah.

Urbanistični načrti morajo, to se razume, računati z normalnim porastom prebivalstva. Ako predpostavljamo, da bo imela Ljubljana v nekaj desetletjih 100.000 prebivalcev, tedaj bi morala po načelih nemških telesnovzgojnih strokovnjakov rezervirati za organizirani in neorganizirani šport toliko zemljišč, kolikor znaša razlika med površino vseh obstoječih igrišč in med 400.000 kv. m. Koliko od te površine bi bilo potrebno rezervirati za telovadnice, koliko za velika igrišča, otroška in šolska, koliko za plavalne bazene itd., to je vprašanje zase.

Uradna vremenska poročila

Zveze za tujski promet v Sloveniji, Ljubljana, Tujsko-prometne zveze v Mariboru, Jugoslav. Zimsko-sportne Zveze, Slovenskega planinskega društva in Meteorološkega inštituta Ljubljanske Univerze

po stanju z dne 18. marca 1937 ob 7. uri zjutraj.

Rateče-Planica: —1, oblačno, mirno, 40 srena.
Planica-Slatina: —1, oblačno, 50 srena, mala skalnica uporabna.
Planica-Tamar: —3, oblačno, mirno, 120 pršiča.
Peč, Pečeljnjak: —2, oblačno, mirno, 30 pršiča na 120 podlage.
Kranjska gora: —1, barometer pada, oblačno, mirno, 20 srena.
Vršič, Krnica: 250 pršiča.
Pokljuka: —3, oblačno, 5 pršiča na 80 podlage, mala in srednja skalnica uporabni.
Bistrica, Boh. jez.: 4, oblačno, vetrovno.

Izdelovalnica likerjev, desertnih vin, sirupov in žganjarna

JAKOB PERHAVEC

Maribor - Gosposka ulica šte. 9

Telefon 25-80

Na drobno

Na debelo

Rum, konjak, likerji, slivovka, brinjevec, droženka, klevovača
SPECIJALITETA:
Grentak in vermut

Komna: —7, delno oblačno, 300 suhega snega.
Vogel: —6, oblačno, 250 spihanega snega.
Kofec: —6, oblačno, sever, 140 pršiča.
Kraška planina: —4, oblačno, 150 pršiča.
Velika planina: —4, 10 pršiča na 120 podlage.
Pesek: —5, 20 pršiča na 80 podlage.
Peča: —5, jasno, 20 pršiča na 50 podlage.
Senjorjev dom: —6, jasno, mirno, 60 pršiča na 60 podlage.

Po stanju z dne 17. marca 1937.
Gorjuše: jasno, mirno, 35 srena.

Kolesarsko in motociklistično društvo »Sava« v Ljubljani ima svoj XII. redni letni občni zbor v nedeljo dne 21. marca 1937 ob pol 11 dopoldne v gostilni pri »Amerikanec« Florjanska ulica 22 z običajnim dnevnim redom. Članstvo se vabi, da se istega polnoštevno udeleži.

Motoklub »Ilirija« v soboto dne 20. t. m. ob 8 se vrši pri našem članu g. Fr. Fric-u, St. Vid (restavracija »Cebal«, tramvajaska postaja) razdelitev plaket omenjalne vožnje in gorske dirke na Ljubelju. Tekmovalec, ki dobi plaket, naj si sigurno udeležijo razdelitve, ker se na poznejše reklamacije ne bo oziralo. Vabimo tudi družine ter klubске prijatelje in znance.

SK Ilirija, lahko atletska sekcija. Pozivajo se vsi atleti, da se udeležijo v nedeljo našega cross-country teka, Prijava ob 9.30 načelniku sekcije. Delegati klubov naj dvignejo telovadnice številke za svoje tekmovalce ob 9.30 na igrišču.

GZSP (službeno). Za izvedbo alpskega GZSP, je določen sledeči sodniški zbor: Predsednik: Korenini Drago, Starterja: Vovk Franc in Oitzel Hubert. Teh. vodja: Smolej Franc in Klotfar Peter, Časomerica: Čop Jakob in Langus Beno. Sodnik na cilju: Ravnik Stanko. Zapisničarja: Brun Viktor in Pečar Franc. Kontrola: Zore Zdravko, Pečar Franc II., Pleiweis Karol, Černe Stanko, Černe Franc, Košir Gregor, Košir Hilda, Premrov Vera, Čop Irma, Žerjav Frie in Stoler Božidar. Sanitetna postaja (Koča na Gozdu): Lukar Franc, Sajbić Franc, Zupan Jože in Žerjav Ivan. Prosimo vse navedene tovarnike, da bodo pravočasno na svojih mestih. — GZSP.

Novo odprti frizerski salon

»ANITA«

povsem higijenično urejen, za dame in gospode,
Židovska ulica 6
se cenjenim damam in gospodom najlepše priporoča

Za jugoslovanski patent šte. 3364 od 1. januarja 1925 na:

»Postupak za podijeljivanje mangana železnim kupkama«

(»Verfahren, Eisenbädern Mangan einzuverleiben«) — se iščejo kupci ali odjemalci licenc.
Cenj. ponudbe na: Ing. Milan Šuklje, Ljubljana, Beethovnova ulica 2.

Angleško in češko sukno

ter raznovrstno modno in manufakturno blago za spomlad in poletje, kupite po ugodnih cenah pri

FRANJO MAJER, Maribor

Glavni trg 9

Prepričajte se pred nakupom!

Avtomobilisti!

Novost za ličanje avtomobilov po najnovejših letošnjih pridobitvah na tem polju Vam nudim po zelo ugodnih cenah.

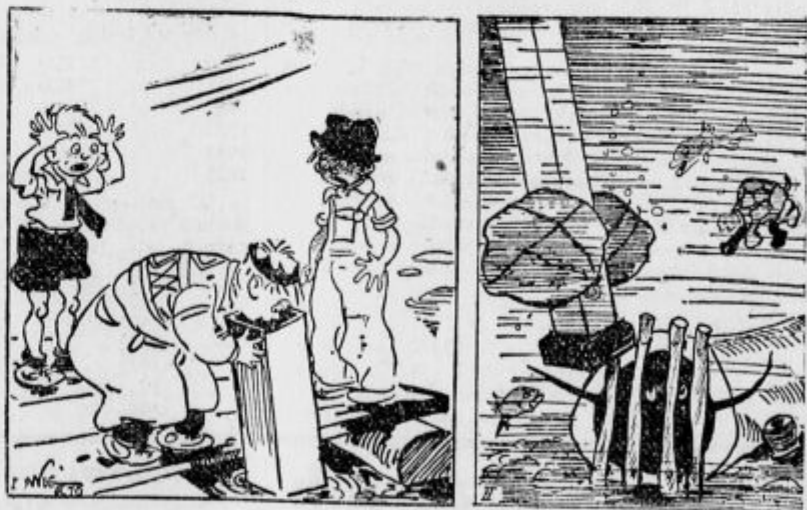
L. Šušteršič, Ljubljana

Frankopanska ul. 21, vis-a-vis Bolaffia. — Telefon 31-87.

Meteor pade z neba

62.

Neprostopolna kopelj.

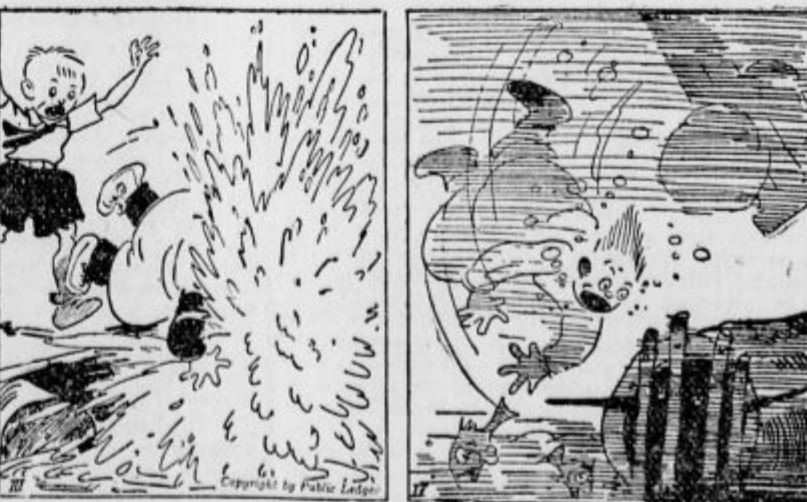

Tudi Debeluharju je pogum hitro upadel ob pogledu, ki se je nudi njegovim očem. Prebledel je kot zid in zakričal, kakor da ga peklensček že drži za vrat:

»Na pomoč! Na pomoč! Bežimo! Vse skupaj nas bo zgrabil in zvlekel s seboj v pekel!«

»No tako nevarno pa tudi ni,« ga je miril Tinček. »Saj vidiš, da ne more skozi mrežo.«

»To je pa tudi res!« se je potolažil Debeluhar. »Dokler smo na splavu, se nam ni treba bati.«

Pa se je Debeluhar prezgodaj pohvalil. Komaj je te besede izrekel, mu je spodrsnilo — in štrbunknil je v vodo s takšno silo, da se je takoj potopil na dno reke, in sicer naravnost pred mrežo, za katero je oprezoval grozni strahovalec pekla...

Glavno skladišče za Jugoslavijo: Hinko Mayer i drug, parf. oddelek, Zagreb.

Velikonočna gnjat

najfinejša, po nizkih dnevnih cenah pri tordki

Gavčar, Maribor

Oglejte si nove ročno delane

Jeja modele

Se priporoča

Miklošičeva c. 36

JEŠE JANKO

Zahtevajte povsod naš list!

Zahvala

Za vsestransko globoko sočustvovanje povodom smrti našega ljubega soproga, brata, strica in svaka, gospoda

Josipa Škorjanca

davčnega poduradnika v pokoju

izrekamo vsem najprisrčnejšo zahvalo. Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini, gg. zdravnikom, č. sestram usmiljenkam in strežniku v bolnišnici, in vsem, ki so darovali cvetje ter spremili našega nepozabnega pokojnika na zadnji poti.

Vsem skupaj še enkrat: Bog plačaj!

Celje, dne 18. marca 1937.

Ivana Škorjanc, soproga in sorodniki.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsake beseda Din 1.—; žentlovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 2'50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Tvrška

F. M. SCHMITT

Pred škofijo 2 LJUBLJANA Lingarjeva 4
priporočam, cenj. občinstvu veliko zalogo ročnih torbic, listnic, denarnic, kovčkov, dežnikov, nogavic, rokavic, svilene in Bengerjevega perila za dame, gospode in otroke l.t.d. za praznike po znatno znižanih cenah!
Oglejte si izložbe!

Službo določite

Služkinjo

vajeno meščanske kuhe, postrežbe in spretno za vsa hišna dela, snažno, pošteno in zdravo, sprejemem. Oziram se na ugledna priporočila. Nastop s 1. aprilom. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Poštena« št. 4015. (b)

Zastopnike

za prodajo srečk državne razredne loterije, sprejemem po ugodnih pogojih. Ponudbe upr. »Sl.« pod št. 3553. (b)

Takoj se sprejme

dobro izvežban pomočnik kot ključavničar in vodovodni instalater. — Ivan Triller, Bled. (b)

Gospodično

veščo knjigovodstva, iščem za takoj. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vestna in skromna« št. 4315. (b)

Starejše dekle

ki je vajena kuhe — se sprejme. Florjanska 16. (b)

Postrežnico

pridno in pošteno, iščem za ves dan. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4304. (b)

Pomočnico

dobro izurjeno v plaščih in kostumih — sprejme modniatelj Fani Jager, Resljeva cesta 18. (b)

Kovaški sekirni pomočnik
dobro brusar, vajenec prost — dobi službo pri: Ivan Drobnič, sekirni kovač, Grahovo pri Rakeku.

Hlapca

treznega, vajenega konj, sprejme F. Juvan, ml., Gameljne, p. St. Vid nad Ljubljano. (b)

Fino hotelsko kuharico

rabi Posredovalnica Mrak, Ljubljana. (b)

Lesni manipulant

z daljšo prakso v prevzemanju lesa, verziran v pisarniškem poslu — se sprejme. Ponudbe poslati upravi »Slovenca« pod šifro »Lesni manipulant« št. 3166. (b)

Hlapca k živini

sprejemem. Miha Anžič, Dobrunje 57 — pri Ljubljani. (b)

Mesarski pomočnik

do 25 let star, se sprejme s prvim aprilom. Ponudbe z navedbo dosedanjih služb pod »Mlad mesar« št. 4266 upravi »Slovenca« Maribor. (b)

Denarni zavod v Ljubljani išče

dva mlajša uradnika

ki dobro obvladata blagajniške in kreditne posle. Pogoj namestitve je znanje tujih jezikov, zlasti nemškega, ter dobrega družabnega vedenja. Nastop po dogovoru. Ponudbe s prepišanih priporočil naj se pošiljajo pod šifro »Ambicijozen« P4343 upravi »Slovenca«.

Cauche

- fotelje - otomane - modroce itd. zajedno solidno delo kupite pri
Rudolf Sever, Marijin trg 2

Posrestva

Posrestvo dela št. skrbil
Oglas svoj kupca br. dobi.
A če v skrbih vi za denar.
boš hišo kupil gospodari!

Pritlična hiša

štiri sobe, pritlikline, vrt, poceni napredaj. — Društvena ulica 16, Moste, p

Hiše, vile,

parcele, posrestva, v veliki izbiri prodaja in daje brezplačne informacije — Franjo Pristavec, Ljubljana, Erjavčeva cesta 4a

Trgovsko hišo

enonadstropno, še novo, s prvovrstno vpeljano mešano trgovino na deželi, zaradi selitve prodam — eventualno dam tudi v najem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »130« 3873

Kunaver Ludvik

gradbeno - strokovno nadzorovanje posredovalec. Cesta 29. oktobra 6, telefon 37-53 - ima napredaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za navete brezplačno na razpolago. (p)

Posebno ugodna prilika

za upokojece! Napredaj tribojna hiša z verando in potrebnimi pritliklinami, z vpeljano elektriko, dvoriščem in vrtom — v sredi vasi Spodnja Poljskava, za 35.000 Din. Dopise: Marazzi Adolf, Zagreb, Boškovičeva 14/I, p

Enostanovanjska hiša

z zemljiščem, nad postajo Kandija, poceni napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4291. (p)

Parcela

blizu Sv. Kristofa, sončna lega, napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4281. (p)

Večje posrestvo

obstoječe iz stanovanjske hiše, gospodarskih poslopih, sadnih vrtoč, polja in gozda, prodam v Cerkljah pri Kranju. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Cerklje pri Kranju« 4258

Stavbno parcelo na Viču

Cesta na Brdo, prodam po ugodni ceni. — Vprašati: Črnuče, opekarna. (p)

Majhna hiša

zraven kolodvora D. M. Polje št. 127 — napredaj.

Zavese

najnovejši vzorci se dobe pri
Rudolf Sever, Marijin trg 2
V zalogi linolej — blago za tapetiranje, tekači, preproge
Polaganje linoleja in izvršitev zaves

Pri Ptuju prodam

pet orlov rodovitne zemlje po ugodni ceni. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zemlja« P 4241. (p)

Posrestvo

v bližini Celja napredaj. Poizve se v podružnici »Slovenca« Celje. (p)

Napredaj stavbne parcele

za eno- in večnadstropne hiše strnjene sistema, kakor tudi za redko naselje za stanovanjske hiše in vile, in sicer: ob Tyrševi cesti, Linhartovi ulici, v centru mesta, za Bežigradom, ob Vodovodni cesti, v Stožicah, Zg. in Sp. Šiški, v Vižmarjih, na Viču, Glincah, Rožni dolini, pod Rožnikom, na Mirju, v Kolesiji, Trnovem, ob Opekarski in Jeranovi ulici, na Kodeljevem, Štepanji vasi. Cene parcelam zelo ugodne. — Realitetna pisarna Kunaver Ludvik, Cesta 29. oktobra št. 6, Telefon 37-53. Pooblaščen graditelj za navete v moji pisarni brezplačno na razpolago.

Kupimo

Stare moške obleke,

čevlje, perilo — kupujem. Pisite: Drame Alojzija, Ljubljana, Gallusova nabrežje 29. (k)

Kupim

kamenite plošče za vrtni tlak. Rihar, Vižmarje 82.

Kupim manjši ledenjak

dobro ohranjen. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4245. (k)

Stružnico za železo

kupi Oblak, mehanik — Vrhnika. (k)

Objave

Svarilo pred nakupom

električnega stroja za strizenje las »Perfeks«, aparata za sušenje las »Salutofon« in drugega brivskega orodja, ker je bilo vse ukradeno v brivnici Heibarja Jerneja v Medvodah. (o)

V upravi »Slovenca« dvignite sledeče ponudbe:

Aparat 1205
Brez strojev 1981
Center Ljubljane 1188
Delikatosa 3999
Hiša 3892
Izkub 1872
Kavelja 3523
Kompromis
Korekten 4119
Letno 250 hl vina 2551
Majhna hiša 4097
Marijiv 1928
Maslo 2625
Mesarija 3875
Motorček 2300
Najmanj 20 jehov 3390
Oferta 1594
Posten 2808
Postenje 1081
Potniški 2968
Prazna soba 2783
Prodajalka 3138
Ročni pogon 2650
Sama 1579
Simpatična 2161
Sloga 1968
Spretna 1549
Soba 2100
Tako 1957 št. 3789
Tako 4095
Vestna in poštena 1799
Visoka provizija 3586
Vknjižba na prvo mesto 3528
Zadovoljnost 2241
Zadruga 3761
Zmožna kavelja 3912
Din 100.000 — 3111
Din 15.000 — 2843

Kunaver Ludvik

gradbeno - strokovno nadzorovanje posredovalec. Cesta 29. oktobra 6, telefon 37-53 - ima napredaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za navete brezplačno na razpolago. (p)

Posebno ugodna prilika

za upokojece! Napredaj tribojna hiša z verando in potrebnimi pritliklinami, z vpeljano elektriko, dvoriščem in vrtom — v sredi vasi Spodnja Poljskava, za 35.000 Din. Dopise: Marazzi Adolf, Zagreb, Boškovičeva 14/I, p

Enostanovanjska hiša

z zemljiščem, nad postajo Kandija, poceni napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4291. (p)

Parcela

blizu Sv. Kristofa, sončna lega, napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4281. (p)

Večje posrestvo

obstoječe iz stanovanjske hiše, gospodarskih poslopih, sadnih vrtoč, polja in gozda, prodam v Cerkljah pri Kranju. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Cerklje pri Kranju« 4258

Stavbno parcelo na Viču

Cesta na Brdo, prodam po ugodni ceni. — Vprašati: Črnuče, opekarna. (p)

Majhna hiša

zraven kolodvora D. M. Polje št. 127 — napredaj.

Zavese

najnovejši vzorci se dobe pri
Rudolf Sever, Marijin trg 2
V zalogi linolej — blago za tapetiranje, tekači, preproge
Polaganje linoleja in izvršitev zaves

Pri Ptuju prodam

pet orlov rodovitne zemlje po ugodni ceni. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zemlja« P 4241. (p)

Posrestvo

v bližini Celja napredaj. Poizve se v podružnici »Slovenca« Celje. (p)

Napredaj stavbne parcele

za eno- in večnadstropne hiše strnjene sistema, kakor tudi za redko naselje za stanovanjske hiše in vile, in sicer: ob Tyrševi cesti, Linhartovi ulici, v centru mesta, za Bežigradom, ob Vodovodni cesti, v Stožicah, Zg. in Sp. Šiški, v Vižmarjih, na Viču, Glincah, Rožni dolini, pod Rožnikom, na Mirju, v Kolesiji, Trnovem, ob Opekarski in Jeranovi ulici, na Kodeljevem, Štepanji vasi. Cene parcelam zelo ugodne. — Realitetna pisarna Kunaver Ludvik, Cesta 29. oktobra št. 6, Telefon 37-53. Pooblaščen graditelj za navete v moji pisarni brezplačno na razpolago.

Kupimo

kamenite plošče za vrtni tlak. Rihar, Vižmarje 82.

Kupim manjši ledenjak

dobro ohranjen. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4245. (k)

Stružnico za železo

kupi Oblak, mehanik — Vrhnika. (k)

Cauche

- fotelje - otomane - modroce itd. zajedno solidno delo kupite pri
Rudolf Sever, Marijin trg 2

Daner

Halo! V petek vsi

k Rahnetu
na godovanje Jožetov in Jože in vseh prijateljev dobre kapijce. — Godba, petje, družabne zabave. Za velik obisk se pripravljamo. Rahne.

Vsi v restavracijo

»Pod skalco«
Mestni trg 11, kjer se vraš velika domača zabava godovanje Jožetov in Jože. Godba, petje. Za veliko udeležbo se pripravljamo. Simon.

Modroce

otomane
divane
poceni in solidno izdeluje
Ivan Habič, tapetnik
Ljubljana - Poljskana c. 17
Sprejemam popravila

Razno

Umetno valenje

brezhibno, strokovno, pri »Niko«, Poljane, št. Vid nad Ljubljano, blizu tovarne »Stora«. (r)

Osebi,

ki mi plača prehrano in stanovanje za 6 mesecev v naprej, nudim vso oskrbo za polovico ceno. — Istetam sprejemem gospode na hrano. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Prvovrstna oskrba« 4283

Instrukcije

daje za izpit zidarstva, tesarskega in kamnoseškega mojstra iz stavbe arhitekture »Jugograd«, Strelška ulica 33. (r)

Studenčna oprava

in mlatilni stroj napredaj. Opremljeno sobo takoj poceni oddam v najem. Maribor, Betnavska 73.

Pohišstvo

Mrtvo je telo brez duše, mrtva brez pohišstva soba pridri k nam, pogledaj in kupi. — Pa hvalačen bos do grda

Orehovo spalnico

moderno, lepo, prodam. Zavodnik, mizarstvo, Brod št. 28, p. St. Vid pri Ljubljani. (s)

Spalnice 6400 Din

orhova korenina, politirane, s petletno garancijo. Velika razstavna zaloga. Pohišstvo Malonšek, Ljubljana, Dravlje. (s)

Kupim avto

rabljen, šestdesetletni. Ponudbe z navedbo cene in značke upravi »Slovenca« pod »Avto« št. 4246. (k)

Motorno kolo »Triumph«

zamenjam za karkoli, tudi za mehanično orodje. Pačnik Viktor, Misljinje.

Motorno kolo »Griffon«

generalno popravljeno — zamenjam za živino ali vino. — Peter Bricman, Sv. Florjan, p. Misljinje.

Tri nemške kvalitete znamke:

»Kappel« pisalni stroji, »Brennabor« dvokolesa, »Mundlos« šivalni stroji! General zastopstvo Klein-dienst & Posch, Maribor, Aleksandrova cesta 44.

Opremljeno sobo

z dvema posteljnima oddam. — Na Klančku 6, Moste. (s)

Sobo in veliko kuhinjo

oddam. Močnikova ul. 13 (blizu ženske bolnišnice).

Opremljeno sobo

oddam, Rožna dolina cesta Vi-4. (s)

Obrit

Gumbe, plise, entel, ažur predtisk in monograme hitro izvrši Matek & Mitka, Ljubljana, poleg hotela Struželj. (t)

Salon »Mia«, Tyrševa 36

nudi prvovrstne modele. Popravila slavnikov in klobukov točno in najceneje.

Daner

Kupimo knjižice

Zadrugne gospodar. banke in članice Zadrugne zveze proti takojšnji gotovini. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Gotovina 1937« št. 3405. (d)

Bančno komerc. zavod

Maribor, Aleksandrova 40. Vam vnovči vloge pri denarnih zavodih. Gotovina takoj. Za odgovor s Din v znamkah.

Modroce

otomane
divane
poceni in solidno izdeluje
Ivan Habič, tapetnik
Ljubljana - Poljskana c. 17
Sprejemam popravila

Al. Planinšek, Ljubljana

Beethovnova 14/I, telefon 35-10, vnovči vloge vseh denarnih zavodov najkulantneje takoj v gotovini in daje informacije brezplačno. (d)

Hranilne knjižice

Hranilnice kmečkih občin v Ljubljani, kupim proti takojšnji gotovini. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Kmet« št. 3405. (d)

Vlogo

Mestne hranilnice Ljubljanske — 100—200.000 — prodam za gotovino. Ponudbe upravi »Slovenca« pod značko »Mestna knjižica« št. 4259. (d)

Prodano

Nudim prima domač. šunko po 16 do 18 Din. Hudnik, Maeser, Ježica, Stožice. (l)

Stampiljke

izdelujem po najnižji ceni. Franc Dolenc, Maribor, Aleksandrova cesta 35. (l)

15 Din

stane popolnoma nova gramofonska plošča svetovne znamke Homocort. Prvovrstne gramofone pod nabavno ceno — nudi, dokler traja zaloga: Ljubljana, Šiška, Jernejeva št. 25. (l)

Deset vrtnic plezalk

v krasnih novih, deloma trajno cvetočih sortah z zaloznino in poštnino vred 60 Din. — Sadjarstvo Dolinšek, Kamnica, posta Maribor. (l)

Kolesa

svetovno znanih tovarn, kakor Dürkopp, Diamant, Herkules, Wanderer, Styria, Victoria. — Šivalni stroji, najnovejši modeli, od 2000 do 2600 Din, kakor tudi motorji raznih znamk Standard, Majco, Diamant itd. — Na zalogi tudi rabljeni motorji. Dobro premislite pred nakupom in si sigurno ogledite našo zalogo. Nas. J. Paprotnik, Domžale. (l)

la bela jedrca

10 kg 158 Din — 25 kg 290 Din. — la cele orehe, tanka lupina 50 kg 245 dinarjev franco vozna razpošilja G. Drechsler, Tuzla. (l)

Za šivilje in krojače!

Gumbe izdeluje iz vsakovrstnega blaga po najnižjih cenah Mela, Tyrševa cesta 20. (l)

Za veliko noč

dobite najboljše in najmoderneješe
klobuke
po znatno znižanih cenah pri

Perilo za gospode in dame

lastnega izdelka, krasna izbira, najceneje v novi specialni trgovini Gorščar, Sv. Petra cesta 30.

KADET-BOX

+

Naša velika spomladanska akcija traja samo kratek čas!

Izkoristite priliko!

= din 99.-

Ta praktičen KADET-BOX fotoaparatus ob enem s 3 ISOCHROM filmi, dobite pri vsakem foto-trgovcu.

Dobri prijatelji. »Odkar je Martin izgubil vse svoje premoženje, je zgubil polovico prijateljev.«
»In druga polovica?«
»Ti še ne veš, da je prišel ob vse.«
»Vztrajnost.«
»Lahko si šteje v veliko srečo, da ste bili pripušeni k meni z vašo ponudbo. Veste, da sem dal danes že pet agentov ven vreči.«
»Agent?«
»To sem bil vedno jaz.«

* KINO *

TEL. 22-21 UNION

Veliki film

LURD v žaru svojih čudežev

MATINEJA danes ob 11. uri, jutri ob 14-15

Nepozabna molstrovina režiserja Willy Forsta

Mazurka

v glavni vlogi POLA NEGRI

TEL. 27-30 SLOGA

Velefilm o največji tragediji habsburške dinastije

Mayerling

MATINEJA danes ob 11. uri, jutri ob 14-15

Vesela dunajska opereta

Raj na zemlji

Hermann Taubig, Lilli Holtschuh, Hans Moser, Helmut Lehmann, Adele Sandreck

TEL. 21-24 MATICA

Veliki špijonaški film iz junjskih bojev za časa rusko-japonske vojne

PORT ARTUR

Adolf Wohlbrück — Rene Deltgen

Predstave ob 15, 17, 19 in 21 uri

Razpis

Občina Slovenska Bistrica — mesto, srez Maribor, desni breg, razpisuje pragmatično mesto občinskega tajnika-pripravnika. — Šolska izobrazba: popolna srednja ali njej enaka strokovna šola z zaključnim izpitom.

Pravilno kolektivno, lastnoročno pisane prošnje, opremljene z listinami po čl. 7. in 8. uredbe o občinskih uslužbenih je vložiti v roku enega meseca po objavi tega razpisa v »Službenem listu« pri tej občini.

Uprava občine Slovenska Bistrica — mesto, dne 16. marca 1937.

»Kmečka žena«

mesečnik za gospodinjstvo in vsa dela, ki jih opravljajo žene in dekleta v kmetijskih in delavskih hišah, je začel izhajati. Celoletna naročnina znaša samo 20 Din. Prvo številko pošljemu vsakomur na ogled! Če ugaja, jo obdržite, če ne ugaja, jo vrnite. Pišite dopisnico na naslov: Uprava lista »Kmečka žena« v Mariboru, Koroška cesta 5.

Sraice, kravate,

nogavice, rokavice, modne potrebščine

najceneje pri trvdki

Jos. PETELINC, Ljubljana

(za vodo, blizu Prešernovega spomenika). Telefon 29-13.

Kolesarji — kolesa!

Specijalna kromirana, ponikljana dvokolesa svetovnih znamk in sestavne dele, plašče, cinamo, ruči dobite po najnižji brezkonzumni ceni tudi na obroke pri novo vpeljani trgovci.

Ferk Ivo, trgovec

Pesnica pri Mariboru

Trgovski lokal

z velikimi poslovnimi prostori v ozadiju ali nadstropju išče s 1. avgustom znano podjetje v Ljubljani. Ponudbe na upravo lista pod »Strogi center«.

Otvoritveno naznanilo

Hotel Triglav na Bledu

pod vodstvom družbe »Hotel Triglav«, družba z o. z. Direktor Stefan Trnka. — Priporoča se za poset izletnikom in obiskovalcem Bleda, z zagotovilom, da bodo vsi cenjeni gostje najskrbneje postreženi.

Cene solidne

Prijateljem, znancem in cenjenemu občinstvu naznanjava, da

otvoriva v nedeljo

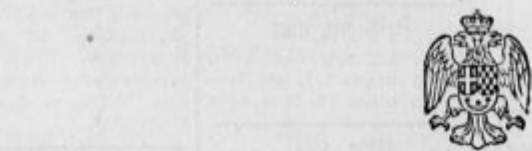
staro, dobro znano

gostilno

Predovičeva ul. 5 (v lastni hiši)

Točila bova pristna, prvovrstna dalmatinska, štajerska in dolenska vina. Tudi za jed najbolj preskrbljeno

Jože in Ivana Oražem

Državna razredna loterija

Z ozirom na to, da je bil spremenjeni loterijski načrt tudi v preteklem 32 in 33 kolu s svojimi interesantnimi spremembami sprejet z velikim odobravanjem pri kupcih srečk, ker so bile skoro vse srečke razprodane po pooblaščenih prodajalcih in njihovih preprodajalcih, je državna razredna loterija ta načrt tudi za naslednje 34. kolo srečk uveljavila.

Srečke 1. razreda 34. kola so gotove in dane v prodajo 6. marca t. l. in sicer 100.000 celih srečk z zrebanjem in to:

I razred 14. in 15. aprila 1937,

II „ 13. in 14. maja 1937,

III „ 15. in 16. junija 1937,

IV „ 15. in 16. julija 1937,

V razred od 19. avgusta do vključno 13. sept. 1937.

Cena srečk za vsak razred je sledeča: Cela srečka Din 200.—, polovična Din 100.—, četrtinka Din 50.—.

Skupna vrednost dobitkov znaša:

Din 64,320.000.—

V tem kolu je 9 premij in sicer: Din 2,000.000.—, 1,000.000.—, 500.000.—, 400.000.—, 300.000.—, 2 po 250.000.— in 2 po 200.000.—.

Poleg teh premij je tudi ogromno število dobitkov po Din 200.000.—, 100.000.—, 80.000.—, 60.000.—, 50.000.—, 40.000.—, 30.000.—, 20.000.—, 10.000.— i. t. d.

V najsrečnejšem slučaju morete dobiti skupno s premijo in dobitkom v V razredu na eni srečki

Din 3,700.000.—

Za izplačilo jamči država kraljevine Jugoslavije

Srečke se dobe pri pooblaščenih prodajalcih in njihovih preprodajalcih, ki so skoro v vseh večjih krajih.

Natančnejša navodila o loterijskem načrtu in splošnih pravilih se dobe na zahtevo brezplačno pri vseh pooblaščenih prodajalcih srečk.

Z nakupom srečk državne razredne loterije lahko vsak poedinec poleg osebne koristi, ki je mogoča, obenem pomaga narodnemu gospodarstvu, obrtništvu, industriji ter invalidom, ker se čisti dobiček od prodaje srečk sorazmerno razdeli v zgoraj omenjene svrhe.

V naši podružnici na Miklošičevi c.

dobite vsa pojasnila glede inseratov!

Tam lahko plačate tudi naročnino za »Slovenca«

TUDI ZA POMLAD KUPITE PRI PAULIN-u, Ljubljana, Kongresni trg 5, ker boste v dobro krojenih modelih plaščev, kostumov in paletov imeli občutek sigurnosti in eleganco.

Rudolf Timmermans:

2

Junaki iz Alcázarja

Stotnik Vela, eden mladih učiteljev častniške akademije, jim to smehljaje se in zamišljeno oblubi: »Rad! A kaj vendar mislite! Potrebovali vas bomo spet, ko bo konec počitnic, za v šolo. Prej pa — — —?«

»Prej, gospod stotnik, nas boste mogoče potrebovali za kaj drugega! Ali pa naj čakamo, da bo prepozno? Da bo »Internacionala« že narodna himna in bo rdeča zastava tudi zastava Španije?!«

»Bomo videli. Viva España!«

»Živela Španija!«

Na Miraderu stoji mlad častnik.

Poklicali so ga v Toledo radi nekega tečaja na častniški šoli za telesne vaje. Njegovi tovariši sedijo za sto metrov dalje na Plaza Zocodover pri čaši vina. Odšel je od njih, da se še malo sprehodi.

Kakšen trg je ta Miradero!

Zaslužijo svoje ime. Na eni strani meji tesno na mestne hiše, na drugi strani je navpična reber za k reki in ničesar ni, kar bi oviralo pogled proti vzhodu v daljno Vego Toledo, v to rodovitno ravnino, ki se skozi njo motovili reka Tajo.

V večernem somraku se svetijo žarometi avtomobilov po cestah, ki se proti Toledu zvozlajo v skupen in skupno plezajo ob Miraderu mimo griča in vodijo v mesto. Cesta za v Aranjuez teče po ravnem in naravnost skozi Végo. Madridska cesta prihaja

severno doli z gričev in še dalje med valovitimi hribi izginja cesta za v Talavera de la Reina in Avilo.

Toda na to poročnik zdaj ne misli; ujetnik je svojih lastnih oči, ki so pogreznjene v to širno, tiho pokrajino, po kateri se poigravajo prve sence somraka.

»Kako je to lepo!« pomisli. Ali pa je to glasno povedal? Ozre se, ali ga je kdo slišal: častnik, pa sanja odprtih oči! Ne, nikogar ni v bližini. Le po cesti prihaja sedem, osem moških, ki so pa dovolj daleč, da ga niso mogli slišati.

A zdaj konec sanjarij, saj je itak že čas, da odide! Torej nazaj — marš!

Ko hoče poročnik mimo moških, mu ti zastavi pot.

»Ti, tvoja pištola bi nam pa izborna góčila! Daj tisto reč sem!«

Častnik odstopi za dva koraka, da si zavaruje hrbet; seže v torbico za orožje — a že se troje, četrto mož vrže nanj —, drugi stojijo s pripravljenimi samokresi, dasi se ne upajo streljati radi svojih lastnih ljudi in radi izdajškega hrupa.

Častnik se divje, obupno brani. Da bi si vsaj eno roko osvobodil, da bi mogel poseči po pištolo! Vendar, kaj more storiti spričo nenadnega napada take premoči! Iztrga mu pištolo iz torbice in z vzklikom »Dol z armado!« in s stisnjeno pestjo, ki je zaeno pozdrav in udarec, izginejo preko trga v ulice, ki so že skoraj temne.

Sopihajoč od napora in notranjega vzbujenja, stoji častnik pri ograji Miradera. Srdito stiska zobe, da ga zaboli. Ti divjaki so mu odvzeli orožje — Orožje! —

Polkovnik Moscardó, ravnatelj escuele de gimnasia, poslušal sporočilo častnika; ne da bi odgovoril dosti besed, pošlje obvestilo vojnemu ministrstvu, da naj odredi preiskavo proti napadalcem in naj jih kaznuje.

Kar naglo pride odgovor iz Madrida in »kazene«: »Častniški tečaj escuele central de gimnasia naj se takoj brez končnih izpitov ukine. Častniki naj odidejo v svoje garnizije.

Izvrši se rezki ukrep vojnega ministrstva.

Toda nihče ne razume takega uradovanja!

»Muere el ejercito!«, »Dol z armado!«, tulijo komunisti, napadajo častnike in jim plenijo orožje. A vojno ministrstvo, ki je tudi ministrstvo armade? Namesto da bi zasledovalo krivce, kaznuje častnike! Preganja armado, namesto da bi jo varovalo pred njenimi uničevalci. Ali ni tako, da vlada bodri kričanje za vzklik »Dol z armado?!« Ali tako rekoč ne soglašajo s svojimi ukrepi s tem klicem?

Kam vodi omotična pot te vlade, v kakšen prepad?

To se v teh dneh mnogi izprašujejo in pred vsemi, ki čutijo za svojo domovino odgovornost, se dvigne neomajno in neizprosno to vprašanje, ko pridejo 13. julija policijski uradniki v uniformi v stanovanje Calva Sotela, voditelja desničarjev in poslanca v parlamentu, in ga umorijo!

Trebja je pridobiti časa

»Haló, José, ali si pri telefonu? Tukaj Antonio.«

»Sem. Kako ti je?«

»Izvrstno.«

Celoletna naročnina na: Leposlovno in ljudsko knjižnico Zbirko domačih pisateljev Zbirko mladinskih spisov 7 vezanih knjig mesečno Din 25.— 3 vezane knjige mesečno Din 11.— 4 vezane knjige mesečno Din 9.— JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA